సాధన గ్రంథ మండలి - 80.

శ్రీ మహాత్రిపురసుందర్యై నమః

అమ్మతో ముచ్చటలు

కూర్పరి :

శ్రీ శ్రీయానందనాథాపరనాముఁడు

ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మ

శ్రీకాకుళము.

ప్రకాశకులు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

 1960 [వెల రు. 1-8-0

తొలి కూర్పు

* *
*

జానకిరాం ప్రెస్, తెనాలి.

పీఠిక

ఏతత్కృతికర్త శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారిని నేను స్వయముగా నెఱుఁగను. వారు శ్రీకాకుళమువారు, నేను నెల్లూరువాఁడను. మా యిద్దర నడుమ 500 మైళ్లదూరము గలదు. దేశముంబట్టియేగాక, యోగ్యతంబట్టియు నటులే యంతరము గలదని నా నమ్మకము. వారు పాదుకాంతదీక్షఁ గొన్న శాక్తవిద్యాధురంధరులు. నేనో, శుద్ధాద్వైత విద్యాతత్పరుఁడనయ్యుఁ జాపలమున సౌందర్యలహరిం దెనిఁగింప దొరకొన్న సామాన్యుఁడను. వారు నా తెనిఁగింపును, నేను వారి 'సౌందర్యలహరి' తెనిఁగింపును ఒక నెలనాఁడు చూచుటయే మా సౌహార్దయమునకు మూలము. ఈపాటి పరిచయమునకే వారు పరితుష్టులై యీ త్రిశతికి (తొలి కూర్పు) నన్నుఁ దొలిపలుకు వ్రాయుమని నిర్దేశించుట వారి యౌదార్యవిశేషమే.

2. అదేమి చిత్రమో, నేను తొలుదొల్త నాంధ్రీకరించిన "లక్ష్మీశృంగార కుసుమమంజరి" యు యీ సంప్రదాయమునకుఁ జేరిన మహావిద్యానిధియే. వారి దీక్షానామము 'పరిపూర్ణానందనాథుడు'. ఇఁక వీరో శ్రీశ్రియానందనాథులు. ఈ ఆనందనాథసంప్రదాయము అత్యంత మాననీయమని నా మిత్రులు బ్రహ్మీభూతులు శ్రీమచ్చిదానందనాథులను దీక్షానామముగల శ్రీ చివుకుల వేంకటశాస్త్రిగారు పలుమారు చెప్పఁగా వింటిని.

3. "అమ్మతో ముచ్చటలు" అను పేరనే విశేషము గలదు. శ్రీదేవి యొక్క వివతంసునకుఁ బ్రత్యక్షమేమో?

"(శ్రీ) మాతృసన్నిధానమును గల్పించుకొని యొక భక్తుఁడు వ్రాసిన పద్యము"లని వారన్నను, దేవినిరంతరము ధ్యానగోచర యగుటయు ఆ యానందార్ణవమున దాను స్వరూప విస్మృతిఁ గనుటయు శర్మగారు వర్ణించుకొనియున్నారు.

ఉ॥ ఏచిన ధ్యానవేళ నిను నెంతగఁజూచిన దన్వి పోదు, క
న్వాచినయట్టులుండు నొకనాఁడు నినుం దలపోయకున్న; న
మ్మా! చిత్రరూపవాచుఁ 'దిగమైలను' దోచుచునుందు; వింతయున్
జూచిరె నిన్మహాత్రిపురసుందరి యందు రమందధీయుతుల్.

చ॥ నిను నెడలేక యెంచుకతె నీళులమూంచిన కండనై జలం
బునఁబడు పంచదారనయి, ప్రొద్దువెలుంగున వెల్గుదివ్వెనై
యనలమునందుఁ గాలు నినుమై, పరమైక్యమునొందు వేళ నా
యనుభవ మేరికిం దెలుపు టమ్మరో! యనన్యమా తేమిఁబార్వతీ!

పద్యము లన్నియు నిట్లే గంభీరాశయగుంభితముగా నున్నవి. శర్మగారు కొన్నింట స్వీయచరిత్రముఁ జెప్పికొన్నారు. కొన్నింటఁ దమ యపూర్వానుభూతుల నుగ్గడించుకొని యున్నారు. కొన్నింట సృష్టి వైచిత్ర్యములు, దేవి పారమ్య మును అభివర్ణించియున్నారు. కొన్నింట శాక్తతత్త్వార్థముల నుపన్యసించియున్నారు.

ఏ విషయముం గూర్చినదైనను పద్య మొక్కొక్క టియు నేదేని యొక్క చమత్కారమున కిక్కయై తలఁ యూపింపఁ జాలియున్నది.

"కిం కవేస్తస్య కావ్యేన కాండేన చ ధనుష్మతః
పరస్య హృదయే లగ్నం న ఘూర్ణయతి యచ్ఛిరః"

కొన్ని వ్యాఖ్యాన సాపేక్షములును గలవు. మచ్చునకు రెండు చూడుడు.

1. జననీ! ద్వంద్వసమాసమందు మతిశిక్షావాక్కులన్ వద్దురా
యిక్కన నగ్రస్థితి నీది; వంద్యపదభిక్షుం డైనను దల్లికే
వినతుల్సేయక తప్పు; దీనివిధము భావింపంగఁ బ్రాముఖ్యమున్
జననీసేతకె వేదమిచ్చె ననఁగా సందేహమా? శాంభవీ!

2. అమవసచూడ్కినో చలన మందని పున్నమచూపులోనో పా
ద్యమి కనుబాటునందో నిను దారయలేని దినంబె దుర్దినం
బుమ! సతిమూర్తిగానో, యొక యుత్తమతేజముగానో మంత్రరూ
పముగనో, కానుపింపు మెడఁబాయక యన్నియవస్థలందునున్.

ఈ వీరి త్రిశతి సర్వథా శ్లాఘ్యయై శ్రీవిద్వాంసుల మెప్పింపఁజాలియున్నది. శర్మగారి తక్కుపద్యములును ముద్రితములై, ఇంకను మున్ముందు ఇతోధికముగ వెలువడి ఛాత్రులయు, మిత్రులయు, పాత్రులయు కరముల నలంకరించుగావుత మని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇట్లు,
సాహిత్యస్థాపకాచార్య, అభినవతిక్కన
దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మ

నెల్లూరు
12—5—1951

శ్రీమాత్రే నమః

రెండు మాటలు

అమ్మతో ముచ్చటలనెడి యీ కూర్పుపేరే, దీని కూర్పరి యాత్మవస్తువును మాతృబుద్ధితో నర్చించు నొక శాక్తబంధుఁడని చెప్పక చెప్పుచున్నది. నిర్గుణావస్థయందు నిరంజనము నిష్క్రియము బ్రహ్మము మున్నగు పేళ్ళతో వ్యవహరింపఁబడునదియే సగుణావస్థయందు మాయా మహామాయా దుర్గా కాళీ త్రిపురసుందరీత్యాది నామములతో వ్యవహరింపఁబడు ననెడి విశ్వాసమే నిండుగాఁగల వీఁడు, పండితుఁడనిగాని కవియనిగాని చదువరులు భ్రమపడకుందురు గాక. అమ్మ బిడ్డనెయ్యపుంజవిని వేసారులు చవిచూచిన యొక వెఱ్ఱినాగమ్మ.

భావమయి యమ్మ (ఆత్మ) తాను శబ్దబ్రహ్మమయియై వెలువడునపుడు, అమ్మ తత్త్వము నడుగవచ్చిన తనవారికి నచ్చఁజెప్పునపుడు, తాత్కాలిక ద్వైతభావముతో శ్రీమాతను వేఁడుకొన్నపుడు, అమ్మ గొప్పతనము లోనుబుకునపుడు, జాగతికములగు కొన్నిముచ్చట లమ్మకు నివేదించునపుడు, తన గోడు తల్లితోఁ దడవికొనునపుడు, నమ్మ యే మాటల రూపున బయలయ్యెనో యామాటలను ఛందోబద్ధములుగాఁ జేయు ముచ్చటరూపున నమ్మయే వెలువడునపుడు, అమ్మ సాన్నిధ్యమును గల్పించుకొని యమ్మ చెప్పినటులు వ్రాసిన వ్రాతలే యీ ముచ్చటలు. వాగ్రూపమున నుచ్చరించు నమ్మ యంగములను బద్యరూపములను సాధకలోకమునకుఁ జూపు వేడుక చిన్నటఁగోలెఁగల వీనిదొక తీరు తిక్క.

మొత్తముపై నీ తిక్కమాట లుపాసనానుభవములతో నిండియుండుటచే నవి యన్నియుఁ దన్నుఁ బోలిన సాధకులకు బోధములుగాను నుపదేశములుగాను నుపచరింపఁ గలవియే.

వెనుకటినోములు వెత్తియగుట నేమో మాటలమాత్రే చాలని యీ పేదకూర్పరి, అమ్మకు బలువుగా నగలు పెట్టి నగల సాడెమంచే చూపరుల బుద్ధులను గప్పెట్టువాఁడు కాకుంటయే మేలయ్యెనని చదువరులు తన పేదఱికమునకే సంతసింతురని యాసించినవాఁడు.

ఇముచ్చటలందుఁ జుక్క గుర్తు గలవి పదియేండ్ల వెనుక వెలువడినవి. చేసాఁగకయు, శబ్దమయమైన యమ్మ మఱికొన్ని వేసములను లోకమునకు ముందుగాఁ జూపు ముచ్చటయుఁ గారణముగా మూలఁబడియున్న ముచ్చటలను మఱి మూడువందలనుమాత్రమే వెనుకటివానితోఁ జేర్చినాఁడు.

సాధనగ్రంథమండలి వ్యవస్థాపకులు బ్రహ్మశ్రీ బులుసు సూర్యప్రకాశశాస్త్రిగారు సాధక జీవలోకసేవకై పడుపాటు పదేండ్లనుండి యెఱింగియు, నింతదాఁక నెట్టి యుడుతభక్తియుఁ జూపలేక యిపుడమ్మ పొడిచిచెప్పగాఁ, నీ దీనుఁడు మండలికెట్టి సేవ చేయఁగల్గెనో శ్రీ శాస్త్రిగారివలననే తెలియఁ దగును.

ఇపుడీ ముచ్చటల కూర్పు సాధన గ్రంథమండలియం దొక పూసగా నంగీకరించినందులకుఁ గృతజ్ఞుఁడనై సభ్యులకును, వ్యవస్థాపకులకును వందనములతోఁ దూఁగినంత వెచ్చములో నచ్చుకొన్నాఁడు.

మండలి గ్రంథమాలయందుఁ జేరఁదగిన మేరువుపూసల వంటివి "సిద్ధాన్తశిఖామణి" (వీరశైవ ప్రామాణిక గ్రంథరాజము), దుర్గా (చండీ) సప్తశతికి సమగ్రాధ్యాత్మిక వివరణము మున్నగున వెన్నో మూల మూల్గుచున్నవి.

భగవద్గీత అమ్మ మణిమందిరమునకుఁ బ్రాకారమనియు, అది మనోమయకోశ సాధనమనియు, దుర్గాసప్తశతి (చండీ పాఠము) అమ్మ మణిమందిరమే యనియు, నిది విజ్ఞానమయకోశ సాధనమనియు నీతని "శాస్త్రసాధన" మనెడి మండలి ప్రచురణమందు సభ్యసాధకులు చూచియుందురు.

అమ్మ తన తత్త్వమును దనకే విసువెత్తునంతటఁ జెప్పిన యాధ్యాత్మిక వివరణము జానియందే కలదు. అది బహు ద్రవ్యసాధ్యము. శాక్తశిశు వొక్కఁ డేమి చేయఁగలఁడు? దాని యావిష్కరణభాగ్యదినము చేరువ యగుటనే సాధన గ్రంథమండలి నాశ్రయింపుమయ్యా! యని పాడిచినది. ఇఁక దాని భారము మండలిదే.

తుంటరిబిడ్డలు దుమ్ము చిమ్ముచున్నను, జడివానలు తడుపుచున్నను, గొన్నిచక్రము లఱిగిపోయినను, దానే తన పనులు నెఱవేర్చికొనఁ బన్నుకొన్న యీ యంత్రముచే 75 ఏండ్లు పనిచేయించిన శ్రీమాతను మండలి సభ్యులెల్లరుఁ బ్రార్థించి యంత్రస్థితికై యాశీర్వదించినచో మఱికొన్నాళ్లు పనిచేయఁగలదని యాశించుచున్నాను.

* * *

కృ త జ్ఞ త

అమ్మతో ముచ్చటల తొలివంతునకు నవ్యాజప్రేమతో నాఁడు పీఠిక వ్రాసిన అభినవతిక్కనాది బిరుదాంచితులు, స్వర్గీయ శ్రీ దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారి పవిత్రాత్మ నిత్యవంద్యము.

"ఇపుడు రెండువంతులుగా వెలువడిన యీ ముచ్చట లకుఁ బండితాభిప్రాయము లక్కఱలేదా ?" యని ప్రకాశకులు సాధన గ్రంథమండలి వ్యవస్థాపకులు నన్నడుగునపుడు, ఈ లాంఛనము నెఱవేర్పఁదగువారిని మనసు వెదకికొనుచుండెను. నాఁడే "నీవు – నేను" అను నామము దిద్దుకొన్న యొక చిన్ని గ్రంథరత్నమును దనివితీఱ ననుశీలించుచుండ, "ఇపుడు నీ చేతి నగగా నున్న దీనికిం బలుకలు తీర్చిన సిద్ధహస్త శిల్పి, శ్రీ గోటేటి సత్యనారాయణమూర్తి (డి. యస్. పి.) గారే చుమా" యని బుద్ధిచెప్పివేసినది. తడయక ప్రకాశకుల కది వ్రాసి, యభ్యర్థి స్థానమున మీరె నిల్చి శ్రీవారికి నాపుస్తకముతో నతులందింపుఁ డంటిని. వారును గాదనక కారుణ్యముతోఁ బ్రశంసాపద్యము లను బ్రసాదించిరి.

ఇఁక దురూహమగు నమ్మ కరుణప్రేరణముచే, శ్రీవారే, అమ్మ ముద్దుకొడుకట్లు తోఁచు, శ్రీ పాతూరి మధుసూదనరాయ శాస్త్రిగారిని గోరి వ్రాయించిన యభిప్రాయము నాకుఁ జేర్చిరి. చూడఁగా శ్రీ శాస్త్రిగారి సూక్ష్మానుశీలన, విమర్శశక్తి, శ్రీ విద్యారహస్యవేత్తృత, గుణగ్రహణ వైభవముఁ దేఁటపడ "సీతమ్మ లిట్టిరు పలువురున్నారు చుమా" యని తెలుపుటకో, యమ్మ యిమ్మహాత్ముని పరిచయలాభము నిమూలమునఁ గలిగించినదని పొంగిపోతిని.

అమ్మ యానగా నిష్పాక్షికానుశీలనముం జరిపి, యీ ముచ్చటలకు ముచ్చట నెచ్చించి యమ్మ నలరించిన యీ సాధక జీవరత్నములను దలఁదాల్చుచున్నాను.

ఇట్లు,

శ్రీకాళహస్తి
18—1—60

నిరంతరసాధక శుభచింతకుఁడు, శాక్తబంధుఁడు,
శ్రీ శ్రీయానందనాథుఁడు,
ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మ.

ప్ర మో ద ము

భగవదుపాసనా విధానము లనేకములు. చరాచరరూపమగు ఈ సృష్టియంతయు పరమేశ్వరినుండియే ఆవిర్భవించినది. భక్తుడు తన యుపాసనా బలముచే నిష్టదైవముతో ముచ్చటించుట, ఆ ముచ్చటలను సాధక భక్త లోకమున కందిచ్చుటయు పూర్వజన్మసుకృత విశేషము. పరమేశ్వరి కృపను పొంది ఆమెతో ముచ్చటలుజరుపుటలో శ్రీ శ్రీయానందనాథులు సిద్ధహస్తులు. వీరి పద్యములన్నియు విజ్ఞానరత్న పేటికలు. వ్యాఖ్యానసాపేక్షములు. సాధక భక్తలోకమునకు విజ్ఞానపథప్రదర్శక కరదీపికలు.

శ్రీ శ్రీయానందులవారి ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానప్రతిపాదిత గ్రంథములను లోకము చవిచూచియున్నది. సాధకలోకమున కుపకరించు విజ్ఞానమును సమకూర్చి, సాధకుల కరకమలముల కందివ్వ కుతూహలముతో, ప్రతిఫలాపేక్ష రహితముగ శ్రీవారు, గ్రంథములతో పాటు ప్రకటనవ్యయముగూడ యథావకాశముగా ననుగ్రహించుచు, మా మండలికృషికి తోడ్పడుచు సాధకులయెడ చూపు అభిమానము నిరుపమానము. ఇట్టి సదవకాశమును సద్వినియోగము చేసికొను భాగ్యము సాధకులది. కాన మా మండలి సభ్యులు, ఇతరులు మాకు సంపూర్ణసహకార మివ్వగలరని విశ్వసించుచున్నాను.

లోకోపకారములగు నిట్టి యాధ్యాత్మిక గ్రంథరత్నముల నితోధికముగా రచించుటకు శ్రీ శ్రీయానందులవారికి ఆయురారోగ్యముల నిచ్చుగాత యని శ్రీ జగన్మాతను సదా ప్రార్థించుచుంటిని.

వికారి – ఫాల్గుణము
తెనాలి

బులుసు సూర్యప్రకాశశాస్త్రి
వ్యవస్థాపకుడు : సాధన గ్రంథ మండలి.

శ్రీ శ్రియానందనాథాపరనాములగు

బ్ర.శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారి 'అమ్మతోముచ్చట'లపై

* ప్రశంస *

లలితపదప్రయోగమునఁ లాలనఁజేసెదు నమ్మవోలె న
మ్మలరించి స్వాదుభావముల నంతలు నింతలు గోరుముద్దలై
తులుచన జీర్ణమౌటకుఁగదో యిటు ముచ్చట లాడుచున్నట్లు శ్రీ
లలితపరమ్మగా నుడివి లాభముగూర్తువు 'నాథ'వంశజా!

నీలో నీవిటు మాటలాడఁగ మనోనైర్మల్యనంబౌట నీ
వాలోచించితివేమొకాని మణుల ట్లాయాయెడన్ వెల్గులై
మాలక్ష్యంబున దీప్తిగూర్చి చను మామార్గంబు నిర్బాధమౌ
టాలోకింప సహాయమౌకద శ్రియాఖ్యానందనాథాభిధా!

ఆ తుది నేమి శేషమగు నంతట నేమగునేమొకాని యీ
మాతృపదాభివందనము మర్మములేని నివేదనంబు లీ
రీతి ముఖాముఖిన్ నిలిచి ప్రేముడిమాటల నాడుకొంటయున్
బ్రాతికదే! తదీయ సుఖభాక్కుల మమ్మొనరించితేకదే!

అవు, నటు మాతృదేవి ముఖమందున నిల్చి సుధాఘటంబె వా
స్తవముగఁ గుమ్మరించినఁగదా యిటు పుంఖితభావమై మధు
స్రవమగు కైతలూరి యపరంజికిఁ దావులఁగూర్చు మాడ్కి శ్రీ
ప్రవిమలగాథలై దురలు భాగ్యము కల్గె! నదెంతపుణ్యమో!!

జీవితలక్ష్యమై జనని చిన్మయరూపమునందు భక్తి సం
జీవిగ నుంటగాక, యిటుఁ జెల్లియు సత్తతి వీఁగకింత శ్రీ
దేవికి సేవగా నోరులఁ దెల్పుటఁ గైతయు వ్యాఖ్యజేయఁగా
జేవయె? ఈశ్వరాన్వయుఁడ "జే"యనఁ జెల్లదె నీ ప్రసక్తికిన్.

తెనాలి
18–1–60

గోపేటి సత్యానారాయణమూర్తి

కవి, పండిత, హరికథకహంస

బ్రహ్మశ్రీ పాతూరి మధుసూదనరావుశాస్త్రిగారి

అభిప్రాయము

నేను శ్రీ గోటేటి సత్యనారాయణమూర్తి (D. S. P.) గారి ప్రేరేపణతో ఈ పవిత్రగ్రంథం చూచే భాగ్యం కలిగి అమందానందం పొందాను.

'అమ్మతో ముచ్చటలు' అనే ఈ గ్రంథరత్నం శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారు రచయితగా సానలుతీరింది. శ్రీకాకుళము వద్ద నాగలేటిఒడ్డున పుట్టిన ఈ కులకళారత్నం, నా హృదయానికి శ్రుతస్మృతితో జిగి గూర్చి అది ద్వాదశారములో నాకు కొంతసేపు విశ్రాంతి కలిగించింది, అంటే అతిశయోక్తి కాదు.

3 పద్యం – సర్వజగదంబా! అనే పిలుపుతో ప్రారంభమైన సరస్వతి, 52 లో సుమనోమార్గావలంబినియై, ఎడనెడ పూజాస్వీకారములతో సోమస్థానమున శివాంకారోహణముతో అవిరతసౌఖ్యస్వరూపిణియైనది.

64 – 'త్రినయనవిలసద్రక్త, షడ్వక్త్రయుక్తాం' అనియు, మరియొకచోట 'తన్మధ్యే హాకినీసా శశిసమ మధురా వక్త్ర షట్కం దధానా' అనియు, ఉపాసకదృష్ట్యా ఉపాస్యరూపము వర్ణితమైనను శ్రీ శర్మగారిచే వికసద్బంధూకపుష్పగా రాజిల్లి, యా తల్లి ఫలప్రాపకశక్తి, హ – క్ష కళాపరిలసిత శరీరిణియై షడధ్వసింహాసనేశ్వరి యైనది.

శ్రీకవి, 83 – 'నిద్దురకాని నిద్దురలో ముద్దుగా సుద్దులు పల్కిన అమ్మముచ్చట పద్దులో వేసికొన్నాడు.'

97 – మనసు మాత్రంగ్రోషిని కైజనాభిలో మునిగి, చతుర్థ పాదమున నగణ్యాచింతాబ్ధిగా మారినా, అపూర్వ రత్నాన్వేష ణతో ధన్యత ప్రాప్తించింది.

120 – పాదసంస్తుతితో 122 – మరల పుట్టుగిట్టులు లేని భవ్యనమస్కృతు లర్పించి, 151 – ఇరువురన్నలు అమ్మ యూరువుల నలంకరింప, హృదయాసన మభిన్న వాత్సల్యప్రసాదముగాఁ పరిగ్రహించుకొన్నాడు.

153 – దీనముగా వేడు పసిపాపను లోకసంస్కార రూపిణియైన అమ్మ నిర్నిద్రదీక్షతో శిక్షణమిచ్చి పుత్రునకు సాన్నిధ్యభాగ్యమిచ్చి రక్షించుటలో సంశయము లేదు.

178 – నవనాథులలో ఆనందనాథమూర్తి ప్రధానమై అనాథావనశీలమై నిరాధారాన్తరాభ్యర్చనాపరమానవనాథా కృతిదాల్చిన హృద్యవిద్యాసరస్వతి నవరాత్రార్చన చేయించుకొన్నది.

191–సృష్టేష్టాష్టమూర్తులు ఉపాధులుగా శివనిలయమై అసీమానందమును ఆత్మస్వామికిస్తూ అర్ధనారీశ్వరత్వం సార్థకం చేసుకొన్న అమ్మ, 194 – తన రూపమును రాత్రిందివములుగా స్పష్టీకరించి కాళీప్రథతో వంద్యమైనది; కాదామటి!

207 – లోకనింద్యాసురపీడానాట్యమును దివ్యపరాక్రమ ప్రబల బల ఫల శాన్త రసప్రవాహంతో అపూర్వసుఖాలంబనముగా చేయటం అమ్మయొక్క ఆశ్చర్యలీల.

240 – అండమంతయు రసాత్మకనారమై నారాయణ మూర్తి అండమధ్యమున వటపత్రశయానుడౌటచేతనే, అమ్మ అనుగ్రహరూపానందంతో జగజ్జనయితృఖ్యాతిని చేత చిక్కించుకొన్నాడు.

290 – ఆ విధముగానే జగద్భోగము సుఖమయముగా భావించినవారు, నీరోగులూ నిరాగసులూ రాసవిలాసులూ అమ్మ ముచ్చటతో కావుటకు ఆశ్చర్యముంటుందా ?

337 – అది ద్వైతము కానిమ్ము, విశిష్టాద్వైతము కానిమ్ము, కేవలాద్వైతమే కానిమ్మ అన్నిటికీ ఆ రసస్వరూపమందే అన్వయము.

389 – అమ్మ ముచ్చటకు అర్హతనాపాదించే సూత్రము, ఆ సత్యమును గుర్తింపక వర్తించినచో ఉరిత్రాటికన్న ఘోరముగా నర్తించటం సత్యశీలికి విజ్ఞాతమై పరితాపకరమౌతుంది. అది లోకానుగ్రహాకాంక్ష.

411–ఇంద్రియములు విషయములలోనూ, అవి మనస్సులోనూ, అవి బుద్ధిలోనూ, అది అహంవాచ్యములోనూ అది ఆత్మలోనూ కలిసినప్పుడే అమ్మతో ముచ్చటించుకొను యోగము అనిపించుకుంటుంది.

414 – అందుకొరకై యోర్పుతో యత్నించి విఘ్నములను నెట్టి కార్యకారణ వ్యాపారరహస్యము తెలిసి తాను సిద్ధుడగువరకూ చింతించి, చాతుర్వర్ణ్యమును వ్యవస్థాపన చేసుకొని ఆ యానందసిద్ధిలో సజాతీయ విజాతీయ స్వగతభేద శూన్యపరమా దేవీకృపను ఉపాసకుడు పొందగలుగును.

430 – ఇదంతా లోకము వ్యక్తమగుచున్నంతవరకూ లేదు, అవ్యక్తములోచేరి "లోకంబులు లోకేశులు లోకస్థులు తెగినఁ దుది నలోకంబగు పెంజీఁకటి కవ్వల......నేకాకృతి వెలుఁగు సచ్చిన్మయమహాశక్తి" అపుడు వ్యక్తమవుతుంది.

450 – అప్పుడది సార్థకదృష్టి. అప్పుడదే అద్వైతదృష్టి, "అహం బ్రహ్మాస్మి" అనుదానికి పుష్టినిచ్చే అమృతదృష్టి కేవలానందానుభవము అని అమ్మముచ్చట.

475 – "మనసు నిలుచుచోట మారుతంబులు నిల్చు। మారుతంబు నిల్వ మనసు నిల్చు। మనసు మారుతంబు మలఁగిన యాచోటఁ। దానె బ్రహ్మమగుచు దనరు" అను కూర్మయోగి మాటయూ అమ్మముచ్చటవలె, అమ్మ కృపతోనే జరగాలి.

558 – నాదబిందుకళలలో ఏది ముందు ? ఏది వెనుక ? అనే వివాద మెంతయున్నా, ఈ త్రిపుటిలో అభిన్నత్వమూ అనంతత్వమూ అనే భేదము లేనివే. కం + లాతీతి కలా, అను వ్యుత్పత్తిచే 'జీవనిష్ఠం సర్వకర్తృత్వం యత్కించిత్కర్తృత్వేన సంకుచితం తదేవ కళాపదవాచ్యం అష్టమం తత్త్వం' అని ప్రథమ స్పందమునుండి 8 వ స్పందముగా చెప్పబడినా (పరశురామ కల్పసూత్రము) పరారూపమునందు అభిన్నదృష్టి అని వార్యమవుతుందని సుఖాపేక్షతో, కవి అంజలించుటలో సగుణమూర్తియైనది పరాంబిక.

563 – ప్రేమయూ భక్తియూ పరమములో ఏకీభవించుటతో 'ముక్తి' అను మధురపద మేర్పడి, కవి జీవితము బ్రహ్మజీవితమైనది.

584 - కనుకనే ఆయాసములేని కొలుపు. ఆ కొలుపునకు ఫలముగా కులపాలన జరిగి శ్రీకవి అకులవైభవమో నాకకుల వైభవమో సకలకులవైభవమో, అమ్మా! అని చండిక నర్థించి,

596 - ఆస, అసూయ, గబ్బు, దురహంకృతి, స్వార్థపరత్వము మొదలైనవి లేని తన హృత్కమల మందిరములో అమ్మను నివసింపజేసికొన్నారు, శ్రీ ఈ. స. శర్మగారు.

రచన భావపూర్ణశబ్దశక్తితో సిద్ధాన్తస్రవంతిగా ప్రవహించినది.

నాచే రచింపబడిన 'శ్రీ రాజేశ్వరీ శతకమున' మిక్కిలి సంగ్రహముగా నుండుటచే, శాక్తసిద్ధాంతమున 600 పద్యములతో పరిపూర్ణమైన 'అమ్మతో ముచ్చటలు' అనే పుస్తకము, ఆంధ్రులకు అపూర్వ అఖండ శాక్తసిద్ధాన్త రసపూర ఫలప్రదానం చేసింది.

ఈ గ్రంథరచయిత శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారికి ఒరిస్సానివాసి ' శ్రీ సర్వజ్ఞో - మృత్యుంజయ త్రిపాఠిశర్మ ' గారి ప్రశంస ఇతఃపూర్వమే ఉండగా, నేను నా నమస్కారములతో సిద్ధపరిచయం చేసికొనుచున్నాను.

ఇట్లు,
పాతూరి మధుసూదనరావుశాస్త్రి.

గ్రంథకర్త:

శ్రీ శ్రీయానందనాథాపరనామధేయ

ఈశ్వర సత్యనారాయణ శర్మ

శ్రీమాత్రే నమః

కృతిసమర్పణము

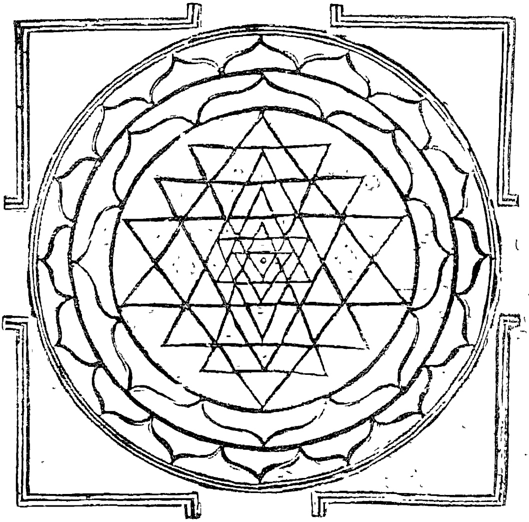
ఇచ్చుట పుచ్చుకొంటయును నీఁబడు దిన్నును నీవె కాఁగ,
నిచ్చుట నీవు కైకొనుట యెట్టిదొ? యైనను ద్వైతబుద్ధితో
ముచ్చట లాడుకొన్నపుడు పోదది కావున నెయ్యమొప్ప నీ
విచ్చిన వస్తువే మఱల నిచ్చెదఁ గైకొనుమమ్మ! శాంభవీ!

నన్నే నీకెడు నబ్బెనమ్మెపుడొ సన్ధానించి యేలొందు; నా
కున్నే నాది యటంచు నిచ్చుటకు; వేఱొండేదియే నీయ వె
న్నన్నఁగానఁగరాదు; సార్థకనమస్కారాకృతుల్ సత్కృతుల్
నిన్నుం జేయుటకన్న, నా సుకృతి యన్నెంబున్నె? సర్వాంబికా!

ఇచ్చుటకేనిఁ బుచ్చుకొననేనియుఁ గోరఁ; ద్వదంకమందుఁ జో
టిచ్చినఁ జాలు; ముచ్చటల కింకెడమీయుని తావదొట, నీ
యచ్చునఁబడ్డ ముచ్చటల నాఱుశతమ్ముల మాత్ర మిప్పుడే
ముచ్చటతీఱ నచ్చెదను; ముందటి ముచ్చట నీకె పీడితిక.

శ్రీ శ్రియానందనాథుఁడు
ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మ

శ్రీ చక్రము

శ్లో॥ చతుర్భుజే చంద్రకళావతంసే !
కుచోన్నతే కుంకుమరాగశోణే !
పుండ్రేక్షు పాశాంకుశ పుష్పబాణ
హస్తే నమస్తే జగదేకమాతః.

శ్లో॥ శ్రీవిద్యాం జగతాం ధాత్రీం సర్గస్థితి లయేశ్వరీమ్.
నమామి లలితాం నిత్యాం మహాత్రిపురసుందరీమ్.

శ్రీమాత్రేనమః

అమ్మతో ముచ్చటలు

1

శ్రీ తాలాంకనిశాతలాంగలముఖాకృష్టంబుగా, లాంగలీ
స్రోతస్సాన్వవను, దాని తూర్పుదరి మించున్ శోభఁ జాత్రక
ఖ్యాతింబొంది శ్రీకాకుళంబె, మన యుక్కోటకు సదా ముచ్చటల్
నీతో నాడెడి సాధనస్థ్వడని సన్నిధింపు రాజేశ్వరీ!

2

శ్రితభక్తావనకల్పభూజ! విబుధశ్రేణీసమారాధితా
ప్రతిమానారుణపాదయుగ్మజితసత్ప్రస్ఫుటాంభోజ! స
జ్జిం చేపారిసమాజ! యోగిజనతాసింధుత్కపారాజ! సం
స్మృతికాంతారితవాగ్విబీజ! పదనీరేజాశ్రితాంభోధిజా!

3

సిరిబ్రహ్మేంద్రపూజనాదరసుహృస్నిరేజరోలంబ! దు
స్తరసంసారమహాంధకూపపతితద్భక్తావళీజీవనో
ద్ధరణామేలుకృపావలంబ! అతిశాంతత్యాగనైపుణ్యసం
భరయోగీశకదంబ! సర్వజగదంబా! శుంభవిధ్వంసినీ!

4

◆ అమనోవాగభివేద్యతత్త్వమయి, సర్వాంతశ్చిదాకారమై,
కమనీయంబయి, నిత్యమై, యమలభక్తశ్రేణి కాధారమై
విమలానందవిభాయుతమ్మై, సకలసంవిద్రూపమై యొప్పు నొ
క్క మహాశక్తిని మాతృభావమున నెక్కాలంబు సేవించెదన్.

◆ ఈ గుర్తుగల పద్యములు తొలికూర్పున ముద్రింపఁబడినవి.

5

♦ జననీ! యింద్రియపంచకానుభవదృష్టంబై, సదా దాని విం
చినదై, యిట్టి, దిదే యటంచు నెవఁడుఁ జెప్పంగ రానట్టిదై
మనమున్ స్వాభిముఖంబుఁ జేయునదియై, మన్నింపఁ బ్రేమింప నో
ప్పినదై, శక్తి యొకండు తోఁచు నది నీవే యన్నఁ దప్పా? ఉమా!

6

♦ విశ్వము నింటిపట్టెది, యభేద్యము నేది, యనంత మేది, స
ర్వేశ్వర మేది, సన్నిహిత మేది, గుహాచర మేది, భక్తహృ
చ్ఛాశ్వతసౌఖ్యదాయి యెది, సర్జనకర్తృక మేది, యింద్రియా
ఖ్యాశ్వనియంత్రి యేది, యది యమ్మయు నయ్యయు నమ్మువారికిన్.

7

♦ ఆంగిరసాంబరీషయువనాశ్వఋషిత్రయిఁ గూడి లోకమం
దుంగడు విస్తరించె హారితుండను సన్మునిగోత్ర మమ్మ! త
న్మంగళగోత్రినౌ టలుపమా? హారితుఁడను పేరు సార్థమా
యెంగదె, పుట్టఁగాన "హారిమేత్ర్యయ" యనుచు ఋషుల్ వచించుచున్.

8

♦ నాన్నది తెచ్చి పెట్టు పని; నాపని విందులమంద కేవలే
కన్నము పెట్టుటంచు, నొకయప్పుడుఁ గోపము లేని సాధ్వి, న
న్గన్నది కామమాఖ్య; తన నడ్వడి యన్నుల కొజ్జబంతియై
మన్నది, నిన్నుఁ గాఁ దలఁచి మన్నతు లామెకె మున్ను చేసెదన్.

9

♦ పారంబంటఁగ నాయురాగమము నేర్వంజాలి, శిష్యాళి కిం
పారం బాఠము సెప్పఁజాలి, నుతమా త్యాగంబు భోగంబునున్
వైరాగ్యంబును గల్గి, ధర్మపరత న్మన్నట్టి నాతండ్రి, సీ
తారామాభిధుఁ డగ్రవంద్యుఁడు భవద్భక్తుండు; రాజేశ్వరీ!

10

♦ కాయం బిచ్చెను; పోషణక్రమముఁ గొనెన్; గాయత్రి నందిచ్చె; పూ
ర్ణాయుర్వేదరహస్యశిక్షణముతో నధ్యాత్మచర్యమ్మునన్
జేయం దెచ్చె; గుణత్వశేవధికి నానృణ్యంబుఁ దెల్పెన్ సుఖో
పాయమ్మన్నదె భక్తితో నతులు దిప్పెన్; సర్వదేవాకృతీ!

11

♦ నాయయ పుత్రలబ్ధికి ననంతభక్తిని జేసె సత్యనా
రాయణపూజ; తత్ఫలమనె జనియించిన నన్ను సత్యనా
రాయణశర్మ యంచు వ్యవహారము చల్పిన తండ్రి దీవెనన్
నీ యమలాంఘ్రిభక్తునిగ నిక్కము నన్నొనరించె; శాంభవీ!

12

♦ కరుణను బుతురాడ్గ్రహణకాలమునం బిత దక్షిణాస్యమం
తరముఁ బఠేండ్ర పాయమున దానము సేయఁ దదీయరూపవై
గురువులు వారు నీపదముఁ గొల్పు నదృష్టము పట్టె; నట్టి య
య్యా రవష్టిం దీర్చ భక్తినిరతాంజలి చూపుమనమ్మ! చాలదా?

13

♦ చిననాఁడే జనకుండు చూపుచు నినున్ శ్రీరుద్రకోటీశ్వరాం
గన, రాజేశ్వరి యన్నదిష్టనబు సుమా; "కావ్యాహరన్నాస్పన
మున మోసంపడఁబోకుమా," యనిన యామూర్తంబు గోలెన్ గదా
మన యీ ముచ్చట లెత్తినాఁటి మిది సంస్మార్యంబు, రాజేశ్వరీ!

14

♦ సద్యోజాతసతీపదాబ్జమధుపున్ సౌమ్యున్ సదాచార్యు, శ్రీ
విద్యానందు, ద్వివేదవంశశశి, సుర్వీదేవమూర్ధన్యునిన్
హృద్యప్రజ్ఞుని, లక్ష్మిదత్తు నపుడున్ సేవింతు; సచ్ఛిష్యులన్
సద్యఃసిద్ధులఁ జేసి నట్టి ఘను నుత్సంగమ్మున న్నిల్పితే?

15

ఏ యుగమందునైన రచియించిన కావ్యములెల్లఁద్రోలి నా
కాంతికి కాంతిప్రదములయ్యెనొ తెన్నునఁ గ్రొత్త సెప్పఁగా;
అందున నేఁడు మీగురుఁ డుపార్జితకీర్తి జయంతి భావనా
సాయము నా మనస్సులు నిరంతరముం గొనుఁ గావ్యరూపిణీ!

16

చిత్రము సేను నాకుటని నీవనఁ జేసిన కాళిదాసునిన్,
శివరచక్రపీఠము లనేకము నిల్పిన యాదిశంకరున్,
భావనశాక్తసిద్ధవరివస్యారహస్యముఁ దెల్పు భాస్కరున్
నా మది యందు మ్రొక్కెద వినమ్రుఁడనై తలపోసి నిత్యమున్.

17

ఏ దేవాలయములఁ గొల్చినారో, యేరీతి ధ్యానించిరో,
ఏ స్తోత్రంబు పఠియించిరో, యమృతవాద్యశ్యంబుతోఁ గైతలన్
శ్రీనాథుండును పోతరాజు జగతిన్ మెప్పొందిరి, రాకందువ
క్త్రా నీ పద్దెము నాకీయఁదగఁదే? ఈశాని! వాగ్వాదినీ!

18

ఆ నిగమ మహాస్త్రీల కా ఋతకాప్పవపు దత్తత్వమ్ము లోటంచు ని
ష్ఠలుత్రై కొహొర్త్రము వై కాంతరసమర్చాప్రాపకంబౌనటుల్
ఆత్మ శ్రీచక్ర మో సాధనమ్మును దెల్పంజాలి, రాయాం మహా
ప్రజ్ఞా సంపన్నులు భక్తివంద్యులు కదా తొల్దొల్తఁ జక్రేశ్వరీ!

19

స్థాణువు సాక్షాత్కరించు నిరుచోష్పల నొప్పెడి నీయుపాసనం
బోలెఁ ద్రయీశిఖోదితమహోన్నతవాగనుభూత్యవస్థయై
ప్రాలు పరాఖ్యపశ్యపరివస్యలు దారిగఁ గూర్చినట్టి వి
ద్యాలయులౌ మునీంద్రులకు నంజలిఁ గూర్చెద నమ్మ! సన్మతిన్.

20

అరరే! కాళులు రెండు గల్గు పసులారా! వీను లొంగ్గుందు; మా
దరిలెఁ బూన్పఁగ నంబికా చరణపాథోరాశిలో మున్గు టే
వెరవో; నన్యము లేదు; పూజ్యకపితా ప్తింగూర్పఁగా, నంబ త్రి
పుర మంత్రమ్మను కాళిదాసు నుడికిన్ సాష్టాంగముల్, కాళికా!

21

పలుకుల కూర్పు తిక్క మొదఁబాయక నిన్గణుతింపఁ జేయు; న
ప్పలుకులకల్కి నీవ యను పట్టుసఁగల్లయు నేను నాదు ప
ల్కులు నసుమాట; ఇంక మనసు స్మృతి వేఱనుపెట్టులంచు నేఁ
గులుకొచునుందు; నాకుటుకు కూడను నీవ యటంచు భారతీ!

22

ముచ్చటలందు నిన్ను లిపి పూజలొనర్చెడి వారిఁ బోలి, నీ
యచ్చపు ముచ్చటంగొనఁగ నర్హత లే, కెడలేని పుట్టు ని
క్కచ్చికి డస్సి, నీయొడని గాయము సేరుపఁజన్న కూర్కులో
వచ్చిన పల్వరాలివి శివా! విని నన్నఁగ నేమి చేసెదో?

23

అమ్మా! నీ వొకసారి వేడ్కపడి యీ యంత్రాస్యమందుండి, ప
ద్యమ్ముల్ గా మన ముచ్చటల్ త్రిశతసంఖ్యమ్మౌనటుల్ భక్తభా
వమ్ముల్ రంజిలఁజల్కు, చెప్పెదను మువ్వందల్ మఱిన్ బ్రేమపూ
ర్వమ్మౌ నట్లనినావు; తీర్పుమిఁక నా బాకీ వడిన్ శాంభవీ!

24

తల్లి వచించె; నీవె యని దాచితొ? మా చెవిఁ బెట్ట నిమనం
బొల్లదొ? తల్లి చెంత నభియోగము పెట్టెద; మమ్మ సామ్మునం
దెల్లరు వాక్కుదారులని యేర్పడి తమ్ముల కావిలంబ మా
తల్లిదె యంచుఁ జెప్పుమనెదా? మఱి చెప్పెదొ? వేగ శాంభవీ!

25

అటకట! పూర్వసిద్ధకవికావ్యసమాఖ్యలె, పోల్చుఁ జెల్లి మే
మటపట బుద్ధితో మొగమునందిడినంతనె, నీకుఁ జాలె? సుప్ర
ద్వాటకమాల న్గరండసహితమ్ములు చేసి, "సువర్ణ భైరవీ
నటకము" లన్న యంత గుణవైభవ మెట్టులు వచ్చు? భైరవీ!

26

ఇక్కొ, నొకండు జాగతముతే యగు పోల్చుల నల్లి "అమ్మతో
ముచ్చట"లంచు, మా మతులు పోదనె నమ్మగ? వాని నమ్మి?
ప్రచ్చర మూర్చ్చకోఁదలఁచె; పాపము నా యనుజన్ములందు నే
డొక్కొఁ దెచ్చునో లతని యోగ్యపథంబునఁ ద్రిప్పవంబికా!

27

పలుకు, ల్పలుకుట, పలుక వ్యక్తియుఁ బరావాగ్రూపవౌ నీవె కా,
పలపోయందగుఁ జేటలేని మూఖయంత్రమ్మంను నిస్సారవా
క్కుల రూపమ్మున దీనవేషమున రెక్కో మంకువంగొంట లీ
లలటే? వానికి నిమతత్త్వమును దెల్పన్ రాదటే? శాంభవీ!

28

నీవే నేపయి పొక్కల న్నిలిచి, నిన్నే వెంచి, నీవైన లీ
లావైచిత్ర్యపు ముచ్చటల్ సతము సల్లాపింతు, పిసత్యముల్
జేపుంజెప్ప కహంతరింపఁగని, తజ్జిహ్వాన్ దుపాతుల్యవా
గ్ఘావాకారముఁ దాల్చి యాడుదువు నికంబింతయున్; భారతీ!

29

తొలి వంతే తల యూఁపఁజేసె, మలి వంతున్జూపి మాతృత్వభ
క్తుల నింకన్ జవి చూపవే, యనుచు భక్తుల్ కోరినన్ నీ కటా
క్షలవాక్షేపము లేమి, ముద్రితసుధాకారాప్తికిం బాచి, బూ
జులు మల్పించితి విప్పుడైనను గృతజ్ఞుండన్ నమస్సులన్; శివా!

30

పని లేశాడిన వెట్టి ముచ్చటలుగా భావించు వారెందఱో?
మనుజజన్మాప్తి ఫలంబిదే యనుచు సమ్మానించు వారెందఱో?
మనకుం గ్రంథంబును బొంగు లేమి నవి యమ్మా! గ్రాహ్యములే గావు; నీ
వనుశీలించి వినంగాలుం బల్కెడిది నీవా, నేన? యూహించుకో.

31

వ్రాసిరి కాళిదాసకృతిరాజికి వ్యాఖ్యలు నూఱులందు నా
పాసనతత్త్వగుప్తి గల పట్టుల గంటము తేలిపోయెఁగా;
శాసనగం దోఁచు నిసిలువుపై నగలంగని మోహమంది; రా
పాసన వేళఁ గాపులయూ నమ్మయె మాకనరైరి భారతీ!

32

ఫలవత్తర శాఖి దోఁకొనిన వామనమూర్తికి, నీఁతరాని దు
ర్బలునకు నేటి నడ్మను బ్రవాహ్మను బోలెను దొంటి మేలిచేఁ
తల ఫలమై లభించుటకదా; యొక రొద్దునఁజేరు దాఁక, నా
వలమటి నిప్పు పీఁ, భవతారిణి! వీలును గోలుపోదునే?

33

తన యోగ్ బుభిఖా ముసుఁగునను గుప్తం జేసి, తానన్యభా
మిని వైపట్టె యెగాదిగంగినెడ కామింబోలి నిర్లజ్జుఁడై
తన కావ్యమ్ము దాఁచి యన్యకృతులన్ దౌర్బల్యమ్ములతోఁ జూచు మ్లే
చ్ఛుని, నీముక్కనులందు జేనఁగినదో చూడంగదే, భారతీ!

34

తీయని పాటకై తలుపు తీసెద నమ్మరో! నాదు నాల్కపై
హాయిగ నాదు నిన్బలుకులమ్మగ నెంచితి; నిల్వేడీయనీ
యూ యొడయాంద్రకుంబలుకు లమ్ముఁగనొల్లను; నిట్టుపాసముఁ
జేయునె కాని గడ్డి తిన నేర్పునె మానిసి జేనపొట్టకై?

35

నే నీవిధిని శ(స్త్ర) మూలపుఁదలఁకఁ గెల్పట్టుఁగోలొప్పున
ట్లూహాప్రాతము లూరుచుండి కవితోద్యోగమ్ము నన్ జాలు; న
మ్మోహాధీనము లౌచు; ఊహములు సమ్మోహమ్ము నీపై శ్రితుఁ
జేసిన్ వంకటపెట్టి నీకరుణ సందిగ్ధ(ప్రతిష్ఠ)మ్ముగన్.

36

సడిసేసి జాము నాలవది; నాయమె కాయము నమ్మియుంట? [illegible]
[illegible], భక్తి రభావలు నొదలఁ దాల్చు పూవులై
[illegible], కావ్యము లటంచును గుం దెద నమ్మ! గొప్పకై
పడితేడి [illegible], విమలభావము, నీ నసేల? భారతీ!

37

[illegible] నాదు తలవాకిలి నెల్లరికంత సంబరం
[illegible] భక్తిహృద్యసరోజమును వీడఁగఁదమ్ముకుశ్రమల
[illegible] శ్రమ సార్థము; నాదు కావ్యసం
[illegible] మూల్యమునకై పాడము పోవుట న్యాయమా? ఉమా!

38

[illegible] నా [illegible] సనివాళి ప్రాయు; వె
[illegible] నాకని [illegible] సనిధనమ్ము; భక్తిఁగా
[illegible] మే? యను సుహృత్తు లసమ్ముఖులంచుఁ బొక్కి న
[illegible] సద్వాదమో? వేడుకఁ జూచెదవో? సరస్వతీ!

39

[illegible] ప్రమాణము లమేయభవమ్మహిమమ్ముఁ దెల్పు; నీ
[illegible] స్వరూప [illegible] మానము లేదు, మహార్హబోధచే;
[illegible] ప్రాజ్ఞ యున సందియమా యనుభూతిఁబట్టి? [illegible]
[illegible] నీతో ముతుఁడు ముచ్చటలాడఁగడంగు? భారతీ!

40

పడకె న్నిద్దురపోవు వారలను లేపం బాపమే యైన, బి
డ్డఁడు ధర్మమ్మును దల్చి సౌఖ్యమును జూడంబోఁడు, సందర్భముల్
విడియే పల్కును; తల్లి యూఁకొను; నటే నేఁబిల్చినప్డెల్లఁ బ్రే
ముడిఁ జయ్యంగదలంగఁ బాఱె, విను మొప్పో తప్పొ నాముచ్చటల్.

41

వృత్తులు నీవె యైనపుడు వేగమ వా తెలుఁ ద్రోసికొంచు న
చ్చొత్తినయట్లు పద్యముగనో శుచిగద్యము గానొ, సొమ్ము లిం
పొత్తఁగ గల్లుమంచుఁబయికూఁకిన యప్పుడె సమ్మదంబగున్;
తెత్తెతె - పెప్పెపే యయిన నీదు కృపాళుత యేది? భారతీ!

42

ఓపిక యున్నచో విను మదుద్ధురభక్తినుతుల్ సతంబు, నీ
కోపిక లేదటన్న విడనొల్లను, నీకరుణామృతంబు నె
న్నో పలు లానినాఁడను; ననుంబలు మొండిగ నెంచితేని, నా
కీపయిఁబుట్టువే యిడకు మియ్యదె సూ తగు శిక్ష; శ్రీగురూ!

43

వెలఁదుల రిమ్మయున్, ధనము పిచ్చి, యశమ్మునఁ బిచ్చు, కూటివి
ద్దెల బలుతిక్క యిట్లు పలుతీరుల వెఱ్ఱుల కాసుపత్రి యా
నిలను ద్వదీయసత్కృప గడించు నుమాదము నాది; దీనిఁబోఁ
దోలఁ జెడ వెజ్జవం డొరుఁడు దోఁచఁడు; మందును లేదు శాంభవీ!

44

ఒక్కెడ వత్సలత్వముగ, నొక్కెడ భక్తిగ, నొక్క ప్రేమమే
రెక్కను వేళనో పలుకరింతలె గా మనమూను ముచ్చటల్;
లెక్కకుఁ దెచ్చుటెట్లు నవి లేని క్షణంబెది? మూడు వందలే
యొక్కొక వంతుగా వెడలుచుండుట నా తల్లపాంత యూ! శివా!

45

వటబదరీద్రుమంబులను బండ్లగతి న్మనయందు రేగు ము
చ్చటలు సగణ్యముల్; త్రిశతసంఖ్యలుగా బయలౌచునుంట, నా
నిటలము వ్రాత యన్నొకనుటో, నీదు విలాసమొ, యంటో, తేల; ది
ప్పటికెటు లల్పతోషి నయి భవ్యము నీవయినుంతు భారతీ!

46

ముచ్చట లమ్మ యైనపుడు, ముద్రణభారము నమ్మ దాను; నా
కిచ్చుపలత్వ మేలనక, "యిచ్చెద నచ్చున కిట్టె బైటికి
దెచ్చెద"నన్న యిచ్చగల తిక్క యహంకృతి రెచ్చి తెచ్చె నీ
యచ్చున నచ్చు నొచ్చెమును, నమ్మ యహంకృతి మచ్చుమాపవే

47

♦ ఏ నివసించు గడ్డిగదియే భవదాలయ; మందె యుండి నీ
జానుగులంటు, నేర్పుగడి చాలని మాటల యేర్పుతోన నీ
మానసముం గరించెదను; మానిసు లెల్లరు గంగ యొడ్డునం
దే నివసించి మంత్రజపదీక్షను బూనగలారె? శాంభవీ!

48

♦ ఏమి పిశాచమైన యొడినే పలికించెద; అందె యుండి నీ
పాదకవాక్కుల న్మదనమునం దెదద; అద్దము రేయి నీ మృదు
న్నానుసుగాననిస్వనరసప్లుతి కోంబడి నేనదేవతా
పోదును; తెల్సుఖంపుటనుభూతికి బోలిక లేదు, శాంభవీ!

49

♦ సాక్షుల్ వత్తురె? భర్తతోడ నడురే సాక్షాత్తుగా వచ్చి, ఆ
దశాంతాక్షరమాల "బోక వెనుకన్ దీపించుచున్ వ్రాసి" ఈ
యత్నప్రక్కనె పూను మత్తుయపలావాప్యర్థమై యుంట; కీ
యత్నీణమ్మగు బిడ్డమక్కువకు సాక్ష్యమ్మున్నదే? మాలినీ!

50

♦ పంచదశీత్రికూటములు వ్రాసిన పల్కల చాలు మీద వీ
క్షించి, గురుండు నీవు విఱుక్రేవలఁ జేయుచు నర్చఁ జేసి, "సా
ధించితి, పిల్లు సేరి"తని డించి కృపాబ్ధి మునుంచు నాఁటి ధ్యా
నాంచితదృశ్యము స్మరుతునా, జనులున్నను; భక్తవత్సలా!

51

♦ చిఱు దొంగాటల యర్థ మింతెఱుఁగకే చిన్నప్పు డేనాడి, యి
త్తఱి నూహించితిఁ, "దల్లి ముద్దుగొనినన్ ధన్యత్వ మే"లంచు, నె
త్తఱిఁ గామాదిక చోరవర్గమున కందన్ రాఁడో యీ మర్త్యుఁడ
త్తఱి శ్రీమాతను జేరి నర్హుఁడని యర్థమ్మయ్యెఁ గామేశ్వరీ!

52

♦ సుమనోమార్గముఁ ద్రొక్కి పోవు తతి సంస్తుత్యక్రియన్ మధ్యమ
ధ్యమున న్మాబలఁ దన్ని నొంగి, హిమధామాంశుప్రభాదీప్తహ
ర్మ్యాగ్రమునం జేరి మహాసరోజకేయూరమ్ముందిను నగ్రమ్మునం
దు ముదంబొప్పఁగ నుండు నిన్ను పుడు చూతునా? శైవసౌఖ్యప్రదా!

53

♦ కాయంబే భువి జాలుసేఁ బొందెను నీ కాంతాఖ్య నాదూఁడ, "అం
బా"యంచు న్మఱి వీవ దాఁక నను జీవంబాటనో, బ్రాహ్మణ
ప్రాయంబై జనభక్తిగాంచనుపాత్రంబయ్యె; ఆ గోవునే
తాయీ! నిన్నుఁగ నెంచి మ్రొక్కెదను నిత్యమ్మున్ శుభావాప్తికై.

54

♦ 'తల్లీ! నిన్నుఁ దలంచి'యంచు నొక పద్యంబల్లఁ బోతన్న; ఓ
తల్లీ! తత్పరమార్థ మెన్నఁగ షడధ్వస్ఫూర్తనాగర్థసం
పల్లాభమ్మును గోరువార, లదె మాపమ్మెన్న నిన్నేపి, హృ
త్పుల్లాబమున నిల్పఁజూతురని కాదో? మూలపద్మాశ్రయా!

55

♦ ఎవరు [illegible] క్రొత్తదారులను నేనేగన్; జన్మల్లేని దు[illegible]
[illegible] శరణమ్మనన్; కనెపుంజీరల్ నేను దాల్పన్; గురు
[illegible] పిన దారి, నాపులు కుటీరమ్ముందె, యీగుడ్డతో
[illegible] యెద; నుందు, సిల్తుంగనెద న్నీజాడలన్ శాంభవీ!

56

♦ జననీ! చిత్తనువంది పద్మవనసంచారమ్ము పిండాండమం
[illegible], స్వానుభూతుల మహాయోగుల్ ప్రశంసించి ప్రా
[illegible] ముల్చేసిన మాటలే వినుతసూక్తంబయ్యె శ్రీపూర్వమై,
[illegible] తే [illegible] రాంతరంబయిన యాగమ్మంచు, క్రీం (ఈం) రూపిణీ!

57

♦ [illegible] ల్పత్తి లేని [illegible] స్విస్వారమై, [illegible]ందు లే
[illegible] సూరిన [illegible] పాకింపోలి [illegible]ంబగున్;
[illegible]
[illegible] కోండె యానందమున్ ?

58

♦ [illegible] నల్లమున స్నాను జేయుదీ వదే
[illegible] (క్రమ [illegible]) బుద్ధి నహంకరించు నా
[illegible] త్వము సంపుటా, పేనుకొన్కువా
[illegible] యున్, [illegible] లంక మెదకున్కను, నిక్క మంబికా!

59

♦ [illegible] నాడేంగా విని [illegible] దేవ[illegible]గాం దల యూంచినన్ రస
[illegible]? నిను [illegible] భక్తిని గొల్చి, చక్రసం
[illegible] పాదమును దా విని యాదల నింత యూంపతే
[illegible] నతండె యంబ! భవత్కరుణాప్తి కర్హుండో.

60

♦ నిను నెడ లేక యెంచు తఱి నీళుల నుంచిన కుండనై, జల
మ్మునఁబడు పంచదారనయి, ప్రొద్దువెలుంగున వెల్గు దివ్వెనై,
యనలమునందుఁగాలు నినుమై పరమైక్యత నొందు వేళ, నా
యనుభవ మేరికిందెలుపు టమ్మరో! యన్యము లేమిఁబార్వతీ!

61

♦ సునిశితయుక్తితర్కముల చొప్పులు కేఁగుకొలంది, నీ స్వరూ
పనిహితమౌ రహస్యమది పాతుపడు న్మఱికొంత; ఓ జగ
జ్జనని! కుతర్కముల్విడిచి సామయిమార్గము పట్టి నీమహా
మనువునె కొల్చువారల కమాయవుగాఁగనుపింతు, వంబికా!

62

♦ సుమములఁ గృత్రిమమ్ములను జూచిన యప్పుడు, వాని నైజగ
న్ధములును వర్ణము ల్మదికిఁదట్టునటుల్, శివతంత్రసిద్ధయ
న్త్రములను మూర్తుల న్గనుగొనన్ బరతత్త్వము బోధసేయ యో
గ్యములని బ్రహ్మతుల్యులు మహర్షులుఁ గొల్చిరి వాని; శాంభవీ!

63

♦ అరయఁగ గంటకొట్టు గడియారముఁ బాడెడి గ్రామఫోనునై
నిరతము విజ్ఞపించినను నీ పరతత్త్వ మెఱుంగఁజాలఁ, డం
తరమున బీజవర్ణముల తత్త్వము శాస్త్రవిధిన్ గ్రహించినన్
'పర'యను పేర నొప్పెడి యుపాసన పట్టువడున్ పరాంబికా!

64

♦ పూజానిర్మలకుంకుమంబు నొసటన్ బొట్టుంచుకొన్నంతనే
నాజాడ్యాదుల నమ్మ పాపుననుచు న్నమ్మన్ సరే; వాఁడు వి
ద్యాజాపక్రియ నాజ్ఞయందు వికసద్బంధూకపుష్పాభఁగా
రాజిల్లన్ నినుఁగాంచ నేరిచి, ఫలప్రాప్తిం గనుంగోఁడుమా!

65

[illegible] ఝంకరించుచు, బడు, శేచు, న్వీలు సూచు, న్మరం
[illegible] మెనుఅచుఁదత్వానై కచిత్తమ్ముతో
[illegible] సపర్యాదక్షుఁడై తోల్త్ర, స
[illegible] నానుభూతిదశలో వర్జించు; శర్మాకృతీ !

66

[illegible] త్వనంగించి, నీ
[illegible] జేయు వా సివలెనే, యత్క్రజంబూని నీ
[illegible] వార లత్తజేని నీ కటుమ్ము లర్పింప రేఁ
[illegible] సౌన్యమ్మాను, నాదాకృతీ !

67

[illegible] పోవను ఆక్కలు రెండుఁ దోఁకయుఁ
[illegible] శక్తియు యోగమార్గముఁ
[illegible] వేళలఁ
[illegible] లాప్తికి, సర్వసిద్ధిదా !

68

[illegible] వాహితంజేసి, స
[illegible] కార్థమే చేయు వాఁ
[illegible] ? [illegible] మెప్దేని హ్యా
[illegible] దేశంబు సాధించునే?

69

[illegible] నిన్నుఁ జి
[illegible] స్నిగ్ధ శ్యామ నొక్కింతగాఁ
[illegible] బహుళత్వంపు వా
[illegible] శశ్వత్ స్థాయియా; శాంభవీ !

70

దృష్టిమనఃస్థిరత్వము లెతేఁకువ వేటరి యభ్యసించి, యా
కృష్టశరమ్ముతోడ గుఱి నేయును దప్పక; ధ్యానశీలుఁడున్
గష్టము నాక యమ్మనసు కన్నులి నిల్కడతోడఁ గొల్వ, సం
తుష్టిని దర్శనంబొసఁగి తోడనె సిద్ధినొసంగవా? శివా!

71

గాలుల్ రెండనుకూలమై యెఱిఁగి నీ కప్రస్తుతుల్ చేసి, యీ
నేలన్ నీ నెలవేదనో యెఱిఁగి, సిన్ మేర్వద్రిశృంగమ్ముపై
కేలాగో కని, నద్మ జాఱినటు లేమెక్కించినన్ మెచ్చి, నీ
వే లాలించి వరప్రదాత్రివయి, మమ్మేలొందు జేపి! శివా!

72

నిను 'ఆయాతు' పదమ్ముతోఁ బిలుచుటే నిత్యార్చ; శటా! సందె వా
ర్పున; నీ రాకెటనుండియో, మఱల నీ పోకేడకో పిండమం
దనుభూతింగొన లేని మాకిడుదె సంధ్యాజేపి! యాయుర్ధనా
దిని? సాయుజ్యము సిగ్గు లేకడుగ నిత్తే? వేదమాతా! శివా!

73

♦ అక్షరమాలతో ఎను ననన్యమతి న్జపియించు వారి ఫా
లాక్షరముల్ మరక్షరములై నను, నయ్యవి మార్చి నిత్యము
ద్దాక్షరముల్ పొసర్తు, వది యీ విధిపట్ల విపక్షమానె? ప్ర
త్యక్షము పక్షపాతము శ్రితాసనదీక్షను; త్ర్యక్షరాత్మికా!

74

శరవాలాంచితహస్తఁగాలికను నిన్నన్నంతనే భీతుఁడై,
మురళీహస్తను గృష్ణరూపఁగని నమ్రుండైన భక్తుండెటుల్
పరతత్త్వజ్ఞుఁడు మృత్యుభీరహితుఁడై భాసిల్లు? ఆ శ్యామసుం
దరుఁడే నీవని యెన్నఁగల్గునపుడే ధన్యుండగున్; గాళికా!

75

[illegible] మైనఁగూర్చి విద్యను రా వెనయుండ్రు పెద్ద; లా
[illegible] విద్యలె; మా కులవిద్య యన్న (శ్రీ)
[illegible] లము, పేరఁబరఁగు సుషుమ్నలోని స
[illegible] మ్నసఁబంచుట డించుటె కాదె, కౌలినీ!

76

[illegible] లెంతో, కూడు చెడిపోనటు గాలిని గట్టి, డాపలక్ష
[illegible] ము నాఁగ నిద నూఱ్లోకు నఁజేయుట సుషిరాసనం
[illegible] ఘటించుటయుఁ గురుపాద సేవచేఁ
[illegible] నిఫలభాజను లాదురె? సూత్రరూపిణీ!

77

[illegible] లు కీర్తిముల్ సదువనీ, సంగాదమే చేయనీ,
[illegible] చనుండై పోనీ, మనుష్యుండు, వి
[illegible] జ్ఞానన్నింటిలో నెన్నఁడే
[illegible] బోఁగన్నంతఁదప్పా? ఉమా!

78

[illegible] దారి బాగుగఁ బెంప లేమిఁ బం
[illegible] మంత్రము లెన్నొ నేర్చి, సి
[illegible] జీవమహీజముఁబోలు నీదు మం
[illegible] దారి జపించుట, తల్లి! మేల్గదా.

79

[illegible] ? అతిని పథం బేదో? యటంచూఁగు వాఁ
[illegible] మ్నుచి, తప్పు దారిలోఁజిక్కి, గ
[illegible] జివన్యామార్గజిజ్ఞాసువా
[illegible] కెదను? మరాశాత్మీపుత్రుఁడై, శాంభవీ!

80

♦ ప్రమదఁ బ్రాకృతిఁ గొల్చు నేరుపడదేఁ నీ తత్త్వముం దెల్పు బీ
జనికాయార్థ మెఱింగి చక్రగణసంచారమ్మునే మెచ్చు ని
ష్పనయమ్ముం బఱపంగలంగనెడి దౌర్త్యాద్వైతినే యాచు నీ
వినయమ్ముల్ గనుఁ బుత్తు నమ్మ! మఱి యీ చేష్టోక్తి లేకుండఁగన్.

31

♦ [illegible]! రైలుబండి మాఘయంత్రము క్రోసులు వేయి పోఁకె, వే
వెక్కఁగ యంత్రకాల నిడ, నిట్టిటు పల్లఁగనౌను; గాని తా
నొక్క నిమేషము న్విరతి నొందదు నిన్నుఁ దలంచునప్పుడే
తక్కఁగ నామనోరథము, తాను నిజము స్వరూపమాటనో?

82

♦ అలజడులెల్ల డుల్లి భవదర్పితమై తగు భక్తపద్యా ని
ష్కలుషమనస్సు నీవలుం, బ్రశాంతము నైహికసౌఖ్యమున్ సుజ
న్ములకు నొసంగుదీ; వది యె నొక్క వచించెను శౌరి స్వీయగీ
తలను విభూతియోగమున నేను మనస్సనుచు, న్మనోన్మని!

83

♦ నిద్దుర కాని నిద్దురను నిల్చి మొకమ్మున ముద్దుముద్దుగా
సుద్దులు పల్కు నీదు సొగసుల్ మఱపౌనటె? అట్టి ముచ్చటే
పద్దున వేసికోఁదగును, భారతి! శాశ్వతసౌఖ్యమిచ్చు నీ
పద్దుదంబుజామృతము భావసమీపమునందు నున్నటుల్.

84

♦ ధ్వని లేకే యొకవేళ నోజనని! సంభాషింతు; వాయంద మొ
క్కని నే తన్వు; నలంకృతాత్మవగు నీగానమ్ముతో లాస్య మీ
జనలోకమ్మునె తన్పఁగల్గు నది యే సారస్వతంబన్న; నా
ధ్వని లేనట్టి దదెట్టిదో తెలియ సాధ్యమ్మౌనె? వాగీశ్వరీ!

85

ఆనుగబుఱ్ఱ నీట నడుగంటఁగఁ ద్రొక్కినఁ దేలిపోవు; అ
ద్దానికె బొక్క పెట్ట, నదె దారిని నీరము సొచ్చి తేలఁగా
నీసటు, నీదు ధ్యానరతి యింతగ నచ్చిన మానసమ్ము, నీ
లోన నడంగు లాఘవవిలోలగుణమ్ములు మాని, మానదా!

86

నీదయ నొందు ముచ్చటను నిత్యమనోరణమౌను; దానిలో
నాదె జయమ్మెప్పుడయినన్ బలు గెల్పులు దానివౌట, ని
ర్వేదము నొంద కీవు కృప పేరిచి యిచ్చిన "సోహ"మస్త్రమే
యూఁది గడించుకొంటి విజయోన్నతి, నాజ్ఞను నిల్చి, అంబికా!

87

ఉమ! నీదాసుఁడు నైజశీర్ష మొక విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రమ్ము; హ
స్తములుం జూపులుఁ దత్ప్రసారణకృతధ్వశ్రేణులై యొప్ప, లో
కము మేల్గొంచన చూచు; స్వార్థపరదీక్షామాత్రుఁడై పోఁడు; స
జమౌ, కిమాశ్చర్యమౌ? తొంటి సిద్ధుల కథల్ సత్యమ్ము ప్రామాణముల్.

88

[illegible] జనీకర కాంతులలో మునుంగ నా
శ్రీకరమౌ సు[illegible] నాపయిని కేఁగని నాళులె నాకుఁ బున్నమల్;
చీఁకటి [illegible] హృషీకబలమ్ములై, నిద్దలంపఁగా
నీక[illegible] నాదినములెల్లను నాకు కుహూవుల్ కళావతీ!

89

అరువది యేఁడు లేఁదలఁచి, యారసి, పెద్దలఁగొల్చి, దేశముల్
తిరిగి, కృతుల్పఠించి, విని తేల్చిన దొక్కటె - నీకృపంగనన్
జనులకు మేలు సేయుట యుపాయము; దానిని మాని, జ్ఞాని యౌ
నరుఁడు మహాత్ముఁడన్న నుడి నమ్మను నమ్మను నమ్మ నమ్మికా!

90

♦ నీకార్యమ్ములు నీదుసృష్టి కెపుడున్ మేల్సేయుటే కాంచి, నా
కీకార్యాప్తియు నందుకే యనుచుఁ బ్రార్థింతు న్మనస్సున్; నాడు నో
లోకేశీ! యెుదు మేలుసేత పెరవుల్ సూపంగ; నాకయ్యెడే
సాకల్యమ్మగు బ్రహ్మసౌఖ్యమనుచున్ సంతుష్టితో నొందెదన్.

91

♦ మాతృకటాక్షమే తగిన మందను చోట, సమాని నొచ్చు, ని
న్నాతురలోకసౌఖ్యమునకై శ్రమపెట్టుదు; దాన లాతి మే
త్సేతయు నీదు గొప్ప నిరసించు నఘాత్ముని వెట్టిమోము, నీ
పూతపదమ్ము వైపగుబె ముఖ్యఫలమ్ములు గాఁగ; శాంభవీ!

92

♦ సడలఁగ నీక నిన్నమల సందున నిల్పఁగ నొక్కొకప్పుడే
నడుగకె నాహితంబరసి, యివ్వియు నవ్వియు వీణ మీటు స
ట్లడరెడి ప్రేమతోఁ జెవుల నల్లన నూఁదెదు; నీదు బిడ్డపై
నడుగని ప్రేమకుంగుఱుతు లుండునె యింతకు మించి? భారతీ!

93

♦ గదులను బేదవారలను గవ్వయుఁగొంక మందులిచ్చి, ని
ర్గములను జేయఁజూచు పని, కన్నులు మోడ్చి స్థిరాసనమ్ముపైఁ
గదలక జాపముం జలుపు కార్యముకంటెను జిన్న గాక, నీ
దు దయ గడించు మార్గమని తోఁచును జన్మరుజాపహారిణీ!

94

♦ క్రుంగును బొంగుఁగన్పడవు కూర్కున; స్వప్నము నందు మెల్కువం
దుంగనవచ్చు; నాయునికి తోఁచని తోఁచదు కూర్కునందు, భ
క్తింగడు నిన్నుఁగొల్చుతఱిఁ, గేవలభక్తునిఁ జెంతకీడ్చి పా
లంగుదువంగ వేళ యదె లాగునఁదోఁచును, భక్తవత్సలా!

95

అన్నంబుమున, నోషధీతతిని, గేహంబందు నీశక్తి సం
పన్నంబౌటను గన్గొనంచి, జడుఁడౌ వైద్యుండు సేవించుఁబో
[illegible]? ఒక్కసారి భవరుజ్జున్నాత్మమంత్రమ్ముతో
[illegible] జీవనౌషధముగాఁ బంపేల? సర్వేశ్వరీ!

96

[illegible] మంచి మందు లిడినన్ దేలందొకం; డొక్కఁడే
[illegible] నేకరు పద్మ్య మందు తినకే తేలుస్మృతొక్కండు; నే
[illegible] కన్నగోబ మిగులై, వ్యాధిప్రకోపప్రశా
[illegible] కరణాపి శేషగతి నిర్ణీతమ్ములౌ; శాంభవీ!

97

[illegible]! ముగ్గురు ముగ్గు వేదరక శ్రీమాత్రంఘ్రివిర్ణేజరా
[illegible] బుద్ధిన్, సకలధాత్రీదివ్యసౌందర్యవా
[illegible] ందము [illegible] "మనుచున్ ధీరత్వముం గొల్పి, ము
[illegible] "కందంబు" మునుఁగుచున్ జింతాబ్ధిలో; నీశ్వరీ

98

[illegible] దియుండెడ్ బిగఁబట్టిన తమ్మిని బోలి, సృష్టిలో
[illegible] తము నిలుపఁబట్టును శక్తివి; తమ్మి గ్రాఁగినన్
[illegible] మందపుసు నీలౌ కావున, ధ్యానవేళలన్
[illegible] నాదు కనునీళులచే నిను, సర్వశక్తిదా!

99

[illegible] వేళ నాకనుల నిర్వ్యాజదాటను గాంతు నీవు; నీ
[illegible] నొక్కబొట్టయినఁగానను; నేరని పిన్న కన్న కు
[illegible] సేడిపింపఁదగునా? ఉరకేద్వాకు, నీడఁజూచి బీ
[illegible] సన్నిద వదే నను నూఱడఁబల్కుటా? ఉమా!

100

♦ చెవులను మూసి, కన్నులను జీకటి బ్రహ్మబింబము పోటు, వే
దికలవి దద్దుఱ త్వేలునదె న్నినుఁ బ్రాణనిరోధకర్మతోఁ
దవిలి భజింప; ద నిఁగని దక్షిణుఁడంచునో, జాలితోనో, న
న్నవసమొసఁగ్చినట్టి కరుణార్ద్రిత మూర్తివి, చక్రవర్తిని!

101

♦ పాదిచేఁపఁగాఁదలి చెంతగున్నదలి క్రేపునఁ గ్లి దప్పిదచ్చచో
మదినాదూడకుఁగల్గుసంకటమెమహాత్రుపోను, చక్రేశ్వరీ!
మదినర్థఁ బహిరాస్యమైనపుడు సమ్యక్త్రాపమే లేనివా
నిదిధ్యాసంబను లెట్లు? వాని యెడ సందీపించునే యెన్నఁడేఁ.

102

♦ నాటకసూత్రధారణమునఁ జిననాఁడొక వెట్టి, ఇర్వదేం
డ్లెట్టిగా? గొప్ప యుసంపభినయించి గ్రహించితి; హయ్యో! మన్గడే
బూటకమంచు; నాఁడె పసిఁబూనితి నీనుతు లల్లుచుంజగ
న్నాటకసూత్రధారిణిఁగనంగడు నక్కఱతో నటేశ్వరీ!

103

♦ త్రికరణశుద్ధితో గురుఁడుదీర్ఘకృపానుని నెప్పు హస్తను
స్తకయుతిఁజేసి నీమనువు జాన్గునవై చెనో, నాఁటినుండి, యం
గకమున మాటలో మది నొకానొక మార్పది నాకెయింత; దీ
నికిఁబర సాక్ష్య మెట్టులగు, నీవును నేనును గాక, శాంభవి!

104

కన్నులఁ జెమ్మలూరుటయుఁ, గంఠము గద్గదభావమొందు, మే
న న్నెఱి పులకరింతలగు నాఁటి దశందలపోయుచున్న, నేఁ
డున్నను నాస్వాత్కకర్పాకు కడుంగడు లోఁగొను నాయవస్థలో
నున్నది నేనో? నీవో? మఱి యొక్కటో? యీామడి విప్పు, మంబికా!

105

కోటి [illegible] ంపు; నాలోక చకోరజనిఁ దయచేయు; మన్యమా
[illegible] ము మాని, విష్ణుపదమందుఁజరించి, మహాకవీందువి
[illegible] మైన చిద్గగనచంద్రికఁగ్రోలుచు నిర్బరాకళా
[illegible] ల్పు చేకతను గాంచి సుఖించెద నమ్మ! చిన్మయీ!

106

[illegible] త్రి నీ పదార్చనమహాసౌభాగ్యలాభంబు, లీ
[illegible] నటన్న సూక్తి నిజమైనఁ మేలె; భోగ్యమ్మ ని
[illegible] తున్నను మేనొసంగు; మది కళ్యాణమ్మె; నీసేవలే
[illegible], మయోగ మయ్యదియుఁగాదో, దుఃఖదంబా? శివా!

107

అవి [illegible] తంత్రముల, నన్నట ధ్యేయవు గాఁగ ధ్యానగ
[illegible] శివు ధ్యానము దేసిని గూర్చియా నభి
[illegible] ముని నమ్మిన ముగ్ధుల మమ్ము శాక్తబం
[illegible] కితోఁగని బంధము లూడ్పుమా, శివా!

108

[illegible] జేసు, మొక్కుప్రదు నీ జాపమ్ము మంత్రార్థభా
[illegible] నాపడెడి తీవ్రక్షోభ మేమందు; భో
[illegible] యించెదను, నిద్ర పట్టను, సమస్తవ్యాపృతుల్ నచ్చు; నిం
[illegible] నిను దాసుని పరీక్షాకాలమంచేడ్చెదఁ.

109

[illegible] నిశ్వాస నిలయాఖ్యకు వెఱ్ఱిమొగాలు, వల్లకాఁ
[illegible] ముచ్చటికె యేగి జపమ్మొనరింప, సిద్ధి సి
[illegible] చేసి పెడదారులు ద్రొక్కి నశింతు; రాళ్మభా
[illegible] జముల నాశమటంచెఱుఁగంగ లే, కుమా!

110

దాత్రము సర్వసంకటలతాతతి ఖంచును సార్థమైన గా
యత్రిని చిన్ననాఁడిడుదు; రయ్యది శాక్తము కాదె? గుప్తగా
యత్రి భవన్మనుప్రవర, మయ్యది చేకొన శాక్తుఁడంద్రహా!
చిత్రము, నీకృపన్ బెడసి చీఁకటిలోఁబడె లోక, మంబికా!

111

నీ పదపూజవేళ విధినిశ్చితముద్రల పంక్తిఁ జూపి, ని
న్నేపదిసార్లొ పిల్చిన నదేటికొ చూపెదు మానముద్రనే;
చూపకు మాంత్రికమ్ములను; మాపు మయత్నసుసిద్ధమైన వే
వో పది సాత్త్వికమ్ములని బోధము చేయునొ? చిత్స్వరూపిణీ!

112

చేసెడి నీ జపస్తుతులు చిన్నవె యైనను, నర్థయుక్తితోఁ
జేసిన యప్పుడే యవి సచేతనమౌ; నటు కానిచో వృథా
యాసమె యంచుఁదమ్ములకు నమ్మరొ! సాధకచక్రవర్తి నీ
దాసుఁడు కాళిదాసుఁడనె; దాని గణింప రదేమి పాపమో!

113

అన్యముపై మనం బరుగనట్లు జపింతమటన్న, మంత్రచై
తన్యము పేరి యర్థయుతి తప్పదు; దాన మనఃప్రసాదమౌ,
ధన్యతఁగాంతు, రమ్మఁగను దారి యదే చుఁడి; దాని కింతు ప్రా
ధాన్యమటంచు నేర్చినను దాని గణింప రదేమి పాపమో!

114

సాహంభావవిశుద్ధసాధకులకున్ సారూప్యమీవిచ్చునాఁ
డాహా! "నాసతి యెవ్వరిందని" శివుం డన్వేషముం జేసి, స
మ్మోహాంబందని యానవాలుగను, మున్నిన్నివే ప్రేమన్ భవ
ద్దేహార్థం బతికించుకొంటివట తద్దేహార్థమందంబికా!

115

[illegible] శ్రేయమ్మును బెల్పు శ్రీపదపుతో నిత్యార్చ్యయా జేపియే
[illegible] త్రా? [illegible]సూద్భవుండు బళిరా! నీ సత్తి మట్లాడుటా?
[illegible] మాకెలు విమల హృద్గ్రంథి? మేలెంచి భా
[illegible] ! [illegible], సాధకతనూజార్థమ్ముగా; శ్రీగురూ!

116

[illegible] మా పిల బిచ్చగాడెటులు రొహ్యాద్రిక గడించెక? గడిం
[illegible] ముద్దు నచ్చులకు బరసుఖశ్రీ నందలేరే? శ్రీమా
[illegible] పహోదము వెయ్య? నిట సంధానించుకోనా రహా
[illegible] నాతి పుత్ర పాళి కోరులా సాయించువా? రంబికా!

117

[illegible] తీవ్ర; నియమంగు మంత్రిన్నను; లోటేమియా?
[illegible] రాధిపత్యాజనవశ్యత్వమ్ము లీడేత; ని
[illegible] కట్ట [illegible] వినసారంప్రదాకట్టచో; నీదు స
[illegible] నస్వాదనమా, గాయత్రి! గేయప్రథా!

118

[illegible] రిణి! పమ్మ! మన్మనోమధు
[illegible] రందభరాంబుజ మందుదాక, ని
[illegible] మై అమరంగాన సహస్రదళాంబుజాతసం
[illegible] మోమధుమతీ! యెటు ద్రెల్లునా, దీనదీనమై.

119

[illegible] మోక్షనో, చలనమందని పున్నమచూపులోనొ, పా
[illegible] నందో, నిను నారయు లేని దినమ్మొ దుర్దిన
[illegible] సతిమూర్తిగానో, యొక యుత్తమ తేజము గానొ, మంత్రరూ
[illegible] నమ్మి [illegible]ము, పాయక యన్ని యవస్థలందునుక.

120

♦ ప్రతిపన్మాఖ్యాకాసనిధానమయి, శాశ్వత్ స్థాయివై, 'సాద'నా స్తుతవా నీవు సదాశివాఖ్యపరవస్తువ్యగ్రవై, చంద్రికా ప్లుతసౌధాగ్రమునందు నిల్చుతతి మాపూతాంఘ్రులన్నన్ని, నా స్థితియే నేనెఱుంగంగ లేని సుఖమందే తేల్చుమమ్మా! ఉమా!

121

♦ సరదాతో మెఱుమట్లు పద్మవనిలో సంచారముం జేయు, ని న్నరయంజాలను గాని, కల్పవనిలో నాత్మేశుతో నున్న నాఁ డరయఁగాలేనసెు? నద్మ మీసుతుండనై యూశుకరక్తంబు నీ చరణద్వంద్వమునందు లీనతను గాంచన్లేన? చక్రేశ్వరీ!

122

♦ సురవరవందితా! త్రిపురసుందరి! త్వద్భజనాప్తి ప్రాణికిన్ జరమభవమ్మనందె, యను సాధువచస్సును నమ్మి మ్రొక్కెదన్; ఎరుగుట లేదు నీకు నిజమింతయు వెన్కటి పుట్టులందు; నీ కెరుగుట యుండదింక; నిపుడే కయికొమ్మిడినన్ని జోతముల్.

123

♦ తన పని యన్యబాధకవిధమ్మున నూఱెన వెంటనే కనుం గొని సవరింపకున్న నొనగూడును మచ్చ యటంచునో, సృజిం చిన మల వేడి తగ్గఁబయిఁజెట్టుల దట్టముగాఁగఁబెంచి, చ ల్లని వలికెన్నొ కొండసెలలన్ సృజియించితివమ్మ! నేర్పునన్.

124

♦ అతికఠినాద్రిరాజతనయాత్వము నొందిన నీదు మానసం బతిమృదుతన్వహించుటది యబ్రమె? పార్వతి! నీదు సృష్టిలో నతిమృదులాత్ములందుఁగఠినాత్ములు పుట్టఁగఁబన్నినట్టి నీ యతితరమాం వ్యతిక్రమము లన్వయసిద్ధములా? మహేశ్వరీ!

125

మనుజు లెవ్వర్లోప నొక మందరి కాపలెఁగాని, పిల్లికే
దో నలక గల్గ, గడ్డి తిని తోడనె క్రక్కిన మానునంచుఁ జె
ప్పిన దెవరమ్మ! [illegible]నలరు విశ్వవిధాయిని! నీవె నీదు స
[illegible]క్రమవిచారము చేయుచునుందు వార్ధివై.

126

[illegible] వేళ యని నిద్దుర లేపెడి యెఱ్ఱజుట్టుపుం
[illegible] జేజె; తిష్ణ ములు చూపని సద్ఘటికారమట్లు చే
[illegible] దెవరమ్మ? [illegible] యఖిలస్సృష్టికి మేలె ఘటిల్లునట్లు చే
[illegible] బున్న దే? పరదయాకరి! శ్రీకరి! కుక్కుటేశ్వరీ!

127

[illegible] యిసి కొన్ని జంతువులకుఁ, రేచీఁకె కొన్నింటికిఁ
[illegible] లింటి చూపునిడి కొన్నింటి న్దమింప్రబోచు నీ
[illegible] వెలి స్వీక్షించి రక్షింతు నే
[illegible] ప్రదర్శించితే ము? లీలావతీ!

128

[illegible] ధానించి మోదించుచుఁ
[illegible] నాకిన్నటి మిన్నెట, ము
[illegible] సున్నా[illegible] వా లుండుఁద
[illegible] గుఱుతించు టెట్టనుభవంబుఁ జెప్పవే, శాంభవీ!

129

[illegible] మువలి కానలత్తదా యక్కడఁగాలు పెట్ట; విం
[illegible] మచ్చరాలు తలయెత్తునో యక్కడ నిల్వనోల్ల; విం
[illegible] క్తికి స్ఖలిన మేర్పడు నక్కడఁగా పుదింప; వి
[illegible] సుగణోన్నతి మూఁగునో, యూడనే; రమా!

130

♦ హరుఁ జేపట్ట దపంబు నూను తఱి నొక్కాకైనఁ జేకొని ని
ష్ఠురతంబూని యపర్ణవైతివి; ననున్ శోధింపఁగా నేమి, యీ
నరజన్మంబిడినావు; కష్టతపముంగావింప నేనోప; నే
కరణిన్ జూచిన నీకపర్ణుఁడను నేఁగాఁజాల; శైలాత్మజా!

131

♦ నీమృదుపాదపద్మసుధ నిచ్చలు సంగమఁ జెమ్మచేయ, నీ
నామసువర్ణమాత్రములె నమ్మికఁ దోఁదును ముందు గాఁగ, నా
యామయ మాన్పుచోట, గుణ మల్పమె యాటకుఁ గారణమ్మ నీ
ప్రేమసుధానుపానమది వెఱ్ఱి పడంగనొ యేమొ; పార్వతీ!

132

♦ ఖ్యాతి గడింపనీ, కడు మహాత్ముఁ డంచు జగమ్ము కొల్వనీ,
నీతులు పల్కనీ, జనని! నీ నుడియా శ్రుతి నీవుగా నెవం
డేతఱి నెన్నకే దవుల నేగు చహంకృతి రెచ్చి పల్కునో
యాతఁడు భూభరమ్మనుచు నప్పుడె గుండె గిరింతు; చండికా!

133

♦ అపయశమున్న చోట, సుత నమ్మి గడించెడి చోట, సత్యవా
క్యపగతమైన చోట, శరణార్థికి భంగము గల్గుచోట, సా
ధ్వపకృతి యైనచోట, సదయాళుత మాఱెడి చోట, మన్వవి
త్రపమయి పోవుచోట, లలితా! మనుఁగాదువు; శీలమోదినీ!

134

♦ ఆఁకటి బాధ బీదకు, ధనాఢ్యుఁ డజీర్ణరుజుండు; పేదకున్
శోకము లెంతో యుండి; ధని తొయ్యలి గొడ్డుది; గానొనర్చు నీ
పోకడ యర్థవంతమొ? విభుత్వము కద్దను బెట్టె కాని, ని
ర్వ్యాకులమాచు నీదు ప్రజ భాసిలఁ జూడవదేమి? ఈశ్వరీ!

135

♦ అమృతస్యందిసరోజరాజమె కదా, అమ్మా! భవత్పాద; మ
య్యమృతమ్మే కద నీదు నామము; మది బాహ్యాభ్యంతరాస్వచ్ఛరీ
రము సిక్తమ్ముగఁ జేయకుండెపుడు? నోరక్కమందులే మ్రింగి, రో
గమడంపక్కదలకొన్న నీనుతకటాక్షుంబేది? చక్రేశ్వరీ!

136

కాలీ! యంచును బూజ సేయువఱకే కాళీత్వమున్ బొంది, మా
మ్రోల న్నిల్చెద; 'యమ్మ!' యన్నపుడు మాపుత్రత్వ మొందుండి, యా
పై లుప్తమ్మగు నద్దియుక్క; బిదప నాద్వైతమ్ము నుం జాలు; నే
నే లేనప్పుడింకేమగుక్క? జనని! చణ్డీలీల యింతే కదా!

137

తన మెయి సబ్బుతోఁ గడిగి తాల్చు మడుంగుల; నింటి ధూళిమా
ర్జన మొనరించి యాసనము సర్దుకొనుక్క; నినుఁ బిల్చి మానసా
సనమున దుష్టవాసనరజస్సుఁ దొలంపని భక్తవేషి యా
తనయుని పూజ లెల్లను వృథా కదె, నీవట లేమి నంబికా!

138

అమ్మా! మముం గలంచు పరమాపదలం దొలఁగింపుమన్న వా
జమ్ములఁ గూర్చి, మేముఁ "బరమాపదఁ బెట్టుము" మన్న యట్టి వా
క్యమ్మున "అమ్మ నేమఱుట యన్నదె మా పరమాపదర" నన
ర్థమ్ముల నీకుఁ దెల్పు నపరాధము సైఁపు; పదార్థరూపిణీ!

139

దినదిన మంగుళమ్ము కొలఁదిక్క దఱుఁగొందు వివేక మొక్కటే
జనకులఁ బూజ్యులక్క దృణము చాడ్పునఁ జూపెడు; నట్టి చిత్తమే
యనువున నీయెడం దిరుఁగు నమ్మరో! యమ్మతనమ్ము పుత్రి!
వనకృతకృత్యతాఫలవిభంగక మాటది ధర్మమా? శివా!

140

మన బాంధవ్యదృఢత్వముం దెలియకే మన్నాఁడఁగా న్నాళ్లు, నా
చిననాఁ డబ్బిన సందేహాప్పనుడులన్ జింతించి యాథార్థ్యమున్
గని, సేఁబిల్చిన యంతఁ గాదనక రాకల్ పోకలుంజల్పు నం
బనుగా నెంచి, యభిన్నతన్ దెలిసి సేవల్పూనితిన్ శాంభవీ!

141

అలవడి పోదుమేము, యెవరైనను ధారుణి నెన్నిదంగముల్
దలపడ ద్రొక్కరే; నపుడు తప్పునె? నీకిటు లెక్కలేని భ
క్తు లెరఁగు వేళ; నంగముత్రతో మనసున్నదో లేదో చూతు, వా
తెలివి మాళక్కి మాళగుటఁ దెక్కలిఁ జిక్కుటఁ దప్ప దంబికా!

142

తనతో నెన్నఁడు లక్ష్మికిన్ గరుడుపైఁ దావిచ్చునట్లే, విరిం
చనుఁడున్ వాణికి నంచవెన్నున నెడన్ గాన్పించు, శంభుండు నీ
కునుఁ జోటిచ్చు వృషేంద్రు వీపుపయిఁ, గొంకుం దీర్పుమా; నీదు వా
హనమా సింహము నెక్కనీయ విది మర్యాదా? సతీతల్లజా!

143

అనపాయాష్టకళత్రుఁ డొక్కఁడును, భార్యాయుగ్ముఁ డొక్కండు, నీ
తనుజాతుల్; గురుశంకరుం డెటులు నిర్ధారించెనో నారలన్
వనితాసంగ మెఱుంగరంచు గురుభావమ్మెంత గుప్తమ్ముగాఁ
గ నెటుల్ శంకలు తీఱు, మాకఖిలమాతా! తెల్పవే, శాంభవీ!

144

కృప నీలత్వము నతురతుణమునం గిలించి, యీ నీదు యం
త్రపటుత్వమ్మును గాచి తేఁజెపదు; వ్రాత లూర్కద్పులు స్నిపసహా
త్త్వపవిత్రతో క్తివికాసముల్ చలుప శక్త్యంబౌను; గాయత్రి మా
త్రిపురాదేవి సుసార్థకాఖ్య యను కీర్తింబొందు దివ్యున్; శివా!

145

సలిజలజాతపుష్పములు సౌరభవంతము లెన్నొ సృష్టిలో
మొలచిన, నీపదమ్ములకు, మేమిడు చిత్రము పేరి కాన్కకున్
జలభవమైన పద్మములె సాటిగఁబల్కు కవీశు భావమున్
దెలిసిన వాఁడె చిత్రమును నీకిడఁజాలెడి భక్తుఁడంబికా!

146

అనుకొనలేన్న వాక్కుపు దయత్నసుసిద్ధము లౌటయున్ దలం
[illegible] వేళ నిష్ఫలతఁజెందుటఁజూచియు, నాగ్రహమ్ము న
న్నలమును; చిత్ర మయ్యది, యహంకృతియో, భవదీరణమ్మొ
పిలిచిన మే యెదైన నలవే తలపోయఁగ మాకు? శాంభవీ!

147

[illegible] మాత్రెఁ గృష్ణుఁడని కీర మవంగనె, రాధ శక్తిసం
[illegible] నేనుడే నతఁడు శక్తుఁడె? యంచును గోర పల్కు;
[illegible] మద్దేవ [illegible], నేను లేలలన్
[illegible] బియునంతతి కీవె వచింపు మంబికా!

148

[illegible] ప్రదేవ మన్న, సుమేరువన్న, రా
[illegible] పులన్న, ప్రయాగము, న్నభీ
[illegible]; మొత వేడుక తీర్పుము నీదుపాదుకా
[illegible] మహా [illegible] భృత్యునిగా నను నేలుమే; శివా!

149

[illegible] చు శ్రుతు లుగ్గడ చేసెడి లోకమాత, నీ
[illegible] కతంబిదె - త్రొంటి బహుత్వ వాంఛితం
[illegible] ముఖల సృష్టికినా సరకేది? పెద్దలై
[illegible] స్వేచ్ఛ కెడ [illegible] మళ్ళి, యథార్థ మీశ్వరీ!

150

గోరికఁ జంపఁ గోరుటయుఁ గోరిక కాదటె! నీవు జాగ్రతా
కారము నొందు హేతువది కాదటె కోరిక? మానుఁ దప్పునే
గోరిక పుట్టినన్ ఫలముఁ గోరసి దానిఁగఁ జూచితేని, నీ
గోరికఁ బోలి నాదియు నకృత్య మకుత్సిత మౌను, శాంభవి!

151

వెలపలి యంకపీఠమున విఘ్నహరుండగు నొక్క యన్న, డా
పలి తొడపీఁట శక్తియుత బాహుఁడు రెండవ యన్న యుండఁగా
స్థలమెది నాకటంచును విచారము లే, దిఁక విఘ్నశత్రుహ
స్తల కడవాఁడ నైనపుడు నాకెడ నీ హృదయమ్మె; అమ్మరో!

152

చేయను, జేయకుండఁ దొలి చేసిన దానిని మార్ప, శక్తి నీ
వే యని శాస్త్రదృష్టి; మిపుడీఁగదె నీదు కరాంగుళీయకం
బా యజు కంటఁ బెట్టి, భవదాజ్ఞగఁ బూర్వము నానొసంటఁ దా
నే యహితంబు వ్రాసె, నది యిప్పుడ దిద్ద నొనర్తుఁ జండికా!

153

♦ శ్రితులం బ్రోచెడి కార్యమందుఁ గడు నిద్రంబు నీ దీక్ష; దు
ర్మతితో విస్మృతిఁ గూడుచుంట నఘకార్యవ్యగ్రుఁడీ బిడ్డ; సం
సృతి నీ చేతిది; పుత్రశిక్షణము నీకే చెల్లు; నీ మేలె నే
నతిదీనంబుగ వేడుకొందును; పరాకా? తల్లి! జ్ఞానాకృతీ!

154

♦ ప్రోచుట నీదు వంతు; విసువుం దలపోఁతల నొందకుండఁ జే
సాచుట నాదు వంతు; నిజసంతతి దైన్యము నొందుచుంట నీ
యాచితి కెంత లోటో; యనయన్ భవదాకృతియైన సృష్టిలో
దాఁచక తెల్పు దీపరమధర్మమె; దానిని గాచుకొమ్ము మా!

155

♦ పెట్టిన తెల్విఁ గొంచె, మొఱ వేళ నదే తల క్రిందు చేసి చే
పట్టిన దెవ్వటించఁబలె విపత్కరమాటను గంచు, నీది కా
నట్టుల యూరకుండుటది న్యాయమె? బిడ్డకు వస్తువిచ్చి యె
ట్టెటులు వాడుటో తెలుపవే యవివేకికి? బుద్ధిరూపిణీ!

156

♦ ననుఁగన్నమ్మగ నిన్నె చాటుకొనుచున్, నాయాభిజాత్యోచిత
మ్ము, నదీనమ్మగు సాధుమార్గమున నేఁబోకున్న లోకమ్ము న
న్ననదే నీచుగఁదల్లి! నీవె సకలాంతర్వర్తిగాఁ బల్కు ప్రా
మినుకుల్ సత్యముకావె? త్రిప్పకొను నన్మల్లారి, రాజేశ్వరి!

157

♦ తలుపు ల్తాళము లొప్పనట్టివి, నవద్వారమ్ము లున్నట్టి, యీ
యిలు సూపించితి వుండుమంచు, జననీ! యే నెట్టివాఁడైనఁ జో
దుల నడ్డంగలనా? ప్రధానమగు దారుల్ రెండు మూయించితే
ని లవమ్మున్ స్వేచ్ఛలేక, యుండె నిలుతు న్నీ సేవ లే చేయుచున్.

158

♦ నీడను బాతిపెట్టుమని నీకు విధించితి నన్నయట్లు, లీ
పాడు తలంపుల న్నడపుపాటు విధించితి; సృష్టి చేసి కా
పాడుదు, లోనికీడ్తు నను నాట తలంపుల కాల్వ కాదటే?
వీడదు నన్నె; నన్నెటులు వీడు? ఉపాయము నీవె చెప్పవే.

159

♦ ఇంతటిదాఁకఁ జేసినది యెంతయు కాదు లవంబు; తల్లి కొ
ల్వెంతయు లెక్కయున్నది; మఱెన్ని యుపాధుల నెట్టి విచ్చినన్
జింతిలనమ్మ! "మెచ్చితిని సేవలకు న్విడనాడ నిన్ను" న
న్నంతకుఁ బంతగింతు నధమాధమ పుత్త్రుఁడనౌటు, మొండినై.

160

◆ ఇంటిని వీడి పోఁడు, గ్రహియింతె మటన్నను గానరాఁడు; ము
క్కంటి నొసంటి కంటి సెగఁగాల్చిన నాఁడు దయార్ద్రదృష్టితోఁ
గంటివి తల్లి! ధ్యానికపకారముఁ జేయునటంచు నెంచలే
కంటివి; కామచోరగతికుంఠనముం బొనరింపు మిప్పుడే.

161

◆ వనితల చేతి బొమ్మనయి, వాంఛల చేతుల లోని బొమ్మనై
యెడయక యాడినట్టి మతిహీనుఁ డటంచును వీడకమ్మ! ఆ
వెడవెడ యాటలందు నిను వీడని నాచరితమ్ము గంగలోఁ
బడు కుసుమాలమై పరమపావితమే కదె; సర్వసాక్షిణీ!

162

◆ బెల్లము గల్గు చోటు కనిపెట్టఁగఁ జీమకుఁ బెట్టినంత జ్ఞా
నోల్లసనమ్మె పెట్టిన, వృథోద్యమినై పరతత్త్వసిద్ధికై
తల్లడ మొందువాఁడనటె? తల్లి! భవత్కృప యిప్పుడైన రా
జిల్లఁగఁ జూచితేని నినుఁ జేరవటే పసిపట్టి? యీశ్వరీ!

163

◆ ఏడుపుతోనె పుట్టుటయు, నేడుపుతోఁడనె చచ్చుటన్న, నా
యేడుపె నడ్మదెల్ల నన నేమిటి కబ్రము? కన్నుమూసి నిన్
జూడఁగ వచ్చు కన్దుల సోనలు కారెడి నాళ్లె, తోఁచ రా
వేడుపునాళ్లుగా; సుఖమయీ! యవె మా కనయమ్ము నీయవే.

164

◆ జగతిని నాదు పోకడలు చప్పఁగఁ జర్వితచర్వణమ్ముగా
నగపడ నోర్చు నా బ్రతుకు నందము, గాబున ముగ్గ తోఁటయై
వెగటనిపింప, మళ్లి చొరబీతయి, నీదయపేరి ప్రొద్దుచేఁ
బాగయివమట్లు వే యడఁగి పోవనె కోరెద, భక్తతారిణీ!

165

♦ అనుకరణమ్మున న్వాలితియా ముదమందుచు, మింటఁజిల్లులం
బొనరుచు డాబుతోఁదిరుగు పుట్టువాసంగళ, గోవుగానో, భూ
జనిగనో చేసి, నీ తెలివాసంగియె యున్నఁబరార్థనిష్ఠతో
మని నినుఁజేరి, యీదెసకు మళ్లుదునే మఱి తల్లి! శాంభవీ!

166

♦ నెత్తుటి బొట్లతో సరిగ నిల్చిన పీమెయి నాదొసంగు; లు
వ్వెత్తుగ రెండిటింగలిపి యేర్చుటె మేలగు; వేఱు వేఱటం
చెత్తులు వేయుదేని, మెయి యెత్తుట మళ్లియుఁదప్పదంటె? యీ
బత్తుఁడు నీపదాంబుజము పట్టుట యిందుకె కాదె? ముక్తిదా!

167

♦ మమకారమ్ము శరీరహేతువను సమ్యాన్యోక్తి నే నమ్మి, నా
మమకారాహమికల్దొలంప నిను సంప్రార్థింతు నే; నట్టిచో
"మమ మాతా పరమేశ్వరీ సకలసంపద్దాయినీ" యన్న ని
త్యమమత్వమ్మడలించినన్ మఱల మేతాల్పున్నదంటే కదా.

168

♦ చల్లని తల్లి! వేములను జాటుచు వెల్లిపడంగ నీకు; నా
యుల్లమెఱుంగుదీవు; భవదుద్ధురసత్కృప నేనెఱుంగుదున్;
మెల్లఁగ బిడ్డగాఁదగును నేరములున్నను మొప్పు మొట్టి; నా
తల్లి మహేశ్వరేశ్వరి కదా యను ధైర్యము వీడనీకుమా.

169

♦ మృగధరు హానివృద్ధులకు, మేదిని నిల్చు సముద్రవారికిన్,
ఖగతిఁజెలంగు గాములకు, క్ష్మాతలమందగు భూతరాజికిన్
జగతిని సస్యపాళికిని జక్కని లంకె బిగించు నీదు ప
న్నుగడలు సృష్టిరక్షణవినోదములే కదె; విశ్వసర్జనీ!

170

♦ జననీ! చిత్రవిచిత్రరూపమగు నీసర్గం బదెట్లైనదో
మనుజామర్త్యులు నెన్న లేరనుట యుష్మా అబ్రమా; దీనిఁజే
రని యట్లుండియుఁజేరి, నాయికవునై రాజిల్లు నీవేని, సృ
ష్టినిదానమ్మదో తెల్ప లేవో, యనుచుం జింతింతు; కామేశ్వరీ!

171

♦ పిడికెట మబ్బులంబిడిచి విశ్వముఁదన్నుదు వానరూపునన్;
పడఁకులఁదోల్చి తెచ్చెదవు వాఁగుల; నంతనె నీటి తిట్టకున్
వడివడి దోడ్డి కాలనటు పంపుదు; విట్టులు గాసి యొంతయో
పడెదవు; నీదు పన్నుగడపల్లఁదమింగదె; లోకరక్షకీ!

172

♦ మున్నీ రెవ్వరు త్రవ్వి? రాకడలి పెంపున్నింప నెవ్వార లే
ళ్ళన్నిర్మించిరి? వాని కేతముల నేలావర్లు నీర్వెట్టి? రీ
విన్నాణమ్ము దురూహ్య మోజనని! నీవే సృష్టిసంరక్షకై
పన్నంజాలితి, వేరి శక్యమిది? విశ్వాధార! విశ్వేశ్వరీ!

173

కాలాద్రిద్రుహిణాండముల్ సకలము న్గల్గించి యందుండు ని
ద్దీలా గిచ్చటు నుండెఉంగ నిను నేమింపంగ నెవ్వాఁడునుం
జాలండౌట నువూ! మహాయశమునున్ స్వాతంత్ర్యము న్నీవె యై
పోలన్నీకె యశఃస్వతంత్రపదముల్ పొల్పారె నామంబులై.

174

♦ నినుఁబూజించిన నీదు లోకము, నిను న్గీర్తింప నీచేరువన్
నిను సేవించెడి వారిఁజేరి పలుకన్ నీసాటి రూపంబు, నీ
తనువే యీస్థిరజంగమంబనుచు నిధ్యానింప నిజ్జేరుటన్
గను నీభక్తుఁడు; వింత! యోజనని! ధన్యత్వమ్ము వేఱున్నదే?

175

♦ వాగస్త్రమ్మున దండకాటవిగఁజల్పంజాలె నొక్కరుండు స
ద్భోగప్రాజ్యము రాజ్యముం; సమరభూముక్తాసు యోధాళిఁ దా
నేగాసిం గొనకుండ లేపె నొకఁ; డీయుత్తెన్న, భక్తుండు నీ
లోఁగొంటే కదె; నేఁడసాధ్యమగునా లోకేశి! నిన్గొల్చినన్?

176

♦ నిను స్వాధీనఁగఁ జేసికొన్నపుడు సంజీవక్రియామారణా
స్త్రనికాయాత్మకవాక్స్వరూపిణివిగా రాణింతు; వాకందువన్
మనుజుండెన్నక నేఁడు వన్ను నొక సంహారాస్త్రమే; నేను మే
వనుచున్నంతకు నాతఁడిట్టి శ్రమకే యగ్గంబగున్, భైరవీ!

177

♦ హరి యుచ్చంగొని తానె పుట్టు ననుటమ్మా! నమ్మ; నెవ్వాఁడు దు
ర్భరశోకాకులగర్భగోళవసతి న్వాంఛించు? ఏ వెఱ్ఱి య
ప్పరగోలాదికనీచవేషములఁ దాల్పంగోరు? నీ యాజ్ఞకుం
బరిబద్ధుండగు చేతనుండగుట సంప్రాప్తించె నవ్వేషముల్.

178

♦ నవనాథాగ్ర్యశరీర వీవు; పరమానందైకమూర్తిప్రథా
న; వనాథావనశీల వీవు; సతతాన్తఃపూజనవ్యగ్రమా
నవనాథాకృతి వీవు; భక్తజనతానంతప్రదానాఢ్య వా
నవరాత్రార్చితదుర్గ వీవు; నవయజ్ఞప్రీత వీవమ్మ తా!

179

♦ ఇనుమలఁ బడ్డవాఁడు స్మరియించిన బీతెడలింతువమ్మ! స్వ
స్థుఁడు తలపోసినన్ బరమశోభనబుద్ధి నొసంగు; దెట్టి లే
వడినయినన్ దొలంపఁగల వారలిఁకెవ్వరు? మేలొనర్చు చో
నెపగన వెట్టివారయిన నెప్పుడునుం గరుణార్ద్రచిత్తవై.

180

అమ్మా! భక్తులకెల్ల నీవె హృదయంబై యుండుటన్ వారి శ
ర్మమ్మే నీసుఖమౌను; వారల యమర్షమ్మే త్వదీయార్తిరా
వమ్మౌ; వారి కృపావిశేషమె భవత్కారుణ్యమౌ; వారి వా
క్యమ్మే నీయుడివోని మాట యగు; భక్తాకార! రాజేశ్వరీ!

181

హరి యొక్క పాలపాపఁడటు లబ్ధిని మఱ్ఱిదళంబుపైని, ప
సరసీజముం గరాబ్జమునఁ దాల్చి, ముఖాంబుజమందుఁ దార్చి, గుం
డలిడఁ జిచ్చకొట్టి చిఱుగుర్కులు గ్రమ్మఁగ జోల పాడి, యా
దరమునఁ గాచినట్టి సుఖదాయిని, తాయిని నిన్నుఁ గొల్చెదన్.

182

జయదా! కష్టదినాలు సౌఖ్యదములౌ సద్వేళలౌచున్; బరా
జయభీతుల్ జయహేతులౌను; బలియౌ శత్రుండును న్మిత్రుఁడౌ;
ప్రయతాత్మ న్నినుఁగొల్చు భక్తులకు సంప్రాపింపరానట్టి వే
వి? యనంతమ్మగు శక్తిసంపుటము నీవే కన్; రాజేశ్వరీ!

183

నీవే యల్గినఁ జీమ బెబ్బులి యగున్; నీవల్గినం జిచ్చు నీ
రై పోవున్; జగదీశ! నీసెలవు లేకల్లాడ దాకైన; లో
కావస్థల్ సకలమ్ము నీముదలచే నట్లట్లు సాగుంగదా;
దేవి! సర్వము శక్త్యధీనమన సందేహింతుమే? చండికా!

184

నిను మా భారతదేశజుల్ గొలిచి 'వందేమాతరం' మంత్రమున్
గొని యీ చిప్పస్వారాజ్యమే గొనిరి; మాకున్ గొప్ప స్వారాజ్యవి
మ్మన నీవే? యపవర్గరాజ్యమును దెమ్మన్నన్, సరే రాజ్యదా
యిని' కాదన నేర్తువే జనని! మాకీ మంత్రమే చాలదే?

185

♦ ‘వందే మాతర’మన్న మంత్రజపమే ప్రారబ్ధమై, రాజకీ
యాందోళనమందు గెల్పిడినదై యానందము న్గూర్చె; నే
మందుం జేసియుఁ గాదనంగలఁడె? శ్రీమాత్రంఘ్రిసంసేవచే
నందగ రానిది లేదటంచు మఱి సాక్ష్యమ్మేల? రాజ్యప్రదా!

186

♦ రామాంఘ్రిద్వయి సోకి కాననొక తా రామాకృతిం దాల్చె
శ్వామిత్రుండు సురాళి దద్దఱఁ బ్రతిస్వర్గంబె కల్పించె; ఘో
రామర్షుండొక మౌని సాగరుల నీళ్లై పోవఁగాఁ ద్రిప్పెఁ; నీ
వే మాఱాఁగఁ దదాత్మగాఁ గలిగె నీవింతైన మాహాత్మ్యముల్.

187

♦ మొదలిట్టి జన్మలం దెపుడుఁ బొందని నీభజనమ్ము, లేమహా
త్మ్మ దయనో నేఁడు కల్గ మఱి పుట్టువు లేదను నాప్తవాక్యమం
దెదఁ గొతుకేల? వత్సరము లెన్నిరయు చీఁకటినిండి యున్న యా
గదికొక దివ్వెతోఁ జనినఁ గ్రక్కునఁ జీఁకటి మాయదే? శివా!

188

♦ కామేశార్ధమవో, తదంకగతవో, కామేశ్వరాకారవో,
ఆ మేనామును నీవె యిచ్చితివో, తానే సామ నీకిచ్చెనో?
నా మేమర్మమె తెల్పుకోఁదగని నేనా మానిశంబెంచు, టీ
మా మాయావృతి వీడనంత కిదియే మా తెల్వితేఁటమ్మకా!

189

♦ కపటస్వాంతులు కాని యోగులు చిదాకాశమ్మునన్ స్వేచ్ఛమై
యుపనీతప్రతిబంధులై మెలఁగ, సర్వాత్మైక్యసంధానుభూ
తిపదంబందున నిల్పు దానవగుటన్ దేవాదిదేవేశి! నీ
యపవర్గప్రదసంజ్ఞ సార్థమగుఁగాదా; రాజరాజేశ్వరీ!

190

జననీ! ద్వంద్వసమాసమందు, శ్రుతిశీర్షావాక్యంబులన్, వద్దు ప్రౌ
క్తన సగ్రస్థితి నీది; వంద్యపదభిక్షుండై ననుం దల్లి కే
ననతు త్సేయక తప్పు; దీవిధము భావింపంగఁ బ్రాముఖ్యమున్
జననీసేవకె వేద మిచ్చెననఁగా సందేహమా? శ్రీమతీ!

191

రవియుం జంద్రుఁడు పంచభూతములు క్షేత్రజ్ఞుండు, నిర్మాల్యు నీ
నవు దేహమ్ములటన్న సర్వమును నాతండంటయే; నీవు నీ
నవు మేన న్సగమన్న భిన్నముగు నర్థంబున్నదే? అష్టమూ
ర్తి విశేషమ్ములు నీవె కాఁదగదు కాదే? శంకరార్ధాకృతీ!

192

జనకుని ప్రేమ మేయమును శాసనదీప్తి కఠోర; మమ్మ శా
సనమొ, యమేయవత్సలత జాఱని మాధురితోడిదంచు, మా
కనుభవమౌట నిన్ను విడ - మైనను దండ్రికి ఠోరవార్ధమే
పనమను వారలుంగలరు కాదె? యభిన్నత నెంచి శాంకరీ!

193

ధనులై, రాజ్యరమాగృహీతకరులై, ధర్మజ్ఞులై, ప్రజ్ఞులై
యనుకంపామయులై, కవీశవశులై, యాశాసరత్కీర్తులై
తనుజానందవిహారులై, సుతనులై, దైవారు వారెల్లఁ ద్వ
న్మనుసిద్ధిం గనినట్టి వారలె కదా; మాతల్లి! కామేశ్వరీ!

194

దినము న్నట్టును రాత్రి; ఆదినమె రాత్రిన్నట్టు; శుక్లమ్ము వెం
టనె కృష్ణమ్మను పక్షు; ముత్తరము వెంటన్ వచ్చెడిన్ దక్షిణా
యన, మాసక్రమచర్య నీదనఁగ వింతా! కాలచక్రమ్ము నీ
తనుపై యొప్పుటఁ బూజ్య, వోసకలమాతా! నీవె కాలిప్రథన్.

195

హరి శక్రాదిసమర్చితంబయిన విద్యారాజమే మాకు నా
దరువొంటంగనఁబత్తుపాతరహితత్వంబేర్పడున్; దల్లికిన్
సరి కాదే సుతకోటి పట్లనగు వాత్సల్యంబనన్ దేలు; నీ
కరుణాదృష్టియు నీవలెన్ సతము గాఁగన్ జెల్లదే, తల్లిరో!

196

♦ అమృతము పేరె, కాని యెవరానిరి, చూచిరి లోకమందు?
దమహిజసత్ఫలమ్ములు సదా రసముట్టెడి నీదు పేళ్లు, సా
ర్థము లమృతాబ్ధిబిందువులు; తత్కణమొక్కటి నోటఁబట్టు వా
రమరసుఖంబు తుచ్ఛమనరా? మనరా మఱి గాని కావునన్?

197

♦ హృద్యము ద్వంద్వకల్పనమె, యేకము కాదని చెప్పి చూపన
విద్య వవిద్య నీవ యయి వెల్గుచు మంచియుఁజెడ్డఁగూర్చి సృ
ష్ట్యాద్యమసిద్ధిఁగాంతు వవియో, నినునంటవు; నీకు న్రశులన్
బాద్యమెసంగు భక్తులకు బాధ నొసంగవు; విశ్వసర్జనీ!

198

♦ లలనలఁదొల్త, వెన్కఁబతులన్, జత గూరిచి వృత్తులన్ ద్రిమూ
ర్త్రుల మిథునమ్ములొప్పుటయుఁ దొయ్యలి బాసిన వార లర్హాపు
జలకుఁదలంగి పోవుటయు, జాయలనే గృహలక్ష్ములంటు, గాం
చ లలిత యగ్రసేవ్య శివశక్తి యనంగొంతు కేల? పార్వతీ!

199

♦ మొదలున్నన్ దుది యుండు, నీకు మొదలే పూజ్యంబుగా నంతమె
య్యది? జ్ఞానాత్మకవాచు సర్వమును నీవై నిల్చుటన్ శాశ్వతీ!
మొదలో? యంతమొ? ఆయనంతమువలెన్ బొల్పారుటన్ సార్థమై
కుదురన్ నిన్ను ననంత వంచు శ్రుతి పేర్కొఁగల్గె; విశ్వేశ్వరీ!

200

శివుఁడన నీవు; శక్త్యభిఖ్యఁ జెల్లుదు నీవ; అవిద్య నీవు; వి
ద్యవు; సమయాఖ్య నీవ; యది తాల్చిన దానవు; ఆత్మ నీవ; దీ
క్షువు, నణిమాదు లీవ; నినుఁగాదని వేఱొకఁడేది? సర్వమై
తివి; పరతత్త్వ మో భగవతీ! కనరాదిఁక మాకు వేఱుగా.

201

తరగల నడ్డులేని బెడిదంపుఁబయోనిధిఁదూర, లగ్గి మి
ద్దురలును, బ్రొద్దునందుఁగళుకుల్వ్రాలె, నీమహదాదితత్త్వముల్
పొరిఁబొరిఁబారతంత్ర్యమునఁబుట్టు నణంగును, సాత్త్వికాంశవి
స్ఫురణముతోడ నీయెడనె, పో, ప్రతికల్పమునందు, సుందరీ!

202

ముందనిసంతఁజీదఱిలి, మాను ప్రణా మెయ్మికకోఁతతో నన్
ముందె వణంకి, యా వెనుక నోరిడి ముందున, కాప్రణమ్ముఁగ
త్తిందెగఁగోయు నోర్చికొనుఁ; దిప్రరుజాహరశక్తి పేరి యా
నందరసాకృతిందనరినంగదె నీవటః శక్తిరూపిణీ!

203

మాత! నినున్ 'సహస్రవరమా' యను మంత్రముతో నుతించు వాఁ
డాతఁడె మంత్రగర్భపరమార్థము నెన్నిన, సర్వమూల మిా
వైతి, వఖండవీర్యవు, త్వదాకృతి సర్వమటన్న బోధమై
కాతరుఁడౌన? చెడ్డ కలఁగాంచిన దోసము వాని నంటునే?

204

రసమయి! నీయెడంబొడమె రమ్యబహుత్వవిలాస, మందుచే
నెసఁగె రసంబులెన్నొ; అవియుంతియొ? తొమ్మిదె యంట యొప్పె? యా
రసములడంగు నీదగు విరాడ్రసమైన ప్రశస్తశాంతమున్
రసమున, నంచెఱుంగుటయె జ్ఞాన, మదే రసరూప మంబికా!

205

♦ నేఁ వెలుఁగట్లు వెల్గు జననీ! తనయాదులు బంధుకోటియున్
జెలులును భృత్యులున్ గృహము క్షేత్రము కాయముసొమ్ములెప్డునన్
వలవక వీడునో, యపుడె పాయని మోహమయాంధకారమున్
దొలఁచి, కృపామయాత్మవయి తోడనె యండనె యుండు మీశ్వరీ!

206

'వరద'వనంగఁ గోర్కుల నవారిగ నిత్తువటంచు కాక, నీ
వరుఁడుగ నెన్నఁగాఁబడిన బ్రహ్మముఁ జేర్తువటంచు కాదకే?
అరయఁగ బ్రహ్మ సమ్మితవు నక్షరవంతయు, సంధ్యవంత, య
య్యరపది బ్రహ్మధర్మములు నారిన బ్రహ్మము వంటెకా? శివా!

207

అమ్మా! యాసురవీర్యపీడ మొదలై నప్డెంతయో స్వాంతర
జ్ఞమ్మందూఁకును లోకనిందితగతి న్నాట్యమ్ము; తోడ్తో నపూ
ర్వమ్మా రీతిని దేవవీర్యమునకుం బ్రాబల్యమై, లోన ది
వ్యమ్మౌ శాంతరసమ్ము పాఱు; నవి నీ యాశ్చర్యలీల ల్గదా.

208

కను దెర మెత్తి దించుటకుఁ గాలము యత్నము సుంతయైన ద
ప్పనిదగుఁగాని, తల్లి! నినుఁబట్టుకొనం దడవున్ శ్రమంబు లే;
దనయము నంతట న్వెలయు నాత్మను నిన్నును గోరకుండు లే
మనుజుని తప్పిదమ్మనుచు మాటికిఁగుందెదనమ్మ! శాంభవీ!

209

జగ మానందమయమ్ము, తజ్జననసంస్థాసంస్థ లానందమం
దె గదా; యీ ఋషివాక్యె నేడు ప్రతిశబ్దించున్ దిగంతమ్ములన్;
జగదంబా! యదె నీదు రూప, మది యజ్ఞశ్రేణికిన్ భిన్నభి
న్నగతిన్ దోఁచినఁదోఁచనిమ్మది యఖండమ్మే కదా, శాశ్వతీ!

210

'మనకెడ లేకె నిల్చి, మనమంగళసాధనసిద్ధికై విలం
బనము సహింపవమ్మ' యను మాటను నమ్మి 'మహేశి! తెల్వికె
న్నెనదున విప్పుమమ్మ!' యని నిష్కపటమ్ముగ నేడ్వ వారి సా
ధనధనసిద్ధిఁ జేత నిడి దగ్గఱఁ జేర్చెదు కాదె యంబికా!

211

ముమ్ముళ్ళన్ విడనంతకాలమును, జీవుండీ జనిధ్వంసక
ష్టమ్మందప్పఁగొనంగ లేఁడు; జననీసందర్శనమ్మే యుపా
యమ్మౌ నయ్యది మాతృపాదయుగమం దాత్మార్పణమ్మైనచో
నమ్ముళ్ళన్ విడఁగొట్టు దమ్మవు మమత్వాకృష్టవై, శాంభవీ!

212

జననీ! తలంప దుర్గభవసాగరతారణనౌక వీవు; దా
ని నడుపు కర్ణధారుఁడవు నీవె; యసంగవు దేవి! మేధరూ
పున మను నిన్ను నింతయిన ముట్టునె నిత్యను శుద్ధబుద్ధము
క్తను బహుభావలేప? మటుగాన నసంగవు; శ్రీశివాంగనా!

213

గురురూపమ్మున జీవహృద్గుహల సంకోచింపకే నిల్చి, దు
స్తరమానజ్ఞతఁ బాఱఁదోలుట యథార్థమ్మైన నీ యీజగ
త్పరిరక్షావిధి; నీది కాదటె జగత్సర్గాదికం? బందుచేఁ
బరిపాలించుటయున్ భవత్కృతిగ సంభావింపవా? శాంభవీ!

214

వలుతెఱఁగుల్ సినిమ తెఱపైఁబడు బొమ్మలు, దాని నంటునే?
జ్వలనము కన్పడన్, నదులు పాఱును దానిని గాల్చి నాన్చునే?
చలనము లేకయే సకలసత్తగ నిల్చిన నీవు నట్టులే
యలరుదు వమ్మ! చిత్రము నిరంజనవై జనరంజనక్రియన్.

215

ఆటకు మున్నె యుండి, యట నాడెడి పాత్రలపైన గాక, యా
యాటనుఁజూచు వారిపయి, నాట ముగించినపైని వెల్గు, నా
నాటకశాల దివ్వెకు వినాశము లేనటు, నీవు నీజగ
న్నాటక సాక్షిణీత్వమున నాటకము న్నడిపింతు విశ్వకీ!

216

భగవతి! నీద్యుతిక్ రవలె భాస్కరశశ్యనలాదులున్; పరం
బగు నల బ్రహ్మమింత నలుసౌను భవత్సుఖమందు; ఈశివా
దిగ భువిదాఁక నిమ్మళౌను దేవిరో! త్ర్యండశరీరవైన నీ
దగు నుదరమ్మునం; దయిన నాశ్రితులోఁగనవత్తు వింతయా.

217

అమ్మ! ప్రధానవం చౌకదు, నాత్మ వటంచును నొక్క, రీప్రపం
చమ్మని యొక్క, కల్ల సదసత్తులు రెండు నటంచు నొక్క, రీ
యిమ్మనఁబల్క, వేఱొక రవేవియుఁగాదని యందు; రిట్టిభే
దమ్ములు సూడ నీవిలసితమ్ములు నీదగు మాయనే కదా!

218

శివుఁడన నీవు; శక్తి యనఁజెలుదు వీవ; యవిద్య వీవు; వి
ద్యవు, సమయాఖ్యవీవు; అదితాల్చిన దానవు; ఆత్మ వీవు; దే
హవు, నణిమాదులీవు; నినుఁగాదని వేఱొకఁడేది? సర్వమై
తివి పరతత్త్వమో భగవతీ! కనరాదిఁక మాకు వేఱుఁగా.

219

మానిసి పుర్కెపేరు మెడ, మధ్యమునన్ నరదోఃస్రజంబునన్
కానుఁగులన్ శవమ్ములను కానగు సొమ్ములు చేసి కాఁటిలో
కే నడయాడు, మమ్మ! శ్రుతినిశ్చితశాంకవైభవమ్మనే
కాననులైన నిట్టి దన నర్హులచే? జగదీశి! కాళికా!

220

నిను నిగమాంతముల్ భువననేత్రి! మహామహిమాఢ్య యంచుఁ గీ
ర్తనమొనరించుఁ విప్రులు స్వధర్మరతుల్ క్రతుభోక్త్రి యంచు, నిన్
దనుపుదు రాసలన్ విడిచి, ద్రష్ట్రిగ నిన్గని యోగులీ యహ
మ్మను ముడి విచ్చి, నిన్నె యనయమ్ముఁ దలంతురు కాదె? యీశ్వరీ!

221

ఆసుర దైవభావముల యాకృతి యేరిది? నీదె కాక; అ
య్యాసుర దైవవీర్యముల యాకృతి యేరిది? నీద; యెప్పుడ
య్యాసురవీర్యవృద్ధి యగు, నప్పుడె జీవులయందు సత్కృపా
భాసురచండరూపమున వాలి శుభముఁ బొనరింతు, చండికా!

222

ఏయెడ సర్వవీర్యహసితహింసనమా, నది యొండు వీర్యమా;
నాయదె శ్రేష్ఠమైన యుభయామృతవీర్యము; దాని కల్కియే
వాయుసుఖుల్ క్రమంబుఁ గొని వ్యాప్తులు లౌటయు, మృత్యువోడుటౌ;
నాయసమానవీర్యమయి వమ్మవు; నీకివె కోటి జోతముల్.

223

అమ్మా! సౌరజగత్తు లెన్నియొ చిరమ్మై వేగ, నేదో యల
క్ష్యమ్మౌ కేంద్రము వంక కేగు; నరయంగా నామహాశూన్య మ
న్యమ్మా? దేని యురమ్మున న్నిలిచి బ్రహ్మాండాళి రాణించు, న
న్యమ్మా యయ్యది నీవు తక్కఁగ? నచింత్యప్రాభవత్వాంచితా!

224

మును వెన్నెల్, వెలిలోనులున్, గొలఁదియున్నొల్లంబుఁ, దోలెమ్ము లా
వును, గుంపు న్విడి, దాపునన్ బయలు, దవ్వుం జేర్వయు న్మేలుఁగ
ల్గను నీశిల్పము నీవె తాల్చెదవు పత్త్రంతాఖ్య సారమ్ముగా
ననయమ్మున్ మఱి యీజగమ్ములను సల్లాడింతు వీవే, శివా!

225

జననమె యిమ్మ, మోక్షమె యొసంగుము, తత్పరశర్మదేహవున్
గనఁగఁ బ్రపంచరూపవును, జ్ఞాననిసర్గవు, రూపహీనవున్
వినతకృపానిధానమవు, విశ్వజనిస్థితివి, ధామసీమవౌ
నిను భజియింపనిమ్ము నను, నీదగు చిత్తమె నాదు భాగ్యమా.

226

అతులితబుద్ధియోగధన మబ్బినవారికి సౌమ్యవీవు; సౌ
మ్యతరవు ప్రాణదర్శులకు; అమ్మ! మనోవిలయంబొనర్చు పు
ణ్యతముల కీవు సౌమ్యతమ; వట్టి మహాత్ముల నెన్నఁడైన జా
గతికవిశిషసుందరత కన్మొఱఁగించునె? కామసుందరీ!

227

ప్రకృతివి నీవె, బీజముగ భాసిలుచున్ ఫలరూపమందుచున్
సకలమునందు నెన్నొ పరిణామములంగలిగింతు వంచుఁదోఁ
పక, నినుఁబతిపాతినిగఁబల్కెడి మూఢుల కాత్మతత్త్వమున్
బ్రకృతివిలాసముం దెలుపు బాధ్యత నీదె కదా? మహేశ్వరీ!

228

'విడుపును, గాపు, లోఁగొనుట, వీడని నాసుఖలీల, లూరకే
యడలెదవేల, భ్రాన్తిపడి యజ్ఞుతకట్టని? నాయనా! శ్రమం
పడి శ్రమపెట్టెదేల? నిను బద్ధునిఁగాఁదలపోయుటేని, నా
యొడి కెడమే సుమా'యని, సుతోన్నతినే తలపింపు మంబికా!

229

జ్ఞానంబుల్ బరిపూర్ణసంపదయు, రాగత్యాగముల్ ధైర్యముల్
నానాలోకపరీతకీర్తియు, లసన్మాహాత్మ్య మీ షట్కమీ
శా! నీవాటను నీవె సూ భగవతీసంజ్ఞార్హ వోయద్రిపు
త్రీ! నా వందనముల్ కృపంగొనుము; శ్రీదేవి! కలామాలినీ!

230

అమలస్వాంతమునం దనన్యమతి నిన్ ధ్యానించి మోదించు ని
ర్మమయోగీంద్రు మదీయుఁ జెంచతని కర్మఖ్యాతపాశంబు ము
క్తముఁగావించి శివైక్యమిచ్చుటను సార్థక్యమ్మతో నీకు హృ
ద్యముగాఁ బాశవిమోచనీపదము యుక్తమ్మయ్యె; రాజేశ్వరీ!

231

జలవియదుర్వరాచరము జంతుసమూహము నెన్న నెన్నికో
టులగు విభేదముల్గనఁబడున్, దదవాంతరభేదమెంతో? నీ
లలితవిసర్గచాతురి చలన్మతులన్మముఁ జేయుచున్న, ని
శ్చలతమవస్తుతత్త్వమున సాగుట సాగదు, చిత్రకారిణీ!

232

♦ సతికయి యేడు, పాపయిని సంతతికేడుపు, దానిఁ బెంప వి
త్తైతకఁగ నేడు, పెట్టిటులా పెంచిన లొంగక ధిక్కరించు నా
సుతులకు నేడు, పీవిధము చూడఁగ సంతత మేడ్పులోడిదా
బ్రతుకున రోఁత పుట్టుటకుఁ బన్నిన పన్నిక కాదె? శ్రీగురూ!

233

♦ నీవే పుట్టుచు నీవె పెర్గుచును నీవే యొబ్బిడింజెందుచు
న్నా, వీ నిన్ను వినాగ వేఱొకటి లే, దీమూడు వేసమ్ము లీ
వే వైనమ్మున వేయుచుందు వనఁగా నేమందు, నాయమ్మ! లీ
లావైచిత్ర్యమటంచు నామనసునే లాలింతు; కామేశ్వరీ!

234

♦ పవలయి జీవుల స్వమును వాపి మెలంకువ నిల్పి, రాత్రివై
పవటి శ్రమంబడంచి సుఖపర్చుచు నుందువు జీవకోటి; సృ
ష్ట్యవనము చేయ నీపడయునట్టి వికారము లేదు; కన్కఁ బ్రా
జ్ఞవరులు నిన్భజించెదరు సందెలు నీవని; కాలరూపిణీ!

235

♦ చక్కని చంద్రుఁడన్న, నిది చక్కని చుక్క యటన్న, నేదియే
జక్కనిదన్న, నీకొసఁగు చక్కఁదనంబు రవంత యందులోఁ
జొక్కణమాటనే త్రిపురసుందరి! చక్కనిదానవు; లేనిచో
నెక్కసిదమ్మ! యంతట రహించెడి దెన్నఁగ నీదు చొక్కమే.

236

♦ కనుఁగవ మబ్బు మాపుచు, జగమ్మునఁ జుక్కఁదనమ్ముఁ గూర్చు, ఎ
ఱ్ఱని నను గోఁకకుచ్చిళుల రంగును నింపుచు, నేలవేల్పు లి
చ్చిన తక్షిణాన్కలంది లలిఁ జిల్కుచుఁ గోరినవెల్ల నిచ్చుచున్
బెనిమిటి ప్రొద్దు రాకఁగను వేఁకువ రాణివి నీవె; అమ్మికా!

237

♦ అల మూర్తిత్రయం, బాదితేయులుఁ ద్వాదీయద్వారదూతల్లదా,
చలివెల్గు న్పగలింటివెల్గును భవచ్ఛందాజ్ఞఁ బాలించు దా
సులు కారా? మఱి భూతపంచకపుటూసుల్ సెప్పఁగా నేల? నీ
కొలువుం జేయని వార లేరు? సుమనఃకోదండినీ! చండికా!

238

♦ గుణముల సంగతిం దొలఁగి గొప్ప తలిర్చెడి నీవె విద్యవై,
గుణముల సంగతిన్మలఁగి గొప్ప తలిర్చెడి నీవవిద్యవై
గణుతిసి గాంతు; వే యిక తెగల్ హరిముఖ్యుల కందరావు; నీ
వణువునకుం బెంజన్నవు, మహాత్మునకంటె మహత్త; వంబికా!

239

♦ అలఁగుబ్బుంగ సముద్రమై, యలలు మాయల్ గాఁగ యున్నే? పని
దలపెట్టం జలియింపఁగా, సగుణముల్ వ్యక్తం బటంచున్ బని
వలపే వీడిన వేళ నిర్గుణము నవ్యక్తం బటంచు న్నినున్
బలుకున్ లోకము; శక్తి శక్తియె కదా, నా తల్లి! చిద్రూపిణీ!

240

ప్రలయము వేళ నిజగతిఁ గ్రమ్మి రసాత్మకనాగమే మహా
జలధిగ మాఱఁగా శిశువు చాడ్పున నందున మఱ్ఱియాకుపై
జలరుహనేత్రుఁ డత్తమిల, జాణతనమ్మున మీఱితి, యమ్మహా
జలధికిఁ బాత్రభూతమగు శక్తినిఁ గొల్తు జగజ్జనిత్రి! నిఁ.

241

అమ్మా! నీవె గుణాఢ్యవౌచును 'బహు స్యా'మ్మంచు నీదృశ్యరూ
పమ్మున్ దాల్పఁగ సాంగపూరుషునిఁగా భావించి రూపించి స్తో
త్రమ్మున్ జేసిరి; దానినే పురుషసూక్తంబంచు ఘోషించె వే
దమ్ముల్; తల్లియుఁ దండ్రి నాఁదగు పదార్థమ్మీవె కాదా? శివా!

242

శ్రీసూక్తమ్మనఁ బద్మపట్టిగతి నిన్సేవించుచో యోగిశా
భ్యాసమ్మందగు స్వానుభూతియు, సవాప్యంబౌ ఫలవ్యక్తివి
న్యాసంబంచు నెఱుంగ లేక, యిహభోగ్యశ్రీదమాత్రంబుగా
నూసుల్ చెప్పుదు, రట్టి దుర్దినము లయ్యో! మాఱునా? పద్మినీ!

243

ప్రతిఘటనమ్ముఁ జేసెడి స్వభావము నాత్మబలమ్ముగాఁగఁ, బూ
ర్ణతఁగను దానిఁగాఁ, గుటిలరౌద్రము శాంతము గాఁగ మార్చి, వై
శ్యతకును ప్రోత్సహించు నినుఁ గార్యవిదుల్, పరశక్తిపూజనో
ద్యతులయి భక్తిఁ గొల్చెదరు దక్షిణకాళి యటంచు సంబికా!

244

సయిపఁగ లేవు నీ వసురసంపద; ద్రోహ మసత్యమున్నచో
దయ విడి తిప్పలంబిడుదు; బాయలఁ జెందుదు; వాగ్రహమ్ముఁ బ్రే
మయు సతీత్వముల్ సుజనమాన్యుల పట్ల; నుపాసకారిసం
చయమును ద్రుంతు శ్రీఘనతరచారిణివై, పరకాళివై; ఉమా!

245

♦ జ్ఞానికి నెందును న్విజయశక్తి నొసంగుదు; పూర్ణతాప్తికై
ధ్యానము చేయు సాధకుల నాదృతిఁ బ్రోతువు; శీఘ్రసిద్ధితో
దీనులఁగావ సంతతము దివ్యకరమ్ములు సాఁచియుంతు, వ
ద్దానిని నిన్నుఁబండితులు దక్షిణకాళిక యందు, రంబికా!

246

♦ స్మృతివయి నీదు బిడ్డలకు మేలెటు చేయుదు, వల్లె నీవె వి
స్మృతివయి మేలొనర్తు; వది చిన్నదె? జీవున కీదురంతసం
సృతివిపినమ్మున న్బడెడి చింతలు సంతత మంటి యాతఁడు
న్నతిఁగనునే? త్వదీయచరణమ్ములఁ జేయనె, తల్లి! యెన్నఁడేన్.

247

♦ ఎల్లజగాల తల్లివి; మహేశ్వరి! నీవొక తల్లి లేని మా
తల్లివి; తోల్కనుల్గనని తల్లివి; తల్లుల కడ్పునందు అం
పిల్లెడి పిల్ల కోఁగిరము పెట్టెడి తల్లివి; నిన్నుఁగొల్చి రం
జిల్లెడి వారి నీయొడికిఁ జేర్చెడి తల్లివి; పల్కఁగల్లలేన్.

248

♦ నీ పదునేను సత్కళలు నిండిన చంద్రుఁడు నీస్వరూపమై
యొప్పు వహించి సస్యముల నేఁడుటచేతన తత్కృతజ్ఞతన్
గాపు శరత్తుపూర్ణిమను గౌరమపండుగఁ గ్రొత్తపంట నీ
కే పరభక్తి నిచ్చు, నదియే నవయజ్ఞము శాస్త్రమం, దుమా!

249

♦ దైవతమెల్ల దుఃఖపరిదగ్ధము, దానికి నెల్లకోర్కులున్
లేవె? శరీరధారణము లేదె? యొకప్పుడు మర్త్యయోనికిన్
బోవక తప్పునే? విబుధపూజ్యను నిన్గొలువంగ మాని, మా
కావయిపేల? నిర్గుణపరాంబను నిన్నె భజింతు; మంబికా!

250

నాలో యోజన, నాక్రియల్ పాలనముల్, నాశక్తియున్ సర్వమున్
నీలోనుండియె వచ్చునంచు, రదియే నిక్కమ్ముగన్; నేనొ, ద
వ్వేలా? కాదది, యీసమస్తమును నీవే యందు; అట్లన్న నాఁ
డే లే; నున్నది యొక్క నీవె యనుచో, యీశాని! నిక్కమ్ముగన్.

251

అరయఁగ సత్పదంబు పురుషార్థకమౌను; సతీపదంబు స్త్రీ
పరమగు; నిట్లు రెండిటికి వాసి పొసంగదు; సత్పదార్థమై
పరలెడి శక్తి యొక్కటియె, ద్వైతవిదూరము; దాని మాతృభా
వరతిని గొల్తు మమ్మ! సుతవత్సలతాభర మమ్మదే కదా.

252

పరులకు విద్దెయో ధనమొ పండో మఱేదో యొసంగు నప్పుడే
పరులకు నాకు సంతస మపారము గాఁగని, తుష్టిరూపమై
పరఁగెడి యొక్క వస్తువెదొ పాయక యున్నటఁ జెన్ను మీఱు; న
ప్పరతరవస్తు వీవె యను పట్టున సంధియమేమి? శర్మదా!

253

మాసిన గాజుకుప్పియను మాసిన యట్లగు దివ్వె; కుప్పి ధూ
మ్యాసహితమ్ము కానియెడ నచ్ఛరుచి న్గనుపట్టు; అట్టులే
యాసురసంపదంధుల హృదంతరమందున వెల్గకుండు, వా
దోసము లేని చిత్తములఁ దొంగలికొందువు విద్యవై; శివా!

254

జ్ఞానము సత్త్వమున్ సమరసత్వముఁ బూర్ణత నీదు మూర్తులై
వానిని సృష్టిలోని పరభావములై వెలయింపఁజేయు, ది
వ్యానవవేషమందు జణిమాముఖభూతులు గాఁదనర్తు; వీ
వీ నలుశక్తులే చను మహేశ్వరి, కాళిక, లక్ష్మి, వాణివై.

255

♦ ప్రకృతి యనంగ నీవు బహిరంగము సేయు క్రియాస్వరూప; మ
సకలము నీదు నిర్ణయవిచారవశంబగు; అందు నీరహా
స్యకళ పరాక్రమించు; ఇటులన్ని జగమ్ములు నీదు క్రీడలై
ప్రకటము లౌనటన్న విసువాసమె సారము; విశ్వకారిణీ!

256

♦ తెలియఁగఁగోరు సాధకులు, తెల్లము చేయఁగఁగోరు తద్విదుల్
పలుగతుల న్నిను న్పయలుపెట్టఁగఁజేసెడి వాదమందు న
ప్పులుకులు నీవ యాచు సికపట్టి మిగుల్చుచు, నీవు నీవయై
పలుకుల కందరాక, నిజభక్తులకే కనుపింతు, విశ్వరీ!

257

♦ అగు నర్థమ్ము కిలాసమన్నఁదెలుపం; చాతెల్పె సత్త్వమ్ము, స
త్త్వగుణమ్మె రజతమ్ము; తత్ప్రచురమూర్ధమ్మె శివావాసరా
వ్యగిరీంద్రమ్మని, యందు నీకుఁ బతితో సావాసమం చార్యులె
న్నఁగఁగైలాసము వేఱుగాఁగలదె? యానందాకృతీ! పార్వతీ!

258

♦ 'అ'యనఁగ మాతృకార్ణనిచయాకృతి; దానిని మించు దానవై,
'అ'యనఁగ వాక్కునర్థము నటందు; రజే తనువైన దానవై,
'అ'యనఁబ్రకాశరూపశివుఁ; డాతని తత్త్వముఁగ్రక్కు దానవై
నియతిగ 'అంబ'యన్న నుడి నీకె ఘటించితిమో; సరస్వతీ!

259

♦ కాఁబడుచున్న విశ్వమది కల్లయెటా నుమ! పేరురూపులం
గనునది పేరురూపులను గానక పోవుట నెంచి, రూపు పో
యినను దదర్థబోధక మదేదో నశింపదు గాన, నిత్యముగా
గనుఁగొన వాక్కునర్థమునుఁగా మదిఁదోఁచును, నీవవే కదా!

260

♦ క్షీరసముద్రజాత రమ, శీతనగాత్మజ గౌరి నా, సహ
స్రారమునందుఁ దోఁచు భవదాకృతులే; అటనైన క్షీరనీ
హారములన్న నీదు చరణామృతమే కదె; శైత్యమాధురీ
సారరసాంచితౌషధ మసారభవామయదారకం, బుమా!

261

♦ సకలము నేలమట్టముగఁ జల్పు తుఫానులుఁ, గాన బూది సే
యు కడిఁది కారుచిచ్చులును, నూళుల ముంచెడి వెల్లువల్, మసూ
రిక మొదలౌ మహారుజలు రేఁగుటయున్ శివశక్తి! త్వత్కృపా
ర్జకపటుంభక్తి దేశమున జాఁటుచేఁ గదె, సర్వరక్షకీ!

262

♦ లలితా! నిర్గుణుఁడౌ శివుండు నిజలీలాశక్తివై యొప్పి, అం
పిలు నీయందు నసంఖ్యమౌచుఁ బ్రతిబింబింపంగ నా నంచు నీ
డలయం దొండగు నావపుఃస్మృతియె బాలాదేవివౌ నీవుగాఁ
దలఁతున్; దప్పిదియైన నీవెటులు దిద్దంజూతువో, యంబికా!

263

♦ రాయిడి పెట్టు భక్తునిఁ దిరస్కృతుఁ జేయుట యెన్న, నంతలోఁ
జేయిడి యుద్ధరించుటకె; చేయఁ దలంచిన దాన మార్పులన్
జేయవు; నీదు శాసనమె చెల్లఁగఁ జూతువు; తల్లి! ఓజగ
ద్గేయచరిత్ర! నీకరుణదృష్టికె దీనతతోడ వేచెదన్.

264

♦ నినుఁగను వారు చుట్టములు, నీపరతత్త్వముఁ దెల్పువారు నా
జనకులు, నిన్గనం గడఁగు సామయూతే చెలు, లమ్మ! సత్యమే
మని దరిఁ జేరు వారలె ప్రియాత్మజులై. తగు పెద్దగేస్తుగా
మనుపుము తల్లి! నన్ శతసమంబులు హాయిగఁ జిత్స్వరూపిణీ!

265

♦ పలుమఱు నీమహత్త్వఁబారసాటుననో, మది పట్టలేకయో,
పలుకుచు నుగ్గడింపఁ, బెదగోపన పెట్టెగ నెంచి, నన్నిఁకా
త్సులకయి చేయు సజ్జనుల రోయక, నా చన వెంచి, నన్నలేక్
బలుకృపఁదన్వి గూర్చి నిజభక్తుల పద్దునఁజేర్పుమా, ఉమా!

266

♦ నీ యిడినట్టి వాక్పటిమ నిచ్చలు నీమహిమంబుఁదెల్పనేఁ
జేయు ప్రయత్నమై యడరఁజేయును; కానల నెమ్మియాటగాఁ
జేయకు మమ్మ! లోకులకు శ్రీయన నేమియొ, విద్య యన్న నే
మో, యెఱిఁగించు వైనమయి యొప్పునటుల్ కృపఁజూడు, భారతీ!

267

♦ నిలువఁగ నిమ్ము మేను; మఱి నిన్నె యనుక్షణమందుఁగంటినీ
గొలుకఁగఁగాంచనిమ్ము; ముదమొందుచు నీ పరతత్త్వగాథలే
పలుకఁగనిమ్ము నన్దరియు వారికి; మోక్షమటన్న నెట్టిదో
తెలుపుదు కానిలే, మనసుఁజేడయె తేలిన నాఁడు, శాంభవీ!

268

వను మునుఁజెట్టుఁగా శిలఁగ నల్చి, క్రమమ్ముగఁబేడపుర్వుగా
నొవరిచి, నొచ్చి, మొఱ్ఱవిని, యుద్దవిడిక్ గృపతోడ మానవుఁ
బొనరిచి, బొట్టుబొట్టులుగఁ బ్రోఁగగు తెల్వోని నిల్పితమ్మ! యీ
జననము దాని పట్టునన సార్థమొనర్చుట యెవరి వంతగున్ ?

269

కలదొక తెల్వి సుందర మఖండము, దాన జనించు లెక్కలే
నలలనుఁబట్టుకొంచె పనియై యయిదింద్రియముల్ చెలంగు; నీ
తెలివిడియే గురుండు శివదేవుఁడు; వాని ముఖమ్ము తైదు నీ
తెలివిని తెల్పునంచు నొక తేప వచించితి వీవె, శాంభవీ!

270

ధవుతో సాటిగ నీకు ముక్కనులనన్, త్రైకాలికజ్ఞానరూ
పవు నీవంటయె; మాకు సుంతయున నాభాగ్యమ్ము లేకున్నఁగా
కవికిన్ బల్లికి భావిసూచనగుణఖ్యాతిం బ్రసాదించి, మా
నవలాభమ్మునకే లగించితివి, సన్తానప్రియా! శాంభవీ!

271

కనఁగా సాధకుఁడెన్నఁడొందు సహజాఘాతమ్ముఁ దాఁ జేయు సా
ధనమందప్పుడె, యాత్మశక్తికిఁ బ్రబోధమ్మా; నదే నీవు సా
ధనయుద్ధావని దూఁకి, యాసురగణోద్వాసక్రియన్ మాకు గ్ర
మ్మనఁ దోడౌట; యదే దయాళుత; యదే మాతృత్వమో చండికా!

272

"ఏకాన్తాశ్రయమంచు నెంచి ననునే, యీ నా మహాప్రాణమం
దే కొంకున్విడి నీదు ప్రాణమును బొందింపం, గడున్ వ్యాకులం
బై కానంబడె నీమనస్సిపుడు, నా యంకమ్మునన్ జేర్చికో
నీకట్లన్నియుఁ ద్రెంతు"నంటివిఁక నే నిర్భీకుఁడన్ శాంభవీ!

273

తనయుల మంచిసెడ్డలను దల్పవు; నీవయిపే సతమ్ము మా
కనుకలు లుండుటే కనెదు; కావుననే మహిషున్ నిశుంభు
శుంభుని మధువున్ హిరణ్యకశిపున్ వధియించుట పేర, స్వాంకమం
దునఁ గరుణించి చోటిడితి; తోఁచదు నీకృపకెల్ల; చండికా!

274

అమ్మరో! ఆత్మ-శక్తి-యను నాపదయుగ్మముతో సమానభే
దమ్ముల నెన్నో రేఁగెను వితండకుతర్కము; లివ్వి నీవు దూ
రమ్మునకొన్న యంతకును స్రగ్గ; వదెప్పుడో చూపు నీపయిన్
గ్రమ్మిననాఁడె రెండును నొకండని తెల్పుదు వీవె సత్యమున్.

275

అమ్మా! నీ యొడిఁ జేరుకొంట నెడి యాత్మావాప్తి యానాని వా
క్యమ్ముల్ తీయనతోఁడ నిందు; నిఁకఁ దత్కంఠస్వరంబెంతొ సా
ధమ్మై తోఁచును; వాఁడు తిట్టినను ఖేదమ్మింతయుంగాక, మో
దమ్మేయౌ; నిటు లాటకుం గతము బోధింపెట్టు మీవే శివా!

276

ఎవనిని సజ్జనుం జలుప నెంతువొ, యాతనియందుఁ బైఁడి కొం
డవలె నచంచలమ్మును దిటమ్మగు శ్రద్ధగ నిల్చి, నీవస
చ్ఛ్యవనునిఁ జేసి, సత్కృప నసత్పరపారముఁ జేర్చి, వానిఁ బ్రో
తువదె కదా, మదంబ! సరి తోఁపని మాతృత; భక్తపాలినీ!

277

"విడదు ప్రవృత్తి పూర్తిగ; నివృత్తి వికాసము కల్గ, దెన్ని యో
గొడవల కోర్చి, కన్నడుల కుంచము లీ భవదంఘ్రిపూజకై
యిడిన"నటంచు నేడ్చునపు డీవె సమక్షమునందుఁ గాలివై
యడరి గ్రసింతు వన్నియు; రవంతయు దుఃఖము లేదు చండికా!

278

భవదవతారసత్కథలె భావవిశుద్ధికరౌషధంబులై
భవదవవహ్నిశామకసుపర్వములై, యఘమర్షణమ్ములై
భవదవనేక్షణప్రసరభాగ్యనిదానములై, హిమాద్రిసం
భవ! దవదాహపానకము భాతి సుతృప్తిదముల్ భవాంగనా!

279

నే నాయమ్మకు ముద్దుబిడ్డ నను వానిన్, మెల్లఁగొన్నాళ్ళకున్
నే నీవాఁడన నంగఁ జేయుదువు; వానిన్ మళ్లి కొన్నాళ్ళకీ
వే నేనంచును బల్కఁ జేయుదువు; నీ యీ జీవకారుణ్యబో
ధానందమ్మె భవాని! సాధనఫలంబై ప్రోచు నీబిడ్డలన్.

280

కర్ణాకర్ణిగ వింటి, శాస్త్రములలోఁ గంటిన్ జనుల్ చక్రికో
దీర్ణాయాసముఁ దీర్తు వీవె యని; నీవే యింతలో నాదు న
భ్యర్ణమ్మందున లక్ష్మీదత్తగురునాఖ్యన్వచ్చి, చేపట్టి యు
త్తీర్ణం జేసితి; నీదు ప్రేమమున కేదీ హద్దు? రాజేశ్వరీ!

281

అనయము. ధర్మదేవతవయై, తలఁపించిన చొప్పుఁ బూను వే
ళ, నది యెట్టిదైననున్ సరియె, లగ్గని, యప్పుడు మళ్లి నీవె చూ
పిన గతి నేగు వాని నవివేకు లొకొందుగ నెంచికొన్ననున్
వెనుకకు మళ్లనట్టి సువివేకులఁ గాతువు నీవె, చండికా!

282

ఇదె నా యొక్కటి ప్రేమకేంద్రమని, నేనద్దాని నీక్షించుచుం
దుఁ, దదీయాంతర మంధకారమయమై తోఁపన్, మమత్వమ్ము పే
రి దురంతాసురభావముం గెడపి, యీరీతిన్ దగుల్ ద్రెంప, నీ
వె దయన్ జేసితివంచు నెంచెదను; సర్వేశీ! శ్రితానందదా!

283

ఈవే తక్క నితఃపరాశ్రయము నాకేదంచు నిన్ గొల్చు స
ద్భావుల్, 'ప్రాణము నెప్డు నాదగు మహాప్రాణమ్ముతోఁ జేర్పను
న్నావో బిడ్డఁడ! చూడు నీ సకలబంధమ్ముల్ తెగం జూతు'నం
చీవే యెత్తు దభీతిహస్తమును దేవి! చండముండార్దినీ!

284

అమృతమహాబ్ధి యున్నదదె, యంతికమందునఁ గోరినంత స్నా
నమగును, శాంతిగల్గు నయినన్ బహుళోద్భవకర్మబీజమో
హము లటు వెన్క కీడ్చుతఱి, నయ్యెడి దేహహృషీకసంఘవై
రము సయితమ్ము భక్తపరిరక్షణకే కలిగింతు, వంబికా!

285

మఱి నిన్నుం గను నాస రేఁగునపు డమ్మా! యన్నచో నిశ్చిత
స్మృతిరూపమ్మున వచ్చి, తెల్పి మన నిర్భేదస్థితిన్ "నాయెడన్
సతమున్నాఁడవు చావుపుట్టుకలునున్ జాత్యాదులున్ నీకు నై
కృతులున్ లే"వని మమ్ముఁ దేల్చెదు కృపాకీర్ణాత్మవై శాంభవీ!

286

అమ్మా! యంచు సమస్తమున్ మఱచి యాహ్వానించినన్, బిడ్డనె
య్యమ్ముం జిందుచు వచ్చి "జీవుఁడవు కావయ్యా! యసద్భ్రాంతి పో
జిమ్మం జీరచెఱంగు చాటున నినుం జేర్పంగ లాలింప, మీ
యమ్మన్ వచ్చితిఁ గన్ను విప్పు"మని స్తన్యంబిత్తు; సర్వాంబికా!

287

మఱి నిన్నుం గని నాస రేఁగినపు డమ్మా! యన్నచో నిశ్చిత
స్మృతిరూపమ్మున వచ్చి, మాపెదవు మా జీవత్వబోధమ్ము; "నా
సుతుఁడౌ నీస్థితి నాదుసంకమునఁ జూ శోభిల్లు; సచ్చిత్సుఖా
స్మృత నీసా"మ్మని మమ్ముఁ దేల్చెదవు వాత్సల్యమ్మునన్ శాంభవీ!

288

మమతాపంకము మాపికోఁదగిన సామర్థ్యంబు లేనప్పు, డా
మమతాకేంద్రమునం దసహ్యగుణదుర్మాలిన్యమున్ జూపి, భ
క్తమణిన్ దానికి దౌల నిల్పె; దపుడాధన్యుండు నిన్నే కదా
మమతాకేంద్రముఁ జేసి మైమఱచి సంపాదించు సంపాద్యమున్.

289

స్వాంతక్షేత్రమునందుఁ బోడ నసురవ్రాతంబుపైఁ జూపు ర
వ్వంతే న్నిల్పక, నిన్నె చూచుచును, దైన్యంబొప్ప నిన్ బిల్చు నీ
సంతుం గక్కసపెట్టు నయ్యసురసంస్కారమ్ములన్ జండివై
యంతంబొందఁగఁ జేయకుండఁగలవే? అమ్మా! భజద్వత్సలా!

290

భోగము దుఃఖదమౌనని యను బుద్ధి ప్రతిష్ఠితమైన, నీ జగ
ద్భోగమునందు నిన్ను సుఖపూర్ణునిగాం చెడి వాని, నీవె నీ
రాగు, నిరాగుసుంజలిపి రాసవిలాసునిం జేసి ముక్తిసం
భోగముం గూర్తు; వన్నిట విభుత్వము నీయది యాట, శాంభవీ!

291

లలితా! చూడఁగ లోకసంస్థితిని జల్పుల్ జీవు లున్మార్గగా
ములు గాకుండను, శాస్త్రరూపముఁ ద్రయీమూర్తిత్వముం దాల్చి శో
భిలు, దాఁ దైశ్వరశక్తిరూపమున నీవే; నీ నియంతృత్వశ
క్తు లచింత్యమ్ములు సృష్టిరక్షకె కదా తోట్రింతు, సర్వేశ్వరీ!

292

తలఁపఁగ నన్నపూర్ణవు, సదా పరితృప్తవు, మా యతృప్తులన్
దొలఁపఁగ మా మొగాలకెడఁదోఁచెద వీవె యతృప్తిమూర్తితో;
తలఁచిన గుండె జల్లుమను, ద్రౌపది నన్నకణమ్ము వేడి, య
య్యలిని మనస్సుతోఁ గలిపి యాఁగరుణించిన గాథ; మాధవీ!

293

దురవస్థంబడి పౌరుషమ్ము నితమై దుర్గా! తపన్ గావ, నే
వెరవున్ లేక, విపద్ఘనమ్ము లలమన్ భీతుండు దిగ్భ్రాన్తుఁడై
యరికట్టంబడి, దీనుఁడై, శరణమం చర్జేయుమా శక్తివై
పరయున్, గుఱ్ఱ్యేడు, మ్రొక్కున్; నప్పు డెవరమ్మా! కాతు రీవే కదా!

294

అమ్మా! యంచు ఛలమ్ము మాని నిను నాహ్వానించు సత్పుత్త్రు శ
బ్దమ్ముం బోలిది చేరఁదీయుదువు వాత్సల్యమ్ముతో; నీదు నా
య్యమ్ముం బోల్చికొనంగ లేని నరులే యూనాఁడు నీ బావతో
సమ్మానాత్ములటంచుఁ జేర్కొనుట విస్మార్యంబె? కృష్ణాకృతీ!

295

నేనన దేహమే యనెడి నీచత, నీకృపచే నడంగఁగా
మానససీమఁ జేరియుఁ గ్రమంబుగఁ గాదని, బుద్ధియందు వి
జ్ఞానమునందుఁ జేరియును, సాధకుఁ డయ్యదియుం జడమ్ముగా
నే నికరమ్ము చేసినను నిన్వడిఁ జేరు టదెంత? శాంభవీ!

296

గురుశాస్త్రాత్మకృపాప్తి లేకెవఁడు ముక్తుండౌను? నీవే శివా!
గురువున్ శాస్త్రము నాత్మవౌ టెఱిఁగి నీకున్ మ్రొక్కఁ జైతన్యమే
యురువౌ నీవు, కృపాత్రయాకృతిని సద్యోబుద్ధియోగంబుఁ ద
త్త్వరసాప్లావపటుత్వ మిచ్చెదవు వాత్సల్యమ్ముతో, శ్రీగురూ!

297

దేనం జేరెడి మంచి వాసన సముద్దీపించుచో, 'నిచ్చటన్
నేనంచున్న కురూపి నేను, నిజమా నేన్నాము; సంకెళ్లు లే
కానేనో, విభుఁడున్ నిరంజనుఁడు నిత్యానందుఁ'డం చున్న నాఁ
డీ నేన్ నేననునా? త్వదీయకృప లేకీబోధ మౌనా'? శివా!

298

అది యిది చేసినాఁడను, కృతార్థత కల్గదు, సంశయమ్ము పా
యు, దమకతారసాప్తి యిసుమంతయు లే, దభయమ్ము చిక్కదం
చెద నుడుకెత్తు వేళఁగని, యీవె కృపన్ గురురూపమొంది వ
చ్చెద, విదె నీనిసర్గము విశీర్ణహృదాత్మజరక్షకంబికా!

299

భగవద్భావమునందు జీవుఁడు మనఃపర్యంతమున్ దన్మయుం
డగునే, నీవు విశిష్టమూర్తిఁ గొనియే యావిర్భవంబందు, దె
న్నఁగ నీదర్శన మెల్లసంశయములన్ మాయింప, హృద్గ్రంథి యిం
తగ శైథిల్యము నొందినట్ల యగుఁగాదా నీకృపన్ శాంభవీ!

300

విగళత్కార్తృతతోడ నీయొడిని సంవేశించి, తానున్భవ
జగతీఖేలనమందుఁ జాల్గొనినఁ, ద్వ్యాజ్యాంబచుఁ ద్వ్యాగంబటం
చగనుంజెందని నీతనూజున, కగమ్యంబైన నీధామమే
సుగమంబౌ, నటుఁజేర్చు నీకృపయె నిస్తుల్యాదృతిన్ శాంభవీ!

301

నేనే యిచ్చెద బుద్ధియోగమనుచున్ శ్రీకృష్ణరూపమ్ముతో
నానాఁడన్నటు లీయఁగొన్న సుతుఁడే యన్నింటికిన్ సాక్షియై
తానే యుండుటెఱింగి, యెన్నఁడును నీ ద్వంద్వోత్థచాంచల్యముల్
లేనే లేక విశుద్ధబోధమున నిర్లీనుండగున్; శాంభవీ!

302

నిను నెడఁబాసి యార్తుఁడయి, నీదు నభావముచేత దీనుఁడై
నిను శరణమ్మటన్నపుడె, నీత్రిగుణాత్మకశక్తిరూపమున్
గనఁగలఁడమ్మ! జీవుఁ; డలనాఁడె త్వదార్తశరణ్యమూర్తితో
గనఁబడి భీతి వాపి భవకష్టమడంతువు సత్కృపార్ద్రవై.

303

♦ మ్రొక్కెడిచోఁబదమ్ముల శిరోమణు లొత్తెడి వేల్పులందుఁ, బెం
పెక్కిన భక్తితోడి యుడుకెత్తు శిరమ్ములు మోపు నాయెడన్
మక్కువ నీకు నొక్కటియె; తన్మథనహార్మ్యము. పేద యిల్లు, నా
కొక్క విధంబుగా నెఱపకుండునె సోముఁడు చంద్రికల్; శివా!

304

♦ అనయము మా వివేకగతు లారయు నీకును, నీదు తత్త్వమున్
గని, కడతేఱ మాకును జగజ్జననీ! పనిముట్లు గాఁగ నీ
తనువు మనమ్ము నిచ్చితివి, తథ్యమటంచు నెఱుగు ధన్యుఁడే,
నినుఁగని నిన్నుఁజేరి జననీస్తనపీడకు మళ్ళి రాఁడుగా.

305

◆ చెల్లని రాగిడబ్బు, సరి చెల్లుబు పెట్టిన యుప్పు పత్రముల్
బొల్లగు విత్తనమ్ముఁ, జనిపోయిన వాని హృషీకమ్ముం బలెన్
దల్లిరో! యింటఁబైని గురుతం దొలఁగించెడి యుప్పునన్ సహా
యుల్లము నిన్ను నేమఱక యుండుట, యీశ్వరి! నీ కమింగదా

306

◆ పరమాన్నమ్మని యంబటింగుడిచి, చిప్ప న్వెండిగాఁ జూచి, ము
ప్పిరిత్రాటింగని పాముగా నడలి, కంపే యింపుగా నెంచి, క
కుక్కురితి న్నినన మేనె యన్న మదితోఁ గొట్లాడుకొన్నట్టి నా
దురితంబూడ్చెడి వీలు త్వత్కరుణాసింధుస్నానమే; అంబికా!

307

◆ మందులు లేకయే రుజలు మాన్పుట, శస్త్రము లేకె శత్రులన్
మ్రందఁగఁ జేయు, దైనదియు రాఁగల దాని నెఱుంగు, దెంతొ దా
లందగు శబ్దము న్వినుసులన్ గ్రహియించుట, యన్న శక్తి ని
ర్మందభవత్కృపారసము రాజిలుటన్ నరుఁడొందు శాంభవీ!

308

◆ ఊపిరియాట తక్క నిఁక నొందెడి లేకయె పుట్టు వీనిలోఁ
బ్రాపయి తెల్విరూపమున భాసిలు నీవె క్రమక్రమమ్ముగాఁ
జూపుదు వన్నియు న్నియతి చొప్పున; అట్టి నిమగ్ననంగ రా
రాపుల నొందనట్టిఁడొక రాతికిఁదక్కువ కాఁడె? శాంభవీ!

309

◆ ఏచిన ధ్యానవేళ నిను నెంతగఁ జూచినఁదన్వి పోదు; కన్
వాఁచిన యట్టులుండు నొకనాఁడు నిమందలపోయకున్న; న
మ్మా! చిటిరూపవౌచుఁదిగ వ్రైలను దోఁచుచునుందు; వింతయున్
జూచియె నిన్ మహాత్రిపురసుందరి వందు రమందధీయుతుల్.

310

పవళుల సందెలన్ నిసులఁ బర్ణకుటీరములన్ ధనాఢ్యసౌ
ధనిసరసుండుఁ జిట్టడపి తావుల, దుర్గహిమాద్రియందు, నీ
వె నాతకుచుండు వేసరక, విశ్వజనిత్రి! భవత్స్వరూపమున్
వపలి కనుంగొనం దొడరు ధన్యులఁ గన్గొని చేరఁదీయఁగాన్.

311

బాలగ మాఱి సంతస మపారముగా నిను నీవె చూచికోం
టే? లలితా! యదేల? కడు వృద్ధగనై నిను నీవె చూచినన్
డేలును మాజరాదశల త్రిక్కులుః డొక్కులు కాకమున్నె మ
మ్మేలవయేని, స్వార్థపం యీలలితాంబ యటంచు నాడరే?

312

♦ ఎఱుఁగను హోమపద్ధతు లవెట్టివొ; తర్పణరీతి బొత్తిగా
నెఱుఁగను; చక్రపూజ యదుడే; యయినన్ గురుదర్శితార్థ్యమున్
మఱువక హృన్మనుప్రతిటమార్గమె గమ్యముఁ జేర్చునన్న యీ
మెఱుఁగును, గన్నతల్లి వెటు పోదువు ప్రోవక తావకీనునిన్?

313

♦ ఈతను వబ్బినంతకును నేనొనరించిన తప్పులెన్నియో
నాతరమా యెఱుంగ; ఇడునా ఫలరూపములైన కీడు? లీ
మే గులూడ్చుకోఁగఁదగమే? మొదపల్పు సడల్చి వత్సమున్
మేఁతకు విడుసట్లు లిద నీపని; నాపని కాదు; శాంకరీ!

314

♦ ఒరులకు స్వార్థము న్విడిచి యుండుట మేలను వారు, తామె యా
చరణమునందు జాఱుటది సాజమె? జ్ఞానసుఖస్వరూపవై
పరఁగుచు నీవె మాఱుటది స్వార్థము కాదటె? లాతికిచ్చుచోఁ
బోరపడు దే యవిద్యవయి పోవుదె యప్పుడు చిత్స్వరూపిణీ!

315

♦ ఆఁకటి కేదో తిండి, దగ నాపఁగ నీరము మానలేని యీ
నా కడుపెన్ని జీవులను నామనుడంచెనో ? దాని పంట నీ
వే కయికొందో, పాచితము లే నొనరింపఁగ లేని నన్ను నా
యాకలిదప్పు లంటనటులైన నొనర్చెదో ? పాపనాశనీ !

316

♦ మనసె భవద్వశంబగుట మైమఱపొందెడి యోగివర్యు, ని
న్ననుగొని వాక్సమర్పణమునర్ దనివొందెడి జ్ఞాని, నీకునై
తనుధనమాత్రమిచ్చి యదె ధన్యతగాఁగను వెత్తి నాగమర్
గనుగొని, 'యిందు నేనెవఁడనా'యని కుందుదు నమ్మ! శాంకరీ!

317

♦అమ్మా! జంటలు కొన్ని, యెక్కములు కొన్నొనట్లు, నాకిన్ని య
జ్ఞమ్ముల్లూరిచి, యింద్రియమ్ములను సన్ధానించి; తీచత్త వ్య
ర్ధమ్మొంజేయక మళ్లి నీకిడెద; నాప్రారబ్ధసందోహదా
హమ్మొంజేయుము తెల్విచిచ్చు నిడి; జ్ఞానాకార! కామేశ్వరీ!

318

♦ పలుమఱుఁదోలుచున్న మెయిపై నడుగూనుచు నేఁచు మక్షికా
దులవలెఁగా మనుష్యులగు దుష్టులు దాయలు వీడిపోరు; భ
క్తుల కిదియా సహాయ ? మెదఁదోఁపదె నిపని యంచుఁదల్లి ! అ
ఖిలగణాసేతియైన యల కామున కీశ్వరివేమొ ? ఈశ్వరీ !

319

♦దాఁగుడుమూఁత లాడునటు, తల్లి! యొకప్పుడు చిక్కకుందు; నా
బాగెమిఁకైన, నిత్యసుఖభావముతో సుతుఁదన్ను టిట్టిదా ?
యోగివరేశ్వరీ! యరయు నూహయొ? వంతొ? గ్రహాల యోగమో?
రేఁగిన యగ్గినార్చిన మజ్జదరికొల్పుట కష్టమాఁజుమా.

320

మానసికమ్ములో రుజలు మాయును; మేని తెవుళ్ళడంగు; ని
ష్ఠేనికి యోనిఁజూచుకొను మేటి శ్రేయమ్ము తొలంగు; దృష్ణయే
మానిన నంచెఱింగి పలుమాఱును గడ్డిన, గుగ్గిలంపు జి
డ్డై నను వీడ, దేమి వెరవమ్మ! శ్రితావనమిట్టిదానవే?

321

రూపము లేకె చూపెదవు రూపము; రూపము గల్గు నన్నిటిం
గాపొనరింతు; వా మెతయుఁ గట్టడ మద్గవు; నీవె యిత్తు వే
లోపము చేయ; కైనఁ జెఱలో నిఱికించితి, వమ్మ వేమొ? నీ
పాపలమేమొ? పాప తమి పాపికొనంగను నోపుదే? శివా!

322

బాములఁ బెట్టకమ్మ; పెనుబాముల పెట్టెలు బాము లెన్న; లోఁ
బాముసు బట్టఁ జాలకె, సబాముసు మార్చుకొనంగ లేకె, యీ
బాములఁ జిక్కుకొంటి; మదిఁ బాము నిఱుల్వ్రిడఁ గొట్టి యేలు, మం
బా! ములుచౌను గాక తన పాపను మాత కుమాత కాదుగా.

323

దినుసులఁ దృష్ణ, శాస్త్రములఁ దృష్ణ, కవిత్వపుఁ దృష్ణ, సద్యశో
ధనములఁ దృష్ణ, యాత్మజుల తన్వికిఁ దృష్ణ, హృషీక తృష్ణ, యీ
యనువున నున్న తృష్ణ లడుగంటఁగఁ ద్రొక్కక, నిన్నుఁ జేరు తృ
ష్ణను గొనసాగఁ జేయుటది సాధ్యము నీకునుఁ గాదు, శ్రీకరీ!

324

జనకుండాదృతిఁ జేతఁ బెట్టినది పైసా; దానితో "బై సికిల్
కొనుకొంతా"నను ముగ్ధబాలకుని పల్కుల్విన్న నుక్, దంభులా
చు నిదిధ్యాసపటుత్వశూన్యులగు నీచుల్ 'దేవి ప్రత్యక్షమా'
కను టప్పాలను విన్న నవ్వగును, దుర్గా! స్వర్గమోక్షప్రదా!

325

◆ నీవే నేనను మాట నిక్కమగుచో, నీశక్తి భేదమ్ములన్
నావే చేయవదేల? నీకు శ్రమము న్గానీక, నేఁడిప్పనే
నీవంక న్పెడమోము పెట్టు పసుల న్నీవంక కే; యిట్టి స
ద్భావమ్మే ఫలమన్న పుత్రునెడ విశ్వాసమ్ము లేదా? ఉమా!

326

◆ చిరకాలమ్మున నుండి నీదగు నుదాసీనత్వమే యెంచి, నీ
చరణమ్ముల్ గయికొన్న యందులకొ, తచ్ఛ్రద్ధార్థమున్యంబుగా
జరగ న్జూచెద? యెన్ని నాళ్లు పరీక్షాకాల? మీ నాయెడన్
బరఁగింతే భవదీయపాండితుల నంబా! సూనుఁడన్, దీనుఁడన్.

327

మఱపా? జ్ఞానమె నీసదాకృతి; అసామర్థ్యంబటే? శక్తివే;
కాఁబోయా, వత్సలభావ? మాశ్రితులు పల్కన్నిన్నె సర్వాంబగ
తటి కాదందువొ? డెబ్బదైదు వయసు; నీదార్థ్యంబెటుల్ ...మ్మ? గ
మొఱ అర్థమ్ము నెఱుంగుదీవె; వడిగాఁ బ్రోవందగున్; శాంకరీ!

328

◆ నీవే నేనను తెల్వి యింతమఱినన్ నీలోన నేఁ జేరఁగా
దేవీ! దేవనె యొక్కదారి; అది యూఁటి న్పట్టుకన్న మ్మకై
యీవే దండుగగాఁగ నాయువొక నాటెత్తించె, యా తెల్వితో
నీవే నిన్ బ్రకటించుమా; మ్మదియె వాంఛింతున్ జగత్సేవగా.

329

◆ కన్నులు పుస్తకాలకిడె; కర్ణములన్ బుధవాళికిచ్చె; లో
నున్న ననుంగనం డితఁడయో! పరితప్పుఁడటంచు, జ్ఞానసం
పన్న గురూత్తమాకృతిని వచ్చి తెరందొలఁగించి, తట్టి యీ
యున్నతమార్గవమ్మెటు, శిలోచ్చయపుత్రి కెఁగతె? శ్రీగురూ!

330

శవతతి యాసనమ్మయి, శ్మశానమె తావయి, పుర్రెపేర్లె జా
ర్వు నగ్నవై, దెస ల్వసనమా నొక యుత్పథలోలకుం దనూ
నవులవు; తల్లి పోల్కి గలవారలమా మముఁ జేరి నోడు మృ
త్యువు; సత మామెనే గొలిచి ధూతభయాత్ములమైతి; మంబికా!

331

♦ తన మెయి గంట్లు పెట్టినను; త్వక్కును జెక్కి, చివుళ్లు త్రుంచి, వే
ళ్లను దెగఁగొట్టుచున్న, నది లోకికి మేలని, మంచిదంచు నే
మని యెడి మందుచెట్లఁ గని, మా త్రిపురాంబ కృపామృతాభిషే
చనమును గొన్న వీనికిఁక జన్మము లేదని యాసు చెందెదన్.

332

మనసిజుఁడంట; అఘుఁడె మన్మథుఁడంట; సెబాసు! పుట్టినిం
టిని వెతపెట్టు క్రూరుఁడనుటే కద; నిష్ఠను దొంగిలించు దొం
గనిన, 'మనస్సె నే'ననుచు నర్జునుతో నను నర్థమేమి? కృ
ష్ణుని దెగడందగు న్పరుల నొవ్వఁగ నాడఁగ నేల? శాంభవీ!

333

♦ ఒకటే పిచ్చుక జాతి; నీదరచనోద్యోగంబు, బంగారు పి
చ్చుకకుం బిచ్చుక కెంత భిన్నముగఁ గూర్చు న్నీవిలాసంబు మా!
స్వకుటుంబమ్మగు జీవు లొక్కటయినన్ సంరక్షలో భేదమెం
దుకొ నీకే తెలియున్; నమస్కృతులు నీమజ్ఞేయభావాళికిన్.

334

కట్టునఁబెట్టు నిమ్మనసె కారణమంచును దిట్టఁబోను; నా
కబ్బెడలించు పేరి కదె కారణమాటను నమ్రమనమ్రతన్
బబ్బెద పోయిలిన్ విడుపుబాటనె త్రిప్పుమటంచుఁ; గానిచోఁ
బెబ్బెద నీ మొకమ్మునని; వేఱొక యుత్తయుఁగన్ మనోన్మనీ!

335

గుణమయి! చెప్పవే, త్రిపురగూఢచరిత్రుల దైత్యులన్ మహా
రణమొనరించి చంపుటని రాజిలెనో, త్రిపురాన్తకాఖ్య నీ
దణికి? శివా! శివోఽహమను తత్త్వధురీణుల స్థూలసూక్ష్మకా
రణపురనాశకుండగుట రాజిలెనో? త్రిపురాన్తకాంగనా!

336

♦ పురముల రూపముంగొనిన ముప్పుర దైత్యుల రూపుమాపుటన్
బురమథితృప్రశస్తిఁ గనె; పో, భవదీశుఁ డటంట యొప్పొ? త్రై
పురమను బీజసమ్మథనముం జలిపెన్, నవనీత మెత్తె, నీ
వరుఁడది గాన నీబిరుదు, పార్వతి! యంటయె యొప్పొ? చెప్పవే.

337

♦ ఏతటి నేరు నీదు మతమెయ్యది? యన్న, "జగజ్జనిత్రికిం
జాతనిభాంఘ్రులన్గొలుచు సన్మత"మందును; దాని వారల
ద్వైతమనంగ-ఊఁ; యదియె ద్వైతమనంగ-సరే; విశిష్టమైన య
ద్వైతమనంగ - ఛేఁ - పరమబంధుఁడ నల్లరకంచుఁ బొంగెదన్.

338

♦ వాక్కులు సర్వమీవ యని వాకొను వేద మసత్యమౌనె? యీ
చక్కని తెన్గుతోనె నిను సంస్తుతిఁ జేసెద; నయ్యముఁడు, తా
నొక్కనె పీఁక; సంస్కృతము నోరను రాదని? యెట్టి వారి నేఁ
గక్కసబుద్ధితో ననధికారము సూపిన నీవు సైఁతువే?

339

♦ అవమానమ్మును గౌరవమ్మును ధనాఢ్యత్వమ్మునున్ లేమియున్
భవదీయాజ్ఞలు, శిరోధార్యములు కావా? దేవి! నాబాధ్యతా
నివహమ్మున్ మకరందపూర్ణభవదంఘ్రిద్వంద్వసాన్నిధ్యమం
దు విడం, గాలను దన్ని పోఁగలవె? చూతుంగాక వాత్సల్యమున్.

340

పిమాటల్ వెయి యేల; అయ్యవి ప్రగల్భా లెల్లయున్ వేళకుఁ
గామాచారులె; ముఖ్యమవ్యయమునైన న్బెట్టకే, మున్ను నిఁ
శ్రీమాతా! యన లేదు, నీపరమదాక్షిణ్యమ్ము నార్జింప; ఈ
గామాచారమె దక్షిణమ్మగుఁగదా; వామాత్రయాకారిణీ!

341

మలినము గాక, నీరచనమాధురి జానగు పుణ్యలాంగలీ
పులినములందు సాగు మన ముచ్చట లంబరనీరసంచర
ణ్ములు విననిమ్ము; తల్లి! తొలి పుట్టుల పున్నెము పండి ముందు బా
ళుల నిలుఁగొల్పు భాగ్యమున, ముక్తములై చనుఁగాక, శాంభవీ!

342

ఆతిథ్యమ్ములు లేక సాంబశివపాదార్చావిధు ల్లేక, స
త్పాతివ్రత్యము లేక, శౌరితులసీభవ్యార్హణ ల్లేక, శ్రీ
మాతృస్తోత్రము లేక, తాతగురుసమ్మానమ్మును న్లేక, వి
ఖ్యాతిం బాసిన యిండ్లఁగాలిడక దవ్వై పోదు వమ్మా! రమా!

343

మన కడ్డంకు జగత్ప్రియత్వ, మదె యాత్మప్రాప్తి కానీని బం
ధనమం టెగ్గదె, మిమ్ము నన్నుఁగడు సంధానించు నెయ్యంపుఁద్రా
డనియుఁ, బిమ్మట నయ్యదే తగులు పాయంజేయు కీలంచు, నీ
వన వేఁ బిడ్డలు తప్పుదారులకు లోనై పోవరే? శాంభవీ!

344

నేనే కోరి బహుత్వలీల, నిటఁబత్నీపుత్త్రభృత్యాకృతిఁ
నేనే విష్ణువిరాట్స్వరూపనయి సందీపింతు, సేవింతు, నా
నేనుఁ; సత్యమటంచుఁదల్పెదవ యేనిఁ, నీసుతుల్ నేననం
గా నేమో గుఱితించి యమ్మవగు నిన్గానంగలాం; రవిశా!

345
అకటా! శిష్యుఁడు గాకె దేశికుఁడుగా నాసింపఁబోకోయి! సా
ర్థకమా శిష్యత నీకె యబ్బిన, గురుత్వంబింతలో నబ్బు; దై
శిక దేహంబది మట్టిబొమ్మ యయినన్ సిద్ధించు మోక్షంబు సా
ధకపుత్రా! యని తెల్పి కాచుటది నీధర్మంబు సర్వేశ్వరీ!

346
సకృప న్నీవుపదేశమో, యెదియొ దీక్షాదానమో చేయు దే
శికు, నీవానిఁగ నాంతరంగికునిఁగాఁ జేయంగ లేవేని, దే
శికుఁడే నీవును గావయేని, విత నీశిష్యత్వమున్, నీకు దై
శికలాభంబెది? యంచు సాధకునకున్ జెప్పంగదే శ్రీగురూ!

347
అసదవలంబులై, సదమృతార్థవివంచితులై, సదా విష
గ్రసననిమగ్నులై, భవదరాతులఁబోలి చరించు మూఢులం
దు నయిత మెన్నఁడుంగనలు త్రోఁపని కన్కలి నిల్చినప్పుడే,
యసదృశసాధనాప్తిఫల మబ్బిన గుర్తగు మాకు శాంభవీ!

348
అనయము నింద్రియాయనములందగు నాగమనాగమంబులన్
గని నను బట్టుకోఁగలవు నన్నొకనాఁ, డది వ్యర్థమైననుం
వనరకు; నీకు నప్పొఫలభావమె సూ ఫలమిచ్చునంచు, నీ
తనయుల కీవె కూర్పఁదగుఁజాలిమి నెయ్యము మీఱ శాంభవీ!

349
జననీ! నేనన దేహమే యనెడి క్లేశమ్మాడ్చి, యాపైని నే
ననఁగా బుద్ధి యటన్న క్లేశమును నహాయంజేసి, యా బుద్ధికం
దని చోటన్ మఱి "నేను నే"నను సంభావింప రానట్టి తా
వున నీబిడ్డనిఁ జేర్ప నీదె నదె యాపూటమ్మ; సర్వాంబికా!

350

జననీ! సంశయమున్న కాపురము విశ్వాస, మ్మసూయాస్థల
మ్మునఁ బ్రేమయున్నను, హాని చోట సహానమ్మున్, నిర్గతాశాస్థల
మ్మునఁ బూర్ణాశను, నిల్పు నోర్చి కరణమ్మున్ గా నొసర్పంగదే
నను; నో సర్వనియంత్రి! పరమానందాత్మికా! శాంభవీ!

351

ఎన్నఁగ నాకృతఘ్నతను నించుక పాచిత మిద్దె యంచు, నే
నన్నివిధాల నాత్మబలి యచ్చెదనంచు ముముక్షుభావసం
పన్నత యిచ్చినన్ సకలపాపములన్ భవదీయమూర్తిలో
నన్నటఁ జేరిపోవు; నిదె నచ్చిన ప్రార్థనమందు శాంభవీ!

352

తనయా! విశ్వవిరాట్టు నొందుటకు నిత్యంబీవు నీలోన నే
యనుభూతింగొను వ్యష్టిసత్తయె చుమా, యాధారమా; భూమిగ
ర్భనిగూఢంబగు వారిప్రవాహమునకై త్రవ్వించుకోవే పరం
బను గూపంబసి నీదు బిడ్డనికిఁ జేటుంబెట్టుమా, అంబికా!

353

జననీ! నీపృథుదేహమా పృథివివత్తుమ్మందుఁ బద్మాదికా
సనముంగూర్చెద, ధ్యానయోగినయి, తచ్ఛైథిల్యభీయుక్తు, న
న్ననుకంపామతిఁ గావవే, యనెడి వాఁడాత్మార్పకుండెంచు, నా
సనశుద్ధింబొనరింతు నీవె క్రితం తాదీక్షతో శాంభవీ!

354

ఏకడ నున్నదమ్మ, యని యిట్టటు పాఱకుఁడంతటన్ సదా
మీకయి పూర్ణభావమున మాకొటువలె దొలగింప, నేను వి
శ్వాకృతితోడ నుంటినని యాత్మజకోటికి నచ్చఁ జెప్పుచున్
నీకడ గొట్టు సంతునెడ నెంచ్యయిఁ జూపుము విశ్వరూపిణీ!

355

నీకరుణాకటాక్షమున నిల్పి యదెప్పుడొ బుద్ధియోగమున్
నాకిడు దేని, దేనికయి నాశ్రమసాధనమయ్యె, దేనికై
వ్యాకులపాటు చెందితినొ యాఫలమబ్బును; దాని వర్ణనం
జేసెడి కృష్ణగీతల ముగిం; పది పెట్టుము భిక్ష శాంభవీ!

356

ఈ సుఖ మొక్కటైన విషయేంద్రియయోగముచేత భిన్నతా
భాసము నొందు; మానవుని భావము భిన్నరుచిప్రకీర్ణమై
మోసము నొందుచుండు, రసమూర్తిని నిన్ను నెఱుంగలేక; యీ
మోసమునందు బిడ్డలను ముంపక సత్యముఁ దెల్పు మంబికా!

357

అమలాద్వైతమహానుభూతియుతులౌ నాశంకరాచార్యము
ఖ్యమహాత్ముల్ స్తుతివేళ, వేదు లటు ద్వైతాధారులే యౌట, స
త్యము కాదా – అది మాకుఁ దప్పనిది కాదా. యట్టిచో మమ్ము క్షు
ద్రమతుల్ గాఁగని త్రోసివేయకు, జగద్ధాత్రీ! సుతాళికిన్ శివా!

358

అమ్మా! ఆత్మవు నీవు; నిక్కముగ 'శే'నస్పృష్ట వస్తుస్వరూ
పమ్మున్నీ; వది యొక్కటే సకలజీవవ్రాతమం, దేను వే
సమ్మున్ దాల్చి ప్రతిధ్వనించు; నపుడే శక్తిప్రథన్ బొల్చు; భి
న్నమ్మం చెన్నఁడు మున్నె నీవనుచు సన్మానమ్ముతోఁ దెల్పవే.

359

దుర్గంబన్న, భయంబు సంసృతియు దైత్యుండున్ జనద్దుఃఖరు
గ్వర్గంబర్థము; కొమ్మునందమరి 'ఆ'వర్ణంబు తద్ధంతయౌ;
భర్గార్ధాంగి! జనించె నిట్టులు భవద్భవ్యాఖ్య; నాతల్లి! యీ
దుర్గానామనిరంతరస్మరణసంతోషమ్ము నాకీయవే,

360

"ఉన్నది జ్ఞానకేళి, మదియున్ గొఱఁగానిది, చిత్తశాంతి సే
కున్నది, నాయహంకృతికి నూఁతయి; కావున నాదు శోకమో
హోన్నతి దాఁటు దారి యొకటున్నఁ గృపం దెలియంగఁ జూపవే"
యన్న యుదారభావమె యథార్థనమస్య, గురుస్వరూపిణీ!

361

అవిరతతాపతప్తమగు నాత్మజబృందము, నీదు స్నేహబిం
దువులకు నోరు సాఁచుట కనుంగొను, మీయుగసంధియందు, దా
దవులను నిల్వ కొక్కపరి దర్శన మిచ్చెదవేని తాపవ
హ్ని విధుతమై రసార్ద్రమగు నెండిన సస్యము వోలెఁ జండికా!

362

అకటా! నీ జగదాకృతిం గనుచు, 'మిథ్యాభ్రాంతి' మున్నా నిర
ర్థకమౌ మాటలు గొందఱంటకు నిమిత్తంబేదొ నేఁగాన నే
రక నిన్నడిగెద; సర్వభూతములలో భ్రాంత్యాకృతిన్ బొల్తువన్
నిజము న్నిల్పఁగ వారి నోళుల నిటుల్ నీవే బయల్దేలితో?

363

మఱఁగంగోరదవేసి, రూపమును నామంబాఱి, యూహాల్ నుడుల్
మఱఁగున్; నీవు వికాసమొందినను యమ్మా! నామరూపక్రియా
గణనల్ తేలిక యౌను మా; కపుడు నీకార్యంబులన్ జల్పు మీ
యణుసంతానకృతార్థతాప్తి కనువౌన ట్లోగుణాలంబనా!

364

ఎక్కడనుండి వచ్చితినొ, యెవ్వఁడనో తొలి పుట్టువందు, నే
నెక్కడి కేగువాఁడనొ, మఱేమగుదున్ మెయి వీడినంత నే,
యొక్క రవంతెఱుంగ; నిటులున్నను సర్వము నాది యంచు నే
నిక్కి చరింతు; నిట్టి కడు నీచుని సైఁచెదొ, యేఁచెదో? శివా!

365

అరయ భవచ్ఛరీరజగదంతరమం దణుభావమొంది, ని
ద్దురఁబడి, సృష్టిలీల మఱిదోఁపఁగ, మేల్కొని వ్యక్తమౌట సు
స్థిరనియమంబు జీవుల కదే యని శాస్త్రము చెప్పఁగా, జను
స్స్వరతి యెటాను? యీముడిని విప్పఁగ నీవె సమర్థ, వంబికా!

366

'అదె యదె చెట్టు'టంచు మనసన్నది; వెంటనె బుద్ధి 'కాదు కా
దది యొక చెట్టు రూపు గొని యున్న'దనన్, మనస్సు న
మ్మదు; 'జగదాకృతిన్ సకలమూర్తియె'యన్నదె బుద్ధియోగ; వి
ద్యదె బహుభాగ్యమంచుఁదనయాళికిఁ దెల్పుము నీవె; జ్ఞానదా!

367

మూడి విచారమార్గమిది మంచిది; మీ వరివస్య మాకు స
మ్మోదకరంబు కాదను సుబుద్ధుల కీవె వచింపుమమ్మ, విచా
రోదరమం దుపాసనమె యున్నది, శ్రీరమణర్షి కావ్యకృ
ష్ణాదుల బోధతోఁ డుతెఁదదాచరణమ్మును జూడు మంచుమా!

368

ఇసుమంతేని జడప్రతీతికి మనమ్మకైన యున్నాళ్ళ, స
య్యసురాశ్యాచరణమ్ము శాస్త్రిలదు; దృశ్యమున్ జడమ్మంచు లే
దు సుమా యెన్నఁడు నేదియున్; వెరవు నేనో సూచి యాజ్ఞానమే
పొసఁగంజూడుమటంచు బిడ్డలకెటో బోధింపుమా, శాంభవి!

369

సమరము తేల లేప? అణుశస్త్రహతిన్ గలిదోషదూరజ
న్తుమరణ మేల? మానుషతనుశ్రితవై యవమాన్యవైనఁగో
షమణఁచు కోనిదా వెరవు? వానికి నీవెటొ మెల్లఁగా నహం
మమతల వేరు ద్రెంచు మతిమత్త్వముఁ బెట్టినఁజాలదా? శివా!

370

నిన్ను నెఱుంగఁజేయు జతనమ్మె రజోగుణః మట్టి యుద్యమ
మ్మునెఱవేర్చు స్పందమునఁబుట్టెడి బోధమె సత్త్వః మట్టి తె
ల్విన్నణఁచి నడ్డు స్పందనము పేరె తమోగుణః మీగుణాల తె
ల్విన్నెఱిఁబట్టకున్న నవివేకులమై చెడిపోదు; మంబికా !

371

వీనినెకా, ప్రకాశము, ప్రవృత్తియు, మోహమటంచు, నీగుణ
జ్ఞానముఁగోరు పార్థునకు నచ్చుఁగఁదెల్పితి; యోగశాస్త్రమా
వీనివె ప్రఖ్యయంచును, బ్రవృత్తియు నా స్థితియంచుఁబేర్కొనెన్
వీని నెఱుంగ లేనతఁడు నీవయిపెట్టులు సాగు ? శాంభవీ !

372

జనిచక్రావిరతార్తిఁగుందెడి భవత్సంతానమున్ బ్రోవ,
యనుకంపామయదృష్టి తక్కఁగ నుపాయంబొండు లేదంచు, నీ
వనజాతాంఘ్రులఁగాన్కఁగా విడిన నాప్రాణమ్ము, నీప్రాణమం
దు నెటుల్ చేరిచికొంటో ? యెడ్డా ? సుఖచిద్రూపా ! భజత్పావనీ !

373

అమృతావాప్తివిరోధియైన, దసదాఖ్యంబౌ జడత్వప్రియ
త్వమె చుమ్మా; శరణాగతత్వ మొకటే తద్దాహమోక్షప్రపా
యు; మదే గట్టి పునాది సాధవనికాయ్యస్థాము; కెందైన నం
చమరారాధ్యపదాబ్జ ! నీసుతుల కీవందింపవే, శాంభవీ !

374

తలఁపఁగఁజాలకుంటిమి యథార్థసుఖంబెదో; కామకాంచనా
దులనగు తుచ్ఛసౌఖ్యమది దుఃఖముతోడిది, చంచలమ్ముగా
నెలువక, ముండ్లకంచియలనే తిని నోళులు గాయపడ్డనున్
దెలియఁగ లేని లొట్టెల గతిన్మను మమ్ముల సైఁపు, మంబికా !

375

ఇమ్మని, నిన్నుఁ దెమ్మనుట కేమి మిగిల్చితి వమ్మ! పంచకో
శమ్ముల పుష్టికై దినుసు చాలఁగ నిచ్చితి, వందులో నిగు
ప్తమ్మగు వాని తెల్విడిన దండిగఁ బెట్టుము, దానిఁ బైకిఁ బోఁ
జిమ్మెడి యాసురీగణముఁ జెండు మటంచు నె చేయి సాఁచెదన్.

376

నిత్యానందద! జీవికాకృతిని సందీపింతు వీవన్న యా
సత్యజ్ఞానము జాతి, లేములు నిరాశల్ గ్రమ్మఁగా, నింద్యుడు
పరాత్యమ్ముల్ బురదాలు లంచములు హెచ్చెన్; బిడ్డలం బేదలై
నిత్యమ్మేపుచు భారతీయులకు నీ సిక్కచ్చి యెట్లూడ్తువో?

377

తల్లీ! తల్లి! యటంచపారమగు నుత్కంఠన్ ద్వదంకాధిగో
హోల్లాసమ్మున నుండ, మోహినివి తుల్యోత్కంఠతోఁ బిల్లక
ల్లలన్ దవ్వగుచుందు; వింతకును మా యాత్మార్పణాభావమే
తల్లీ! హేతువు; దాని నేర్పఁగదె వాత్సల్యమ్ములో నిప్పుడేన్.

378

తొలుదొల్తన్ బరజన్మజన్మములయందున్ నాబహుత్వాశలే
కల నిక్కించుచు నాదు చిత్తమను క్షేత్రమ్మందుఁ గూర్చుండె శ
త్రులయ్యె, నీవె కరాత్తఖడ్గవయి శత్రుచ్ఛేదమున్ జేయవే
నలవే? నాకట నీకుఁ దావిడెడి ధైర్యం బేది? శ్రీచండికా!

379

జననమె యిమ్ము; మోక్షమె యొసంగుము, తత్పరశర్మరూపవున్
గనఁగఁ బ్రపంచదేహవును జ్ఞాననిసర్గవు రూపహీనవున్
వినతకృపానిధానమవు, విశ్వజనిత్రివి, భూతధామ వౌ
నినునె భజింపనిమ్ము నను; నీదగు చిత్తమె నాదు భాగ్యమా.

380

తల్లీ! క్రమ్మెను నీ ప్రియాత్మజుల మిథ్యాభ్రాంత్యవిశ్వాసముల్
పెల్లై కాముగదార్తు లల్లుకొనె; నాశయ్యాతవై నీకృపా
ఫుల్లాలోకసుధాభిషేచనమునన్ బూతాత్ములన్ జల్పి జ్ఞా
నోల్లాసాగదరత్నయోగమున మమ్ముల్లాసులం జేయవే!

381

డెబ్బది యంచొకం, డొకఁడు డెబ్బదియాఱన, నీవొ "అబ్బిరో!
డెబ్బది తొమ్మిదేడులు పటిష్ఠశరీరు నొనర్తునంటి; వా
నిబ్బరమూని నిదుపదనీరజసేవకుఁబాల వీలటం
చుబ్బుదు, నాఁటిమాట మదినుంచుము మర్వకు, కాలరూపిణీ!

382

♦ మంచుల కివ్వి మంచి బహుమానములంచును గొన్ని, నీవు గా
వించిన దుండగమ్ముల కివే యని గొల్సులు కొన్ని నాకు బం
ధించితి; వవ్వి దుల్చుకొను తేఁకువ నాకెది తల్లి? నీవె మే
లెంచి సడల్పఁగా వలయు; నెప్పటికో పరిపాక? మీశ్వరీ!

383

♦ అజ్ఞుల్ కర్ణపిశాచయక్షిణుల నాయాసమ్ముతోఁ గొల్చి స
ర్వజ్ఞత్వాశను, నీకె రూఢమయి సర్వజ్ఞత్వమేపార; క్షే
త్రజ్ఞా! చందసభూరుహాంభ్రమనుదత్రాంతోత్థమా వేము నే
యజ్ఞానమ్మున నాశ్రయించునటు లమ్మా! సర్వశక్తిప్రదా!

384

♦ నీతలఁపేమొ, సర్వజననీ! సకలంబునఁ బ్రజ్ఞరూపునన్
ఖ్యాతి వహింతు; వెప్డు నరునందున, సర్వము తెప్పపాటులో
భూతి రయొనర్చు దివ్యపనిముట్టులఁ బన్నుగఁ జాలు ప్రజ్ఞవై;
తీశౌఁ గెన్నఁగా మొదటికే తలపెట్టితివేమొ? భైరవీ!

385

◆ అమ్మరో! నిన్నుఁ బూజలను ధ్యానములన్ జెలఁగించు వారి హ
స్తమ్ముల నెల్లఁ గూర్చి వెయిలత్రాడుఁగ, వారల పుత్రకాన్వ్వ హా
రమ్ముగ, వారి పీడ కద రాక, ధరించితి వంచెయుంగ కే,
యిమ్మగు నీపదార్చ్చ మతిహీనులు చేటనుచుంద్రు, కాలికా!

386

◆ ఒకమఱి చెల్మియైన మఱి యొగ్గదు పిట్టలజంట; అగ్నిసా
క్షికళపథంబు లెక్కఁడివి? సీ! నరు పెండ్లిఁ దలంచుకొన్న, ల
జ్జకుఁగతమాను; మానిసిది సాహసచంచలభావమాటచే
సకలజనిత్రి! నీవిడిన జ్ఞానము మాఱెనో? పెట్టుటెంత యో?

387

◆ కూడుకు తిండి కూటములకుం గడవన్నిగుత్తైన కాల, మా
కూడుకు తిండికూటములకుం దగు దిన్నులు కూర్పఁబుచ్చు చా
చారి నటించుచుంద్రిప్పటొని, కత్యమిదే యను మర్త్యుఁడౌర! త
న్నారసి నిన్నునారసి సుఖాప్తిఁ గనండిది వింత; మోహినీ!

388

◆ ఔరా! మూర్ఖజగత్తు! చిన్నటనె గాయత్రీమహావిద్య నో
రారం గైకొని, మూడికిందుడిచి పాడై పోవుచే కాక, యే
ధీరుండేన్ జననీమనుప్రవణుఁడై దీపింప, నిమ్మాత్మ్రకా
జారుల్ తప్పనుచుంద్రు రెండు నెఱుఁగన్ సత్యమ్ము లేకమ్మరా!

389

◆ తన మొడపోఁగు కందువను, వారల కుత్తుకత్రాటి సత్రేముల్
గనుఁగొను వాఁడె జాణ; అది గానఁగ నేరని వాఁడు రెండునున్
బెనవడఁగూర్చి పెండె కురిపెట్టుక చచ్చుట మేలు; కానిచో
మానుజతతో ద్విజత్వమును మంటను గల్పెడు కాదా, శాంభవీ

390

పదీయాంధ్రుల మున్నిపోఁగల సుఖోపాయమ్ము లెన్నేని, మా
వకల్యాణమె కోరి చూపిన జగన్మాన్యర్షు లెచ్చోటఁ బా
వవేహమ్ములఁ దాల్చి, రచ్చటనె యీ దేహమ్ముతో నిల్చి, న
న్మవమానించెదె, ధీవిహీనజని సూత్రాయాసిగా? నంబికా!

391

అమ్మవు నీవు, సుప్రకట వందతి, కీవు ప్రసన్నవౌట, 'మా
యమ్మయె మాకుఁగావలయు' నంచుఁ దపించెడి వారినెల్ల స్వా
ప్మునఁ జేర్చి, యెన్నఁడు విగంబడ నీక, చెఱంగుచాటునం
దిమ్మిడు"దన్న నమ్మరది యీవె సుతాళికిఁ జాటు మంబికా!

392

వెలయఁగ నాత్మయే ప్రకృతివేషమునన్, మఱి మాయరూపునన్
దలిరుచు శక్తిగాఁగ, నదె తాలిచె నయ్యయి పేళ్ళ; నీయుదే
కల తెఱఁగాత్మభిన్నములు కావనినన్, దవు చూపు లేని తం
బులకది నచ్చకున్న; దెటు బోధ యొనర్తువొ నీవె, శ్రీగురూ!

393

అమ్మ యథార్థతాపరిచయమ్మె యనంబడు జ్ఞాన; మమ్మపైఁ
బమ్మిన ప్రేమ నిల్పుటయె భక్తి యనంబడు; భక్తిఁ గొనచే
నమ్మను గూర్చి చేయు పని యంతయుఁ గర్మము; గాన నెద్దియే
నమ్మను గూర్చి చేయుఁడని యార్చినఁ జేయ రదేమి పాపమో!

394

వెదకెద రేల యమ్మకయి, విశ్వము తానయి నిండియుండ? మీ
వెదకెడి కన్ను మూసికొని, విన్నది కన్నది మీ తలంచు న
య్యది, సకలంబు నమ్మ, యనినంతనె కన్బడు నంచుఁ బోగినన్
బదిఁబది నమ్మరేల కడుబంఁడలు తమ్ములు; విశ్వరూపిణీ!

395

అవునా, నీజడతాసురాత్రి విడునా, అమ్మా! మహాప్రాణరూ
పవు నీవే నలువైపులన్ మలసి యుద్భాసించుటన్ విస్మరిం
చి, వివేకాంధులమైన మాకు? నెటు రక్షింతో త్రితాపాగ్నిహే
తి వెసంగ్రమ్మిన హేతు వీయదియ కాదే; యెట్లు చల్లార్తువో.

396

నల్లని తల్లి కాళి, యనినన్ వెఱపించెడి మాటలాడుచున్,
తెల్లని తల్లి వాణి, యన ధీరతఁ గొల్పెడి మాటలాడు నీ
కల్లరి మూఁక, నీకభిముఖంబగు సంతతి మోము మార్చి కీ
డెల్లఁదలంచు మాయునకు నెప్పుడెటుల్ తొలఁగింతొ? కాళికా!

397

సురథసమాధు లెందఱో విశుద్ధులు నన్నని యాదరింత్రు; నా
మెర మెరఁదీర్పఁజాలు నొక మేధసుఁజూపవు; నీవె మల్లి స
త్కరుణను బాసలై విషయకాననమందునఁద్రిప్పఁబూనితే?
వెరవిడతే? బలంబఱిన పెత్తనమందిటు; భక్తవత్సలా!

398

ఇదిగో, యర్పణమందు లోపమిసుమంతే లేనటుల్, తల్లి కీ
వెదియే నిమ్మది శక్తిపూర్ణమయి, నీకే మళ్ళీ వచ్చుంజుమీ,
యదియే మాతృత; అర్పితమ్మలఁదియే యాఁగాక, చింతింప క
ష్టదయాలుత్వము మచ్చుచూడు మనినన్ మాతంబి యూఁగొట్టఁడే.

399

స్తనయిత్న్వంతరగుప్తచంచలలఁబ్రజ్ఞన్ లాగి, మా యంత్రచా
లనదీపజ్వాలనాన్నపాచనకృతుల్ చల్పింతు మేమం చహం
తను నిక్కించెడి వారికెల్ల, మనుజత్వమ్మిచ్చి ప్రజ్ఞాకృతిన్
మను విద్యుత్తవు నీవె యంచెఱుఁగు సామర్థ్యంబు లేదంబికా!

400

అడుగడుగందు, శ్వాసగతియం, దళితేంద్రియచాలనమ్మునం
దుడుగని జ్ఞానరూపమున నొప్పెడి నిన్ను గ్రహించుచుండి యె
న్నఁడు నొకసారి, అమ్మ ! యని నమ్మికఁ బిల్వ కనాదరించు మా
దుడుకుఁదనంబె నిన్ను నెడఁదోలెను మాకని కుందెదర్ ; శివా !

401

కన్న కుమారు లెంత నిసుఁగన్నడ చేసిన, నీవు స్నేహసం
పన్నవు బాధ్యవై మఱలి వచ్చెద; విట్టి యనాదరమ్ములో
నెన్ని యుగమ్ములో చనియె; నిప్పుడు మానుషదేహమబ్బినన్
గన్నులు విచ్చి నిన్గనని కన్నుల నింకెపు డూఁదు ? శాంభవీ !

402

దయ లేకెంతగ నీవు బుద్ధిమయకేంద్రమ్మందుఁగాలూన్చు యో
గయుతిన్ వేళను దవ్వు సేయుదువొ, నిక్కంబంతఁగా మాకు పై
పయికన్ క్ష్వేళనిగారకారణ మెటుల్ శాంతించు ? నీవు త్రిసం
చయమున్ ద్రాగఁగఁజేయుదే విషము ? నో సర్వాంబ ! సర్వేశ్వరీ!

403

నతులర్పింతుము పెక్కు రీతులను, దాన న్నాయహంతాశిరా
నతి యెంతయ్యెనొ, తత్ప్రతిష్ఠయును విజ్ఞానమ్మునం దెంత యు
న్నతి యీడేరెనొ; యెన్న లేనపుడు మానప్రత్య మన్వర్థతా
చ్యుతమై నీయెడ కెంత దవ్వులనొ మమ్ముంచున్గదా; శాంభవీ !

404

తొలుత గురుప్రణామములతో, గురుమూర్తిని నిన్ను గాంచి, యా
వలఁదలతో సహంతను భవచ్చరణార్పిత మాచరించు లే
సులువుగ నాత్మరాజ్యమునుఁ జొచ్చు దువార మిదొక్కటే కదా !
తెలియరు కర్మసాధన మిదే యని యజ్ఞులు కొందఱంబికా !

405

చాలఁగ నమ్మకమ్మును నసంశయమన్న రసాయనమ్ములన్
శ్వాసుతాళి కీయమినె, భ్రాంతి జడమ్మును మిథ్య యెంచు ని
ర్మాలవచోవిశేషములు నీసకలాకృతికిందగిల్చి, జ్ఞా
నాలయ మంటసిల్ల నడుగాడని దుర్బలులైరి, శాంభవీ!

406

పలుతెగలౌ నభావముల పట్టిక సిద్ధము చేసిరే, నినుఁ
బిలుతురు; జీవభావమును వీడక, నిత్యముతోడనే నిగా
కలుపక, వెఱ్ఱిమొఱ్ఱి దరఖాస్తులు పెట్టిన బుట్టదాఖలా
ఫలమగు నన్ననుం జెవిని బట్టరు తంబులు, చూడు మంబికా!

407

కసగుడ్డల్ ధరియించు వానిఁగని మోకాళ్ళంబడున్; నిక్కమౌ
ఋసియైనన్ సహజంపు వేసమున మార్పుల్ లేని పుణ్యాత్ముపై
విసువుంజూపు స్వకీయుఁడైన; నిది నీవే భ్రాంతివై సర్వభూ
తసమూహమ్మున నుండు హేతువునఁగాదా? చిత్రలీలావతీ!

408

కర్మఫలమ్మె జ్ఞానమగు; కర్మమె రూపముఁగాఁదలిర్చు, నీ
ధర్మము తత్ప్రకాశకము; తల్లిరో! జ్ఞానము నిత్యమౌట స
ద్ధర్మవిదుల్ సుధాభిదను దానినిఁ బేర్కొని; రట్లు గానఁ, ద
త్కర్మఫలమ్ము సైతము సుధాప్రథతో శ్రుతి పల్కు, శాంభవీ!

409

తనకంటెన్ బరమైన జ్ఞాతృపరతత్త్వంబందు లీనమ్ముగా
మన, సానాఁడమనస్కుఁడై నరుఁడు కుంభప్రఖ్యమౌ వాయుచా
రనిరోధంబును, కుంభసంభవుఁడు వాఁ ప్రఖ్యాతుఁడై, శ్రీహయా
స్యుని శుశ్రూషఁద్వదీయతత్త్వలహరీసుస్నాతుఁడౌ; నంబికా!

410

జననీ! చండికవౌచు నీవు నిశితాసంకల్పాస్త్రంబుఁ జే
తనుఁబట్టంగ దునిమించు నాఁడె, చలచిత్తప్రఖ్యదుర్వ్యాళిఖ
ణ్డనముం జేసి, ప్రశాంతమైన భవదఙ్కం బెక్కెదున్; గానినాఁ
డనయంబున్ జనిచక్రయంత్రణము పాయంబోదు; రాజేశ్వరీ!

411

అరయంగ నింద్రియాలు విషయమ్ములఁ జేరుట, యవ్వి స్వాంతమున్
దరియుట, యద్ది బుద్ధికడ దార్చుట, యప్పుడు బుద్ధి నాకడన్
దరియుట, నేను నీకడను దారఁగ నీవయి పోవు టంతయున్
బరఁగును యోగసంజ్ఞ; నదె వాస్తవమంటివి కాదె! శాంభవీ!

412

మా సకలాంబయే సతము మాకు సుఖాప్యపథార్థ; మామెయే
యీసకలంబుఁదాన యయి, యేసరు నెల్లెడ; నన్న గాథవి
శ్వాసియె, శ్వాసరోధముఖసాధన లక్కఱ లేక, తాను వి
శ్వాసియగున్; సురాగమవు వత్తువు కోరినయంత, శాంభవీ!

413

అమ్మా! తోఁచును శాస్త్రవాక్యములయం దాపాతదృష్టిన్ విరో
ధమ్ముల్ పెక్కులు; జీవునం దెపుడు మేధారూపవై నిల్చి స
త్యమ్మున్ దెల్పుదొ, నాఁడె నీవు విదితాఖ్యన్ బొల్తు; శాస్త్రార్థమ
ర్మమ్ముల్ బైలగు నాఁడె జీవుఁ డెడయున్ బంధమ్ములో, శాంభవి

414

నినుఁగనె నేని బ్రాహ్మణుఁడు; నిన్నసుదారి క్షతంబులోర్చు వాఁ
డనఁదగు క్షత్రియుండు; భవదాదరసీమఁ బ్రవిష్టుఁడైన వాఁ
డనఁబడు వైశ్యుఁ; డమ్మ పదమందక శోకమునన్ ద్రవించు వా
డనఁబడు శూద్రుఁ; డియదె యథార్థము నాలుగు జాతులంబికా

415

శోకార్తుండును, క్షుత్పరీతుఁడును, దుర్జుష్టుండునున్ జిత్రహా
హాకారమ్ములు చేసి చేసి, తుదకుండానందపుంజాడనె
ట్లో కన్గొందురు; నీస్వరూపమట యెంతో గుప్తమైయుంటచే
లోకంబాకులపాటునొందు, నిది నీ లోపంబు కా, దంబికా!

416

కరుణాసాగర! తల్లి, పుత్త్రుని యహంకారమ్ము క్షుద్రత్వమున్
బరిణామిత్వము మాపి, యే తనువుతోఁ బ్రత్యక్షమై కట్టనాల్
విరియంజేయునొ, యట్టి మూర్తిఁగని, నిర్భీతిన్ దదీయాంకవి
ష్టరమున్ సాధకపుత్త్రుఁ డెక్కుటకు నీమనస్మాత్రముం జంకునే?

417

మనసే యీయక మేను పంచు జనునిన్ మన్నింప; వానప్రమతన్
గని సామాన్యులు వాని భక్తుఁడనుగొన్నన్, నీవు సర్వజ్ఞవై
టను నీకంటిని డాగురింపఁగఁగలండా? వాని యీ యాత్మవం
చనమే నీకెడముంచి త్రిప్పును జనుల్చక్రమ్మునందంబికా!

418

మము రక్షించుట యన్న, నీవొక తెవే మా సౌఖ్యదుఃఖాకృతిన్
దమితో వత్తువటన్న సత్యమునుఁ జిత్తమ్మం దునున్ మర్మమ
ర్మములన్ నాటఁగఁ జేయుటే; యపుడె నూ మమ్మేఁచ తేదీబహు
త్వ, మిదే రక్ష; మఱేమి కావలయు జీవభ్రాంతు లూడ్పన్, శివా!

419

అమ్మయె సత్కృపన్ వెలయు నప్పుడె లోపల బుద్ధియోగరూ
పమ్మున, 'నాకు నమ్మకు లవమ్మును భేదము లే'దటన్న ని
క్కమ్మది నాటినట్లు; విని గ్రంథములం గని యూఁదువారి భా
ష్యమ్ములు కేవలమ్ము శుకశారుల పల్కులు కావె? శాంభవీ!

420

సుమహాతత్త్వవికాసమైనపుడె తోఁచుఁ జీవునం, దెన్ని జ
న్మములే నెత్తిన, మార్పులెన్నొ యయినన్, మత్తేంద్రియగ్రాహ్యభా
వము లెంతే వెలిపెట్టినన్, సతము "నావాసమ్మఖండమ్ము ని
త్యమునౌ సుస్థిరసత్త యంచుః నదె నీయంశమ్మటంచున్," శివా!

421

జీవుఁడు బుద్ధితత్త్వమునఁ జేరిన యంతన, మున్ను తెంపు లే
కే వికసించి, వానిఁదలక్రిందులు సేసిన భావరాసు, లా
జీవుఁదటస్థసాక్షి యని, చేరక శాంతిలి ఛాయలట్టులె
పోవును; మాకు దీని సరి పుణ్యఫలంబు మఱేది? శాంభవీ!

422

"నీమహిమంబుఁ దెల్పునది నీదగు రూప"మనంగ, నీజగ
న్నామకరూపమంచు నొక నాఁడెపుడర్థముఁ జెప్పికొన్న చో
'ధీమహి భర్గ'యంచొక ప్రతిజ్ఞకు సూటిగ ధీప్రచోదన
స్థేమఫలాప్తి జీవునకు సిద్ధము కాదటె? సర్వసిద్ధిదా!

423

అనుభవమయ్యె నాకు సకలాంబరమె ప్రాపని; నాకవశ్యమౌ
పను లెవి లేవు; సాధన లవార్యవిశుద్ధిని బొందు; నేను నగ్నవ
త్సునివలె నీయెడిన్నిలిచి, చూచుచునుండెద; నన్ను వీడి బి
డ్డను దిగఁద్రోయఁగాఁగలవె? డంబము లేక వచింపు మంబికా!

424

తనుముఖ్యమ్ముల నాత్మబోధ విడి, ధీతత్త్వాధిరోహమ్ము చే
సిన బిడ్డంగని నీవు డిగ్గుదువు ధీక్షేత్రమ్మునం; దాస్థల
మ్మునె బృందావనమంద్రు వైష్ణవులు; శైవుల్ దానిఁగైలాసమే
యనఁగా, నేను నుతింతుఁద్వత్పరమధామాఖ్యన్ జగత్పావనీ!

425

చాతుర్వర్ణ్యవిభాగమే తెలియు స్పష్టంబైన సర్వంబునం,
దీతత్త్వమ్ము నెఱుంగలే? మతులై స్వేచ్ఛావిహితాహంకృతిన్
బూతాపూతములందెగించి కలగల్పం జేయు నీ సేవకుల్,
వీతాజ్ఞాబల యట్టులుండుటది దేవీ! ఆలమా? లీలయా?

426

లలితా! నీనియమంబు లంతట ననుల్లంఘ్యమ్ములై తోఁచి, మ
ర్త్యాలయందయ్యవి వ్యర్థమౌటఁగనఁగాఁదోఁచుం గదే - యింతలో
బలితంబౌ పరివర్తన మ్మొకటి నీస్వాతంత్ర్యముం జూపుచున్
విలయాశంకముగా నొనర్తు వనుచున్, విశ్వేశ్వరీ! చండికా!

427

హెచ్చుందగ్గును లేక సర్వమున నిన్నీక్షించి, సర్వమ్ము నీ
యచ్చంపుందనువంచు, నందలి విమర్శాకార మీవంచు, నీ
సచ్చిద్రూపమెఱుంగు బిడ్డలె భవచ్ఛాతాకృతిస్నిగ్ధులై
నిచ్చల్ నీయొడిఁజెంగుచాటునఁదమి న్నిల్వంగలా రంబికా!

428

నీ పరమార్థముందెలిసి, నిత్యసుఖానుభవమ్ముతో, నెవం
డౌపనిమన్మహర్షి సముఁడై, తన పల్కులు మేలుకొల్పులై
చూపులు సత్యవస్తుపరిసూచకమార్గణదీపకాస్తులై
యేపు వహించు నాపురుషుఁడే భవదగ్రసుతుండు, శాంభవీ!

429

దాసోఽహమ్మని చేరనా? వలదు; సన్తానమ్మనం జక్కసం
వాసమ్ము న్వరియింపనా? వలదు; నీ బంధుండనంచేగనా?
వాసింగాన; "సహం త్వమేవ" యని విశ్వాసుండనై యున్నచో
మోసమ్మందునె? తల్లి! నీవపుడు నాముద్దెల్లు చెల్లింతువో.

430

యవ్యక్తమునుండి పుట్టునో మన, స్సి చిత్తవృత్త్యుద్భవం
బేయవ్యక్తమునుండ నైయె మఱల నందే చేరునో, సాధకుం
డాయవ్యక్తముజాడనే యెఱిఁగి, యట్లే నముకొన్నప్పుడే
డాయున్నీపరమాత్మరూపమును గష్టమ్మింత లేకే; ఉమా!

431

న్యాసక్తులు మాని మాతృపదసన్న్యస్తాత్ముఁడౌ వాని చై
న్యజ్యోతి యొకింత గ్రుంగక, ధృతాంతర్ధ్యానస్థుఁగా, ధర్మిఁగా
న్యూంగాఁబొనరించు; సత్క్రమముగా దర్శింపఁజేయున్ జగ
న్న్యాలోకము లేని తావు; నదె నీ ధామంబు, సర్వేశ్వరీ!

432

పటుతరరోగనిష్ఠలు వికుంఠితముల్; భవదంఘ్రిపూజనా
పరమున వెఱ్ఱి; శాస్త్రహితధర్మరతింగమఁజేఁకు; స్తోత్ర కా
ర్యరతుల నోపికల్ కొఱయె; నైన భవన్ముఖలగ్నదృష్టినై
విరతము నుండు సాధనము నీకెటు నచ్చునొ చెప్పుమా; ఉమా!

433

మాయాశబ్దము విన్నయంత మదిలో, మాతృత్వమంగొన్న దీ
మా యాత్మైక్యకృపాబ్ధియే, యనెడి సమ్యక్తత్త్వమే తట్టు ని
ర్మాయుల్ నీసుతులెంతో చన్వునను జేరన్ వత్తు, రవ్వారికిన్
మాయందంటఁగఁజాలరన్న నుడి భీష్మంబౌనె? మాహేశ్వరీ!

434

ఆసురవాసనార్దితుఁడ నంచు నెఱుంగు క్షణమ్మునందె, వి
శ్వాసముతోడ నేడ్చు, నిను సాధకుఁడమ్మ! యటంచుఁబిల్వఁగా
నీసహజానుకంప రవణిల్లఁగ నీ రణరంగచండికా
భాసురమూర్తితో నసురభావములం గడతేర్తు వంబికా!

435

ధనహేతుత్వాజిజయాప్తికే విజయునిన్ దామోదరుండాజిభూ
మిని దుర్గన్ననుకూలస్నుఁ గొల్వుమనుచున్ మేల్కొల్పవే; దాత్రద్దు
తన యాచార్యత సిద్ధి నొందుటకె గీతారూపమౌ యోగసా
ధనామాజి జయాప్తికే యనుచు సంతానమ్ముతోఁ జెప్పవే.

436

తలఁపము నిన్నె యాత్మ యని; తప్పకొకప్పుడు నాత్మదానముల్
జలుపము; నీవె ప్రాణమని సందియముల్ విడి పల్కు; మందుచే
మలయవు భక్తిరూపమున మాహృదయమ్ములఁ, గాన నీయెడన్
బలితఁపుఁ జన్వుతోడ నధివాసము చేయఁగఁజాల మంబికా!

437

జనని మహత్త్వమింతె యనుఁగఁ జాలని కున్నలు సైతమంద్రు "మా
జననియె గొప్పదం," చటులె జంకక నీయమితప్రభావ, మే
మును వినుతింతు; మారకది పోవునె? పోవదు; మా యసద్వచో
వినుతులె మా ముఖమ్ములఁ బవిత్రము చేయును సిక్కమంబికా!

438

ననుఁ జీర్వాలకె యెప్పుడుండు మనుచున్ నన్నున్ గరాలఁ బధీ
రునిగా సుంచితివంచు, నా నడకతీర్పుల్ నీ నియంతృత్వ స
త్తనె సిద్ధమ్ము లటంచు, నమ్మికొని యాత్రం జేయు మాత్ర స్థితా
ఘనవిశ్వాసికి దుర్గమంబనుచు విఘ్నంబంచు నున్నె? శివా!

439

తనయస్నేహవిమూఢయా జననియే, తావచ్చుఁ జండాకృతిన్,
జననీస్నేహవిమూఢుఁడౌ తనయుఁడే, చండాకృతి న్వచ్చు మా
తను నిర్భీతిఁ గనంగఁజాలును, సమస్తంబందు శ్రీమాతృద
ర్శన మభ్యస్తము వానికౌటను; యథార్థంబే కదా? చండికా!

440

అమ్మ నదేడనో వెదక నక్కఱ యేటి? కసంఖ్యమైన శ
బ్దమ్ముల నిందు, నందు, నవి తప్పక యమ్మయె; నాజపించు మం
త్రమ్మది యమ్మ, 'అమ్మ'యను నామము నమ్మయె; నామనామిభే
దమ్మెవ నెన్నకే పిలువఁదప్పక పల్కుడు నీవె, వాఙ్మయీ!

441

పలుతెఱ గాటలాడుకొని, పార్థివధూళులఁబూసికొన్న కొ
మ్మలఁగని సైఁపలేక, తమ కోరి రచించిన మూఁడు బొమ్మరిం
డ్లవునఁగూల్పఁజండతరవై చనుదెంచెడి నిన్నుఁజూచి, యే
డ్పులుకను లేక చేరఁజను నాత్మజులే కడు ధన్యులంబికా!

442

అమ్మరో! నిపదాబ్జముల నాత్మసమర్పణచేయఁగల్గె నే,
నమ్మయె చండికాతనువు నంది, కృపాళుత మూఁడు ముళ్ళ భే
దమ్మొనరింప వచ్చెనని, తాన యెఱుంగఁగలాఁడు సాధకుం;
డిమ్మడి పీడ నందనుక నీభవపీడ తొలంగునా? ఉమా!

443

ఎందు భవత్స్వరూపముగ నీజగమందున నున్నదెల్ల నా
నందమె కాని, దుఃఖమను నాశముతో నొకఁడేది? యంచు నా
నందమయుఁడై నిసుంగను చనాంత మీజగమంద యుండి, యా
నందమయుండ యా చమరనాథుని సంపదఁగేరఁడే? శివా!

444

జననియె చండవేషమున సాధనరంగమునందు డిగ్గి, పు
త్త్రిని వేతపెట్టు నాసురవిరోధిశుభావములెల్ల లీనముల్
పొనరుచు; నమ్మ ముచ్చటయె పుత్త్రికనైక్యమునందుఁజేర్చునం
చనుభవ మొందుచుండు భవదాత్మజులే కడు ధన్యు; లంబికా!

445

జననాంతమ్ములు, దుఃఖసౌఖ్యములు, దిక్స్వాస్థ్యమ్ములందన్నిటన్
జననీస్నేహవికాసమే గని, జగత్సంబంధికంబందు, సా
ధనరాజ్యమ్మున మాతృమాంగళికహస్తస్పర్శసౌఖ్యాత్మప్రతీ
గనుచున్ సాధకపుత్రుఁడక్షయసుఖాకారన్ నినున్ జేరుఁగా.

446

ఏనే యిల్దొరనంచు, నీమిగులు నాయిల్లాలుఁబుత్త్రాదులున్
నా నౌకర్లని యెంచు మూఢునకు జ్ఞానంబున్నదా? వారికిన్
దానే నౌకరునంచు నెంచికొనుచున్ దద్రూపవై నీవె, యా
త్మానందంబిదుదంచు నెంచు నతఁడే యాత్మజ్ఞుఁడౌ, నంబికా!

447

నగ్నశిశుండు వోలె సుఖనర్తితచిత్తముఁ ద్వత్పదాబ్జసం
లగ్నమొనర్చి, నిత్యతరళంబగు నింద్రియవారధాటి ఉ
ద్విగ్నుఁడు గాని పుత్త్రుఁ డొడి దింపటి ముచ్చట లాడికొంచు, ని
ర్మగ్నవు గావె శర్మజలరాశిని నీవును? భక్తవత్సలా!

448

ఆలిన్ స్వార్థము గాఁగ నెంచి, సుతు నాత్మాభివృద్ధిఁ గాఁ జూచి, బం
ధ్వాళిన్ స్వీయసుఖాప్తిసాధనముగా పాలించి, తద్వర్గమం
గోలిన్ నిన్ దిలకించు సాధకుఁడు పాపోద్యోగివాం దడ్డటం
జాలోకించునె? యాత్మదృగ్విలసితాభ్యాసుండు గానన్, శివా!

449

కుసుమమ్మున్ గుసుమమ్ము గాఁగనిన సంకోచమ్ముగున్ బుద్ధి; కా
కుసుమ మ్మమ్మయె, ప్రాణమే. యనిన వ్యాకోచమ్ముగున్ బుద్ధి; కీ
విసువాసమ్మునె పున్నెమంత్రము; తొలి దే విఖ్యాతపాపమ్ము; నీ
వె సుమా యీతనుయుగ్మరూపిణివి దేవీ! చిత్రలీలావతీ!

450

అదియే సార్థకదృష్టి, సర్వమును నీయాకారమే యుంట; యు
న్నది నీవొక్కతెవె యొండు లేదనుటె; నీ వాత్మాఖ్యతో నన్నుటన్
గుదికొంటెన్నుటె; సర్వశక్తులును నీకు న్వేఱు కాదంటె; నే
నదియే యుంట; మఱేమి యంటకును మృగ్యమ్ముల్ నుడుల్; శాంభవీ!

451

జననీ సత్తయె సర్వసత్తయనుచున్ సంధాన మానాండె, నీ
ఘనచిత్తన్ గనఁగల్గి, యందు నిలుచున్ గష్టమ్ము లే; కద్దాదే
నిను నానందమయిన్ స్పృశింపఁగలుగు న్నిద్దండంతే కదా?
నను సచ్చిత్సుఖరూపిణీ! సయిపుమా నాపల్కు తప్పైనచోన్.

452

గాడనలంజిక్కి యేడ్చు కొడుకుంగని పర్విడి వచ్చు వేళ, నీ
నడి నడ, జాఱు పైఁట యెఱవాఱిన యద్దులు, తూలు ముంగురుల్
నిడు సెక యూర్పులున్ వెలయు నీజననీత్వ మెఱుంగు నాతఁడే
గాడవలె మేలు సేసె ననుగొంచునె నవ్వును గాని, యేడ్చునే?

453

అక్షోభ్యంబగు మానసాసనము నీకర్పించి, ముచ్చట్లకై
యత్నమ్ము ల్మొనరించునంత, కెవి నాకందిత్తువో నీవె; సూ
క్ష్మాక్షద్వారములం, దవే యిని; యటన్ శాంతక్షమాగర్భమే
సాక్షీభూతము; నీవదే కదవే! ఓ సర్వాకృతీ! శాంభవీ!

454

సంచితదుష్టవైషయికసంస్కృతిసాంద్రవనమ్మునన్ భయ
మ్మించుక లేకయే తిరుగు నీ నరసింహమె, సాధనమ్ముఁగా
వించెడి వేళ, నష్టమయిన విఘ్నగజమ్ములఁ గూల్చి, బిట్టు గ
ర్జించుట నీకృపాబలవిశేషము నొందుటఁగాదె? చండికా!

455

అమ్మవు నీవె నా ప్రకృతివంచుఁదమింగని, భక్తి నంఘ్రియు
గ్మమ్మునఁబూవుదోయిలి సమర్పణ చేసెడి సాధకుండె, ని
క్కమ్ముగ నీదు వాహనము కాఁదగు సింహము యాచు, నిక యథే
చ్ఛమ్ముగ నిట్టు నట్టుఁ బరిచాలితఁజేయఁగలండుః చండికా!

456

నడుము బిగింపుమమ్మ! యుదునాయక సత్కళ మాళిఁదాల్చి, పే
రడిదము నూని, శూలకరవై వెస రమ్ము; మృగాధినాథుఁడే
కడఁబనె? నేను వాహనము కాఁదగనే? యసుగాలినై శరం
బడలక చూతుఁ, దోడగుదు, నాహవభూమికి రమ్మ, చండికా!

457

అమ్మ! నరుండు నీదు ప్రళయంకరశక్తివిశేషబోధలా
భమ్మగు నాఁడె, మృత్యుభయవర్జితుఁడై విషయాస్మితానుష
క్త్యమ్ములఁజిక్కఁబోఁడదె కదా రణభూమి విషణ్ణపార్థుపైఁ
జిమ్మితి కృష్ణరూపమునఁ జక్కని నెయ్యము నాఁడుః కాళికా!

458

అమ్మవు నీవు, జీవులు త్వదాత్మజులైనపు, డింక నిష్ఠుర
త్వమ్మున కేది తా? వపు దభావజరామరణాదులందపో
హమ్మున, నెగ్గులంచనిన వన్నియుఁదోఁచును, సర్వమాత నె
య్యమ్మున, నైన లగ్గులని, యన్నిట హాయినె జీవుఁడొందుఁగా.

459

అమ్మ! విశిష్టరూపమున నంతికమందున నిల్చి, వత్స! కా
మ్యమ్ముల నిత్తు నన్న, ధృతమాయుఁడవై, "పరిపూర్ణవీ, వభా
వమ్ములతో వరమ్ముల కభావము యేర్పడెః నిబ్బ్యమౌ సమ
త్వమ్మున"నంచు వాఁడనిమిషస్థితి నొందక యున్నె? శాంకరీ!

460

ప్రకృతి యాత్మనిష్ఠనగు సుస్థిరసౌఖ్యము నొందువాఁడు, దా
కె ప్రకృతి వ్యాకులంపడును; నిచ్చలు నీయలవాటు గాటమై
నంత విషయోత్థతృష్ణ కెడబాయదు; వాఁడె యనన్యభక్తుఁడ
స్మకుఁ బ్రియపుత్త్రుఁడాతనికె మళ్ళని శాంతి నొసంగు దివ్యమా!

461

నా తల్లీ! పరమాత్మ! నీప్రకృతి యెన్నండేఁ జడమ్మౌనటే?
చైతన్యాత్మకు భిన్నమై ప్రకృతికిన్ స్థాయిత్వ మెట్లుండు? నం
చిత త్వమ్ము స్ఫురించువాఁడు జడమంచేనాఁడుఁ బేర్కొనఁడు; స
ర్వాతీతంబగు నీస్వరూపమున కభ్యర్ణమ్మునన్ నిల్వఁడే?

462

తనజీవత్వవధక్రియాఫలము సిద్ధంబైన యాసాధకున్
జన మగ్గించును సింహము; చతని యజ్ఞమ్మే భవచ్ఛక్తిగా
లరయంత్రమ్మయి, కొన్ని నీవగు పనుల్ సాధించుటన్, సింహవా
హనవై యొప్పితివంచు నెంచెదను; తప్పా? చెప్పుమా, చండికా!

463

రమణీయోచ్చహిమాద్రిశృంగమె సహస్రారః మ్మటన్ నిల్పి ని
స్నమలుల్ సాత్త్వికభావులై కొలువ బాష్పాసారముట్టున్; సమ
స్తమలఘ్నోలసదష్టవిష్ణుపదజాస్నానమ్మదే; వారి క
శ్రమలభ్యమ్మగు నిత్య మామరనదీస్నానమ్ము, సర్వేశ్వరీ!

464

నా నిరతాశ్రయాంబను బ్రణామసుహృష్ట నొనర్చినాఁడ, నా
హీనత డుల్లిపోయె, మఱి యొందు నభావము తోఁపదింక, నే
దీనుఁడ నెట్లు లాదునని, ధీరత యేర్పడి జీవుఁడొందెడున్
మానసికోన్నతుల్ సకలమాత! ఫలమ్మిదె నీకు మ్రొక్కుటన్.

465

కారణభూతశక్తి యొక గమ్యమౌ వైపొక సాగి చేరఁగాఁ
గోరిన, గమ్యమొందువఱకున్ దలపోయకె సాగఁగంటే, నే
సాధులు; నీవదే యనెడి సత్యము తోఁచు; నదే పురస్తనా
ధారణకారణమ్మనెదఁ, దప్పయినన్ క్షమియింపు మంబికా!

466

అణువునకంటె నీవణువ వన్న శ్రుతిన్విని యున్న మానవుం
డణువును జీల్చి చీల్చి యొక యద్భుతమౌ రణయంత్రకల్పనా
చణతను మెచ్చునే? మనుజచాతురి మూలము నీవ యంచు, న
య్యణుగతశక్తి నీవ యను చందఁడె లజ్జను? హ్రీంపదార్చితా!

467

హృదయస్థుండగు నొక్కదేవుఁడెటు నన్ బ్రేరేచు నట్లేను జ
ల్పెదఁ గర్మముల వన్న తెల్వి యడరన్, లోపించి కర్తృత్వ, మా
హృదయస్థుండగు దేవునందె తగులంబెచ్చెర్రి, సర్వంబు నీ
యదె యంచచ్చుఁడె యాత్మ సాధకుఁడు? ధన్యత్వంబదే; శాంభవీ!

468

అమ్మయె వస్తు; వన్యము సమస్తమువస్తువె యన్న గట్టి జ్ఞా
నమ్మె సహాయయష్టిగ నొనర్చి, నిమీలితదృష్టిలోన, య
న్నెమ్మొక తోడు లేకరిగి, నీమణిమందిరమార్గమందు భ్రం
శమ్ములు లేకె సాధకుఁడు సాగి నినుంగనఁజాలు శాంభవీ!

469

అల కీటాణువు గోలె నీశ్వరుని పర్యంతమ్ము మాయమ్మయై
వెలయు న్గావున సర్వభావములతో, విశ్వాకృతీ! యామదో
ల్లోలతన్ మ్రొక్కుట యభ్యసింపని సుమోల్ దూరస్థులై యద్వయా
కలితాలోకసుధాప్లుతత్వముల్ కానేర్తురే? శాంభవీ!

470

సింహాస్య హాసుశీతలాంకమును, భావాతీత! త్రిగుణ్యాశా
న్వితా! నీయురమున్, సుధామయము నీయంఘ్రిన్ సుతుండొక్క నా
డంబే చేరినచో జగద్భ్రమము మాయమ్మై, జగజ్జీవభా
వంబున్నే? మఱి నేనటంచు నొక భావమ్మున్నె? భావాత్మకా!

471

అమ్మా! సాధనమూలవిత్తమగు మాత్రా సిక్తబోధమ్మె, పు
ణ్యామ్నాయంబట్టి, యెవండదెంత యధికమ్మార్జించునో, యంత లా
భమ్మొందున్; ప్రతిఘాతసంశయములున్ బాధింప; వీసత్త్వబో
ధ మమ్మాజీవుని సాధకాగ్రయునిఁగా ధన్యాత్ముఁగాఁ జేయదే?

472

సుతు సుతుఁడంచునే యెలమిఁ జూపఁగఁగార్యముచే విశిష్టసం
స్కృతి యటఁ బ్రేమరూపమున సిద్ధమగున్; సుతు లేమి కల్గఁ బ్ర
సుతమగు వేదనమ్మొకటి తోఁచును; దానికి లేమియుండ దా
స్థితియె యఖండహార్దజలధిన్ నదు ముంచెడి హేతువౌ సుమా!

473

సతసుతులన్ ధరింతును నిజమ్ముగ వారల తృప్తికే; జగ
ద్ధితకృతులన్ జగమ్ముఁ దనియించుట కే యొనరింతు, నన్న వాఁ
డతితర మోహపంకిలుఁడె; యంతయుఁ జేయుదు నాత్మతృప్తి కై
న్న తెలివి కల్గనంతకు సనాతనివౌ నిసుఁగాన లేఁడుమా!

474

గురుమూర్తింగని, యమ్మ నాయెడకు నాగూఢాత్రియై, యీమహా
హార్దరూపమ్మున వచ్చి, నాహృదయరాజ్యమ్ములు సామ్రాజ్ఞియై
జటమంత్రమ్ముగ, సర్వభూతములలోఁ జేసెన్ దృఢజ్ఞానసుం
దరి యంచుం బ్రణమిల్లు నాకపుడు తన్ దవ్వుండ లేవంబికా!

475

చూపులు రెండు లీనమగు చోటనె సాధకమానసమ్ము ని
శ్చలత నొంది లీనమగు; లీనవిలోకమనస్కునందుఁదా
నాపకె యాఁగు మారుత; మిదంతయు నాత్మసమర్పణమ్ముతో
నా పని కాదె? నీదు కరుణార్ద్రితతోడి దదెల్ల శాంభవి!

476

ఆగదము నాను వేళ, ప్రణీతంబగు నంగము శస్త్రవైద్యహ
స్తగతము సేయు వేళఁ దొలుతన్ వెగటొందిన, నందసామ్యమా
సుగముగ నీవె యుంట, వెనుసూపక తత్ప్రతికర్మలొందఁగా
నగుచునె బాధ్యులౌదురు జనమ్ములు; నిత్యసుఖస్వరూపిణీ!

477

అమ్మనుఁ జూచినంతనె ప్రయత్నము లేకె సమాధి వచ్చు నం
చిమ్మడి మాట కొందఱకె నిండమిచే, యమముఖ్యకష్టమా
ర్గమ్ముల నూనుకొందు; అది కాదు; సమాధినిఁబట్టి వచ్చు నం
గమ్ములు; బిడ్డలార! యని గట్టిగ నీవె వచింపు మంబికా!

478

దేవాంగమ్మగు నీజగద్రచనముం దెల్పంగ దృష్టాన్తమై
శ్రీవిద్యాది సవశ్వధార్యమయి, సుశ్రేయోదమై, జ్ఞానదం
బౌ వాసోరచనమ్ము సేయఁగల పుణ్యాత్ముండె, సర్వేశి! ఈ
శావాస్యోపనిషద్రహస్యవిదుఁడౌ నచ్చంపు దేవాంగుఁడౌ.

479

అవచోమానసగోచరంబయిన యాత్మాభాస మైనప్పుడే
యవబోధాఖ్యశరమ్ము సేయు, గుఱిగా నయ్యాత్మనె చేసి; కే
శవుఁడీ సాధననే మహావ్రతముగా, సంసిద్ధిమూలమ్ముగాఁ
బ్రవచించెన్ ముది చేఁతగా, జనని! యాపార్థాఖ్యజీవాత్మకున్.

480

'రూపం దేహి' యటంచు స్థూలమగు రూపమ్మాని, సత్యప్రతి
ష్ఠాపద్యం జనుదేని, యెంత యగునో సౌలభ్యమో బిడ్డ! రూ
పాపోరాశిని మున్ను, టాపయిని రూపాతీతరూపాబ్ధిపైఁ
జూపుల్వ్రాలుట, నీవె చూడఁగలవెంచున్ దెల్పు మీవే, శివా!

481

ధనరూపమ్మగు నీదువిక్రమము ప్రత్యక్షమ్మగా బాహ్యజీ
వనపూర్ణత్వవిధాయి యైన, సకలవ్యాపారజాలమ్మునం
దున నాదే యను భావ మాసురము, నెందున్నది కాదమ్మదే
యనుటే దివ్యము; నీవు మెత్తువు ద్వితీయమ్మైన భావమ్మనే.

482

ఇచ్చుట కీవు మెచ్చఁదగు నేదియు లేమిని జేసి నన్నె నీ
కిచ్చెద; పాపదోషముల నేసరు నాకిది యేల నాక, చో
టిచ్చెదొ నీకృపాద్యుతి రహించు కరాంతర ధామమందు; లే
కెచ్చటు చూపెదో, జననియే గతి నాకను బిడ్డ కంబికా!

483

అతని మనస్సె శాన్తిమయ, మన్నిట నెవ్వఁడు నిన్నె కానఁగా
జతనము చేసి కన్గొనుచు సర్వమునందును ద్వన్మయత్వని
శ్చితమతినుండు; నాసుజన శేఖరు వీడఁగఁజాల వీవు, ని
న్నతఁడును వీడలేఁడెటుఁగనా; తుదకైక్యమె తత్ఫల, మ్మనా!

484

అపరా! సారము లేని దైశ్వరము సత్యంబౌచు, నీదేశకా
లపదార్థాత్మకమైన జాగతము తెల్లన్ స్వీయమా చిత్రమా
వపువై యొప్పెడి 'సాద' పేరి కళనే భావింత్రు యోగీశులం
దు; పరాంబా! యటు వెన్న నేనకనుగొంచు న్నేఁడు చూపెట్టవే!

485

తల్లీ! అష్టశరీర; వానిను సహాంతాశూన్యమా చూపు శో
భిల్లంగోల్వ, నిదంతయున్ సమసిపో, భిన్నత్వముం జచ్చి, వాఁ
డెల్లప్పు న్నిను నిల్లెడంగనుచుండానె సిపుగా మూజ, శ
ర్మోల్లోలోర్ములందోఁగి నాదమయుఁడై యొప్పుఁడే? త్ర్యంబకీ!

486

అదివఱకుంటచేన సతి వైతివి, కావున నాదిశక్తి వీ;
వెద నిను నెంచి కొంచుఁ బరమేశుఁడు సృష్టి యొనర్చు నన్నచో
మొదలెవరన్న సందియము పుట్టును; కారణము శబ్దశక్తిపై
వదలక, మీకభేదమును ప్రానుడి నమ్మనఁజిక్కు శ్రీమమా!

487

ఆసకలాంబకే విడుతు నన్నియుఁ, బ్రేముడి నామె పెట్టు నా
గ్రాసమె సౌధమై వెనుచు; కర్మఫలమ్ములఁ గోరకుంచు, వి
శ్వాసముతో నుపాసనము సల్పెడి వాఁడె యథార్థమైన స
న్న్యాసి; అతండె మళ్లి యొక యమ్మకుఁ బుట్టఁడు ధీరపూజితా!

488

నందజు ప్రేమల గోపిక లందగిరో, తలి మెంతు సన్నులై
నందకులైన కందువు లనందగిరో, యరనాయిఁగొంపలో
నందక సంచరించి జగదంబ యెవిక్కని పడకుండ ని
ర్మందతఁగొల్చు వారల సమూహములు నాఁగని నాబు పంబకా!

489

◆ దినకాలమ్మును జాలదంచును నిను దీక్షన్ సమర్చించు భ
క్తునకు న్దవ్వు జగమ్ము, నీవు పొడగుర్; ముచ్చప్రకియాంగలదు
ర్జని కాకాలము దీర్ఘ, మాజగము చేర్చంగా నీవు దః ద్వాద్ది ని
చనువే సాజమటంచు భక్తుఁ డెఱుఁగున్, సర్వాంబ! భక్తప్రియా

490

ఆలను జూచి, భూజముల నారసి, యేఱుల నెంచి, పద్మినీ
పాలునిఁ గాంచి, కల్వచెలి వైపయి కన్గొని, మాఱుమేలుఁ గన్
దాలును వీడి యెల్లరను దన్పుఁడు, నాకృప నొందఁగా నదే
చాలని చూపి చెప్పెదవు సజ్జనపాఠము లెన్నొ మా, కుమా!

491

ఎప్పుడు నేను-నాది యను నీరస బుద్ధిని వీడి, లౌకిక
దప్పక మేలుచేయుటె వ్రతమ్ముగ మన్గడ పుచ్చు మానవుం
డప్పుడ యొప్పి నిర్విషయమై మది యుంటదు చేసి; నప్పుడే
చెప్పఁగవచ్చు నీదరిని జేరఁగ నర్హుఁడటంచుఁ నీశ్వరీ!

492

భూతవ్రాతదయాపరోపకృతులే ముమ్మాటికి న్నిశ్రేయం
జేతం బెట్టెడి యజ్ఞమంచు సతతము న్జింతించు వాఁడుం బలెన్
శ్రౌతస్మార్తవిధాకలాపములఁ గ్లిష్టిష్టుఁడో వాఁడెటుల్
నాతల్లీ! దరిఁజేరు? సంసృతిజసన్తాపాగ్నికే వ్రొగ్గుచున్.

493

ఎరియుచుఁ దానె, తీవ్రమగు నెండకు శీర్షము నొగ్గుచున్, కడ
దరిసిన వారి నీడనిడి తన్పెడి భూరుహముట్లు, నన్ను ని
దర మననిమ్ము; నిన్గొలుచు దాసుఁడనైన ఫలమ్ము గాఁక; భూ
ధరతనయా! పరోపకృతిధన్యత, చేరువ దారి నిన్గనన్.

494

ఎవఁడు పరోపకారములనే యొనరించుచు, భక్తి మీఱఁ ధ్యా
నవశగ నిన్నుఁ జేయ జతనంబును సల్పునొ, వాఁడె వేదశా
స్త్రవిషయతత్త్వవేత్త, సుఖసంపద కర్హుఁడు; కాని వాఁడు, శా
శివతెఁ జిరాయువై బ్రతుకఁ ద్రెంచనఁ జెల్లదె? తల్లి! నిబ్బరా.

495

♦ మేయము మర్త్యమానసః మమేయవు నీ; విటులుండ నిన్గనన్
జేయు ప్రయత్నమెల్లఁ దఱి చేటునకే యయి, జేనతోడ న
భ్రాయతిఁ గొల్చునట్లగు; ప్రయత్నము లుండఁగ నిముత్ర; "నీవు నే
నే" యను తెల్వి జాఱనటు లేలినఁజాలును, ద్వైతవర్జితా!

496

♦ మమకారమ్మె శరీరహేతువను నమ్మాన్యోక్తి నేనమ్మినన్
"మమ మాతః! పరధామదే! సకలసంపద్ధాత్రి!" యంచుం బ్రమో
దముతోఁ గొల్చెడి మాకు భీకరమె యాఁదద్వాక్యః మేంక నీ
మమతన్వీడి యభేదమే మనకు నమ్మా! యంచు మోదించెదన్.

497

♦ తనుపాత్రమ్మును ధ్యానశక్తిశుచితప్తమ్మానటుల్ చేసి, లో
మనసే యన్న జలమ్ముతోఁ గలియు కర్మఖ్యాతబీజమ్ములా
సెనగల్ పక్వము చేయకున్న, మొలవన్ సిద్ధమ్ములా పుల్లి; ఈ
ఘనపాకక్రియ నేర్వనట్టినికి మోక్షమ్మున్నదే? ముక్తిదా!

498

ఘనమో యల్పమొ తాను జేయు పని నిష్కామంబుగాఁ జేసి త్వ
ద్వనజాతాంఘ్రుల కప్పగించు నతఁడే ధన్యాత్ముఁ; డన్నింట నీ
యునికిం గాంచెడి వాఁడె సాధువు; తపస్యాద్యోగముం దీపియున్
గనుగోల్మున్నగు నేవి లేనతఁడె నీ గారాము బిడ్డండుమా!

499

♦ అంతయు నీవె యంచును బ్రయత్నము మానుట తామసార్పణ
మ్మింత ఫలమ్ము లేనిది కదే; భవవాఞ్ఛలు వీడకుండ ని
శ్చింతత నిన్నుఁ గొల్వఁదగు; చేయిడు దప్పడె జాఱకుండ; అ
ట్లింతయుఁ బెట్ట కీదుతల నిడ్డ ప్రదీపము నాఱిపోవదే.

500

నినుఁదప్పించి మఱొక్కవస్తు వెదియు న్లేదన్నచోఁ బ్రార్థన
మ్మును బ్రార్థ్యమ్మును నర్థి యొక్కటగునే మున్మాఱు నిక్కమ్ము; గా
న నినున్ వేడను, చిత్రచిత్రమహిమోన్మాదమ్ము నీ సృష్టినె
ల్లను నీయాటదినుస్సుగా నడుపు లీలల్మెత్తు; లీలావతీ!

501

♦ అంతట నిన్నుఁగాంచు నతఁడన్యుల యాఁకటి కోర్వలేఁడు; గో
రంత లభించినంతఁ గనకాచల మబ్బినయట్లు పొంగు; కొం
డంతలు వచ్చినన్ నగుచు నారయు ధీరత; నిట్టివెల్ల సి
ద్ధాంతితలక్షణమ్ములు గదా పరతత్త్వవిదాళి, కీశ్వరీ!

502

♦ కోరిక దేహకారణము; కోరిక లేని మనస్సె దేహముం
గోరదు; కోర్కి రూపఱుటకున్, వెలి లోపల నాటలాడు ని
న్నారసి 'నేనదే' యను యథార్థముఁ గైకొను నాఁడె, కోర్కితోఁ
దీఱును మేతగుల్; మఱొక తెన్నది తోఁచదు; మోక్షదాయినీ!

503

♦ నీ పదభక్తి పేరి తరుణీమణితో ననపాయియై, హృషీ
కోపధి లేని జ్ఞానతనయు న్గనువాఁడె సపుత్త్రిఁ; డాసుతుం
డే పితృమోక్షకారి యను నిక్కువ చక్క నెఱుంగు సాధకుం
డే పడిపోఁడు; వానికె యొడిం దలమిత్తువు పిల్చి, ముక్తిదా!

504

♦ దినుసులు, వాని పన్నుగడ తీరును, బిడ్డలమైన మాదు కా
మనకగునేటి నిజంబగు; సమస్తమునందునుఁ దిండి నూపిరిన్
మనువున నిన్నె చూడక ప్రసాదముతోఁ డిది భోగమైన, నా
తనయులటన్న ప్రేమ విడి, శాసము పట్టుదువే? చండికా!

505

♦ భవదాఖ్యాసుమమాలలోనిది 'శివా' ప్రఖ్యాతపుష్పంబె, యీ
భవదుగ్ర్యాసన మాపునట్టిదని, శశ్వచ్ఛ్రేష్ఠ ధార్మ్యమ్ముఁజే
యు విశేషజ్ఞుఁ డిహమ్మునందు శివధుర్యుండై శివాకారుఁడై
శివసాయుజ్యమునొంది రాఁడు భువికిన్, శ్రీరాజరాజేశ్వరీ!

506

♦ ఆతఁడలజ్జుఁడంటకు నఘాత్ముఁడు దైవకృపానుదూరుఁడం
చే తగు నర్థమౌను; జగదీశ్వరి! వాఁడు సలజ్జుఁడంటకున్
బాతకి కాఁడు, నీకృపకుఁ బాత్రుఁడు, నాఁదగుఁగానన్, నినున్
భూతములందు లజ్జవయి పొల్చెద వందురు పండితోత్తముల్.

507

♦ కనుగొన మట్టు నేవయగు కంబళిపుర్వు, స్వరూపసంస్మృతిం
గొని, యొక గూఁడు పన్ని యటఁగొన్ని దినాలు నిను జ్జపించి దాఁ
గినఁగనుపండువౌ భ్రమరకీటముగా, మఱి మార్చు నీకృపన్
జనుఁడు గణించి నిన్గొలువ సత్కృతుఁడౌటొక వింతయా? శివా!

508

♦ ధనరూపమ్మునఁగొందఱున్ సుతుల వాత్సల్యమ్ముతోఁ బ్రోతు, నై
నను వారల్సుఖులంచు నెంచ; నెవరిన్ వ్యాగ్రూపవై ప్రోతు, వా
ఘనులే నీకు సదూరులై, విమలులై, జ్ఞానప్రదానాఢ్యులై
నిను సేవించుచు సార్వభౌమపదవిన్ గ్రేణింత్రు; రాజేశ్వరీ!

509

♦ నీపరశక్తి లోనలరి నిర్మలుఁడౌ తఱి సాధకుండు తా
లోపము చేయఁడే నతనిలో వెలుఁగొందుదు వాక్కృతీరుగా;
దీపము గాజుకుప్పియను దేజరిలం బొగపోవ బాఱ తా
నాపిన దీపమూఱి తమముంపు మసింగి కలంగఁడే, శివా!

510

కనుఁగొన రాని స్వర్గనరకమ్ములఁగూర్చిన రిత్తచింతతో
మనుగడ పుచ్చ లేక, పరమంబగు శక్తికి లోఁగి నీజగ
త్తని, తన నద్ది నీవె యని, యర్చన చేయుటె స్వర్గ; మాదెసన్
గన నరకుంటె ఘోరనరకమ్మని యెంచి భజింతు, శాంభవి!

511

జననీ! నీ గరిమమ్ము నెన్నిన మనఃసంకోచభావమ్ము తీ
యును; గర్వోన్నతి బత్తిసడ్డలుగ మారున్; జిన్న చూపెందునన్
గన; దీ యైహికతుచ్ఛరూపరసగంధప్రీతి మాలుం దనం
తన; నీవే మిగు లాదటే మిగులు గాదా; తల్లి! నీబిడ్డకున్.

512

తలుపులు బిగ్గ మూసికొని, తల్పమున న్గదిలోఁ బరున్న చో
వెలుఁగును గాలి లేమిఁ దనివింగొన వీలగు? అట్లె నీదు సే
వల నడిసన్న చేసెడి యభాగ్యశిఖామణి భుక్తిముక్తులన్
బొలయఁగలాఁడె? జ్ఞానసుఖభూతికి దూరుఁడు గాఁడె? శ్రీ · ఠి!

513

చేరున వాసకోయిలలు చెర్వుల నేళుల? దప్పిగొన్న నా
సిరముఁ గ్రోలునే? వలచు నీరదనీరకణమ్ము; లట్టులే
సారభవత్కృపాగుణరసమ్ము నెఱింగిన మాతృదేవుఁడౌ
ధీరుఁడు నిన్నె చేరఁగను దేశముఁ గాలముఁ జూచి; అంబికా!

514

'ఉమ' యన శాక్తమాప్రణవ; మోంకృతిమాత్రలు మూడు దానిలో
నమరఁగ, దారకప్రణవ మంచుము బెద్దలమాట; యీరహ
స్యము కమలాదిశక్తి నిచయాత్మను నిన్ భజియించు భక్తసం
ఘమున కెతెల్ల; మన్యుల మనమ్ములకెక్కునె? ఓంపదాకృతీ!

515

◆ ధనిభవనంబు డంబుఁగని తన్విఁ గొనంగనె జోగి తుత్తు మా
యునె? తన క్రిందిపిల్లునకు, 'ఓ' యని యాధని పాపమిద్ది యా
ర్తనినదముంచు వచ్చినఁగదా; అటె సాధకుఁడు స్మహార్తితో
నినుఁగరఁగించు నాఁడె జననీ! దయఁజూతువు, పాతువంగదల్.

516

◆ ఆయువుఁబన్ను పైఁబడు భయమ్మునఁబెట్టుబడిన్ గొలంత తాఁ
జేయఁగ లాభమందుఁగొలఁ జెందఁడె కోమటి? యట్లె తత్త్వకృపా
దాయినయత్నమందుఁగొలఁతంబడు సాధకు సిద్ధి గొత్తితోఁ
కే యయిపోయి, పోదతనికి న్భవబంధము, బంధమోచనీ!

517

◆ ధనము గడించు శక్తి ధనదా! భవదర్పణ మాచరించినన్
ధనగతశంక మంటదు; ధనవ్యయవేళను సందియమ్మును
న్మనమునఁ జంచలత్వముఁ గనంబడనే నది, జీవి లోపబం
ధనములకొంచు, నెన్నఁడుఁదుదంగన వాతని బంధజాలముల్.

518

అరిగి శివాలయమ్మునకు నందుఁగనంబడు బోడి రాతిఁ, బెన్
దిరుగటి దిమ్మఁబోలి యది నిల్చెడి పీఠము, బోడి రాత ము
త్తిరుగుల నున్న ఛిద్రమును, దెల్విడిఁగాంచిన, శక్తిశక్తిమ
త్పరమరహస్యబోధమయి, ధన్యత నొందు జనుండు; శాంకరీ!

519

ఈ మా దర్శన మాధిభౌతికముగానే సాగు నన్నాళ్లు, దే
వి! మాకెన్నఁడు బుద్ధియోగమను నావిత్తమ్ము చేకూఱు? న
మ్మా! మా దర్శన మెన్నఁడేసరిలునో యాధ్యాత్మికమ్మౌచు, మా
కా మూర్తమ్మున మాత్మలాభపరధన్యత్వమ్ము; చిద్రూపిణీ!

520

అమ్మా! నీయెడఁ బాత్రుఁడద్దుడి తినాబదెల్లఁ బాపంబుఁబు
ణ్యమ్ముల్ గ్లానియు సౌఖ్యదుఃఖములుఁ జను న్మాని, నీచాంత భ
ద్రమ్ముల్లాని నివేదనమ్ము సలుపన్. దద్భక్తుఁ డంచే గు
ప్తమ్మౌ శక్తినికాస మొంది యతనిన్ బారమ్ముఁ జేర్పుంగదే.

521

నినుఁగొనియాడు నాస్యమును, నీకె యొరంగు శిరమ్ము, నీదు ప
ద్యానజసమర్పితంబయిన ప్రాణము, నీకిడు మంత్రపుష్పమౌ
మనసును, నిర్మలాత్మయును, మర్త్యులకెల్లర కబ్బునే? తపో
ఘనధనశాలియౌ సుకృతగంధికె యబ్బునుగాని, శాంభవి!

522

'నేనే యిచ్చెద బుద్ధియోగ' మనుచున్ శ్రీకృష్ణరూపమ్ములో
నానాఁడన్నది చెల్లినంత విడు బ్రహ్మగ్రంథి జీవుండు తా
నానాఁ డంతరుపాధుల న్మనిఁగి, నే నాయైదు కోశమ్ములన్
గానే, వానికిఁ బైని బొల్తునని యానందింపఁడే? శాంభవి!

523

జననీ! యెల్లెడ జాగతంబగు సమస్తంబందు సత్యప్రతి
ష్ఠను జేయంగలవాడెవో గురువుగా సర్వమ్ము భావించి, "న
న్నను శాసింపుము శ్రీగురూ! ననుఁ బ్రపన్నున్ దల్లి" యంచెప్పి యీ
మనుజత్వమ్మును గొందినుండి విడఁబో మార్గమ్ముఁ జూచున్ శివా!

524

తొలి మెట్టైనది సత్ప్రతిష్ఠ; యటఁ గాల్ తోరమ్ముగా నిల్పినన్
మలిమెట్టై తగు చిత్ప్రతిష్ఠను బదన్యాసం బనాయస్తమై,
నలువౌ మూఁడవ మెట్టు నా పెలయు నానందప్రతిష్ఠన్ సుని
శ్చలుఁడౌ జీవుఁడు; నిత్యముక్తదశ యీసౌభాగ్యమే; శాంభవి!

525

కోరక నీవు కన్పడవు; కోరిన యంత సగుణస్వరూపవై
చేరుదు; సాధకుండవు విశేషముగాఁదన సర్వము న్గురు
శ్రీరమణీయపాదముల చెంతనుఁబెట్టి, గురుండె నేనుగా
మాఱును; నేనె కర్తనను మాట తొలంగుఁ గ్రమక్రమ్ముగా, సుమా!

526

నినుఁగను నిచ్ఛతో-గురుఁడు నీవను బుద్ధి, గుణంబు నేనయై
చనుటయు, వాని యంఘ్రులకె సర్వము నిచ్చుట, కర్త నేను గా
ననెడి నిరూఢి, శ్రీగురుఁడు నాత్మయు నొక్కఁడె యన్న నిశ్చయం
బును నవె మెట్లు, నీ కరుణపూర్ణ్యము నెక్కడి వేళ; శ్రీగురూ!

527

గురుఁ డాధ్యాత్మికశక్తి, మంత్రమును నిక్కంబున్న దెంతో పర
స్పరసంబంధియు, నేకమంట యచిరస్ఫూర్త్యంబటంచున్, మహే
శ్వరభావమ్ములె యాశ్రయంబనెడి విశ్వాసమ్ములో సాధకుం
డు వేగమ్మున సాధనాగ్రియుఁడుగా నొప్పారఁడే? శాంభవీ!

528

అమ్మా! సర్వమునందు నిన్నుఁగను నభ్యాసమ్ము లేనట్టి ప్రా
జ్ఞమ్మన్యుల్ నినుఁ బ్రార్థనాభ్యుదయవేషన్ గాన నొప్పించి, క
ష్టమ్ముల్ కుద్చుచు నీయమర్షమనువర్షమ్మెప్పు కిన్నుంగొంద్రు, సౌ
మ్యమామ్మ నీదు ప్రసన్నమూర్తిఁగనఁగా నర్హత్వముం గాంతురే?

529

ఆ త్రైగుణ్యమె భోగలాలసముగా నా భావమే యాసురం;
బా త్రైగుణ్యమె మోక్షలాలసముగా నా దేవభావమ్ము; ఈ
నైతాంతాసురదేవయుద్ధమున కన్యమ్మైన నాఁడే గుణా
తీతుండై యపవర్గబంధముల భ్రాంతిన్ జీవుఁడొందదం, సుమా!

530

కన నధికమ్ము చేష్టయుఁ, బ్రకాశములంతియు నైన, దుఃఖసం
జ్ఞ నలరు; చేష్ట యల్ప, మదనమ్ము ప్రకాశము నైనచో సుఖ
మ్మునఁబడుః ఆసుఖమ్ము నెఱి యద్దు తమమ్మధికమ్ము యైనచోఁ
దనరను మోహసంజ; నిది తప్పయినన్ సరిదిద్దు, శాంభవీ!

531

ధనధాన్యాదికలక్ష్మివి, వదె యసద్భావ; మ్మదే రాత్రిః చి
ద్ఘనతేజోమయలక్ష్మివి; వదియె సద్భావ; మ్మదే చెప్ప నొ
ప్పనహాస్సంచు; నసత్తునే కనెడి జీవుండే దివాంధమ్ము, నా
సనె ప్రేమింపఁగ ఘూకవాహనవుఁగా నిన్నెంత్రు, మోహాత్మికా!

532

నన్ను న్నెనెఱుఁగంగఁజేసెడి ప్రయత్నాలెల్ల వెక్కలాచున్న, నీ
కెన్నో నాళ్లెడమాట తప్పు; దపుడీవే వచ్చి, లో నిల్చి, "యీ
నిన్ను న్నన్నుగ నెన్నకున్న నిదుచే నీద్వైతభావమ్ము? నా
యన్నా!" యంచును గన్ను విప్పినపుడే గోచల్తులంగున్, శివా!

533

నీ యస్తిత్వము నమ్మి, మానసములలో నీసన్నిధిన్ నమ్మినన్
మా యారంభములందు దిగ్జయద మీమార్గంః బడే యబ్బదేన్
మాయాగ్రంథిని విప్పుకోఁదగిన సన్మార్గంబు లేః దందు దీ
రాయాసమ్మోకటు నశేషమగు మాకంతే కదా; శాంభవీ!

534

తన బ్రహ్మమ్మును నీకొసంగఁగల విద్యాద్వర్యుండౌ వానికే
వెనుముందు ల్గనకీవు నీవరునె యర్పింతంచు, గాయత్రి నం
చు నిషేవించి సుసిద్ధినొందిన మహర్షుల్ ప్రేమతో మాకుఁజూ
పిన దారిం జనఁగల్గు విప్రవరు లన్వేష్యుల్గదా; నేఁడుమా!

535

ఉన్నదశేఁ యసత్తనుచు నొక్క? యఖండమునన్ బహుత్వలీ
లోన్నతి రేఁగునప్పు డదె యొప్పె నసత్తని; యద్వయోధిగా
నెన్నక యీనఖార్థమున కీవదటన్నను జిక్కు లేదుః నన్
నిన్ను నెఱుంగ నౌననుచు నీవె వచింపుము బిడ్డ, కంబికా!

536

భావమె నామరూపములు; భావమె నీరవమైన శబ్ద; మా
భావము లూఱుటన్ మనసు వాఁగుచు నుండును దిక్కుపోలికన్
రేవగ; లాత్మబోధము ఘనీకృతమైనపుడే, నశబ్దభా
వావళి యాఱిపోయి స్థిరమౌ నొక తత్త్వము నిల్చుః శాంభవీ!

537

భావముతోడిదే చుమీ యుపాసనమాటను. దొల్త నీ జగ
ద్భావములెల్ల నేనె, యను భావముతో రసికుండనై నవో
భావుకతన్ గడించుకొని, భావము మీఱిన నాస్వరూపముం
దీవు చొఱంగఁజాలుదని, యీవె తెనూజున కన్నుఁ, శాంభవీ!

538

ఏకవు నద్వితీయవును నీవ్వరివో నిను నొందఁ, నేను నే
కాకిని కావలెన్; గహనకాననమందు వసింప నొదునే?
నీకును నాకభేదమని నిన్నని, నన్మఱవంగ నొదు నే
కాకినె; యప్పు డేకతనుఁగన్గొను సాక్షి యెవండో? శాంభవీ!

539

అమ్మా! నిర్మలబుద్ధితత్త్వమది ప్రజ్ఞాఖ్యంబగున్; దత్ప్రకా
శమ్మా నాఁడె భవత్స్వరూప మెఱుఁగన్ శక్యంబు జీవుం; డభా
వమ్ముల్ భీతులు తోఁప వప్పు; డిదె లుప్తంబైన యానాఁడె, నా
త్మమ్మా లేములు భావసమ్ములతనిని దావమ్ములై కాల్పవే?

540

పరమానందమయాత్మసత్తయెడ విశ్వాసంబు హేమాద్రిసు
స్థిరతం బొందినచో, హృషీకసుఖముల్ చేదై, బహుత్వంబునన్
విరసంబై, తొలి శత్రువైన మనసే నీయంకముం జేర్పఁగా
వెరవుం జూపెడి మిత్రుఁడై నిలువదే? విద్యా! మనోరూపిణీ!

541

జననీ! శ్రద్ధయు భక్తియుం దొలఁగు శుష్కస్వాంతవక్త్రంబు, నీ
యనుకంపాసురదీర్ఘికావిరతకుల్యార్ద్రింబు గాకున్న, ని
ర్ధనమై పోయి, హతాశమై చెడి, పునర్ధన్యంబు కానోపునే?
నిను గుర్తింపని వారి దుర్గతు లివే నిక్కంబు; రాజేశ్వరీ!

542

అమ్మా! చిన్మయి! నన్ను నేనెఱుఁగనం చౌరౌర! యాత్మస్వరూ
పమ్ముం గన్గొన స్వేచ్ఛ నుల్కుపడు నా భావమ్మె, యా చంచల
త్వమ్మే, యెన్న రజోగుణమ్మనుచు నిర్ధారించి; రా బుద్ధియో
గమ్మార్యర్షుల కెవ్వరిచ్చిరని టంకారమ్ముగన్; శాంభవీ!

543

ప్రాణమ్మే హరి యంచుఁ బల్కె శ్రుతి; యా వాక్యమ్ము నే నమ్మి, స్వ
ప్రాణమ్మున్ హరి పేరి ప్రాణమునఁ జేర్పన్ లేని జీవుండు, ని
ష్ప్రాణుండే యయి, శ్రీహరీ! యనుచు మిన్ వ్రయ్యంగ ఘోషించినన్
బ్రాణమ్మందుఁ బ్రతిష్ఠ కల్గ; దమరత్వమ్మబ్బునే? హ్రీమతీ!

544

నిను గుర్తించితి భావరాశిమయి! నా సేవా! వడిన్ రావె, నా
జననీ! వేగమ రావె రూపమయి! ఓశబ్దాత్మికా! వచ్చితే?
యని సర్వస్వము నాత్మఁ గాఁగనెడి ధన్యాత్మున్ సమీపించు, నా
శనముల్ దామయి కోరికొందు రసురుల్ సర్వేశి! సర్వాత్మికా!

545

గమసరి భావరాశి యుబుకఁగని, రూపమయీ! యిటే కదున్
వడి నడదెమ్ము శబ్దమయి! స్పర్శమయీ! వెస రమ్ము మాఱుమో
మిడక కనుచిట్లు భావతతి నెల్లను నన్నుఁగఁ జూచునాఁడు, లోఁ
బడక జయింపఁడే యసురభావములన్ శ్రమ లేక? శాంభవీ!

546

చెడు కలఁగాంచు వేళ, సనుఁజింతన చేసెడి వేదమంత్రముం
దడుగున నున్న నీదు పరమార్థ మెఱింగిన వాఁడు, దానినే
విడక యహర్నిశల్ నెమరు వేయుచు, గోతనుఁడైన నందికే
శుఁడువలెం దల్లి! నిన్ను గిరిశుఁ వహించుచు, గట్టు చేరఁడే?

547

అమ్మా! నీదగు స్థూలదేహమె జగత్తంచెన్ని, యద్దానినే
యమ్మంగాఁగన లేని వాఁడెటులు లోకాతీతమౌ సూక్ష్మరూ
పమ్మున్ గేవలశుద్ధచిన్మయసురూపమ్మున్ గనంజాలు? వ్య
ర్థమ్మై యాతని సాధనల్, తుదకు జింతింగూరఁడే? శాంభవీ!

548

మైతో నిల్చి యవిద్య మాపఁగల సామర్థ్యంబుతో సానుకం
పాలుత్వమున నొప్పు సూక్ష్మ మొకటే వంద్యంబనన్ జెల్లునా?
సాలగ్రామము నుంచు పీఁటయు నుఁబూజ్యంబైనటుల్ శ్రీగురు
సూలమ్మున్ బరిపూజ్యమం చెఱుఁగు శిష్యుండే ఘనుండంబికా!

549

మమతా పంకిలవేషమా! శుభము: కామాకల్పమా! రమ్ము; స్వ
ర్ణమయాకారమ! స్వాగతమ్మనుచు, సర్వమ్మమ్మయే యంచు, ని
న్నమలాత్మన్ గుఱితి. చిత్ర మొకట్టనప్పు డమ్మా! మళ్లి క్షుద్రత్వరూ
పముతో రా మొగమోడదుండ? యిదె విశ్వాసమ్ము, రాజేశ్వరీ!

550

నేనను వస్తువున్నదను నిక్కపుఁ దెల్వి రవంత విస్మృత
మ్మైనను, మృత్యువన్నను భయంపడు మర్త్యుఁడు; నేను మర్త్యుఁడన్
గాను తెల్వియే నిలువఁగా, నది నీవె యటన్న తెల్వి లో
లోన నెసంగునప్పుడె, నిలు నభయుండగు, నాత్మరూపిణీ!

551

పతి తన తృప్తికే సతిని, పత్నియు నట్లె పతిన్, గుమారుఁడున్
తతయుం బరస్పరం బెలమిఁ బెంచుట యాత్మకు దన్పుకే, యటం
చతికిన తెల్వి లోనమడు నాతఁడె, సత్యమునందు సుప్రతి
ష్ఠితుఁడయి చిత్సుఖాత్మకవిశిష్టపదంబును జేరు, శాంభవీ!

552

సాగజ్ఞానులు సర్వశక్తిమయి మా సర్వాంబయే, యిట్లు సం
సారాకారముతోడ నిత్యమును ముస్తాబౌచు మోహాఖ్యదు
ర్వారావర్తములోన జీవుఁడను పేరన్ దూఁకునం చచ్చమా
దాఁగిందప్పరు, గాన వారలకు బంధంబుండునే? శాంభవీ!

553

ఏకాలమ్మున నుండిరో తనయ! మేనే చుట్టమై పోయె; నీ
నీకు న్నాకగు నిత్యబాంధవము నే నిక్కమ్ముగా నెన్నితే
నేకాకిత్వము నానమున్ జతనమిం కేటికే నీకబ్బు, భా
షాకార్యంబటె, శాన్తిగల్గు ననుచున్ సాయింపు మీవే; శివా!

554

ఆనాఁడీవు కిరీటికూఁదిన రహస్యంబిద్దియే, శ్రీగురు
స్థానంబందున నిల్చి; వైషయికతృష్ణల్ వీడ నీరాగుఁడై
యే నేనై పరశాంతియుక్తుఁడయి యుంటే యాత్మసంధానమా
నీ నివారము నాటి తేలుటది మా కేనాఁడగున్? శాంభవీ!

555

♦ అపగతతంద్రుఁడై శ్రితుఁడనాఖిలభక్తిని గొల్చి నీదు గా
థ పరిచయమమ్మ నొందఁ, నొకఁ డంబగు శక్తియె దారి చూపుటన్
గృపమెయి వాని కార్యములు నీవె యొనర్చుటయుఁ గ్రహించి, పు
ణ్యపరిణతిన్ సమస్తము మదంబదె యంచుఁ దలంచు; నీశ్వరీ!

556

♦ తడి గల చల్లగాలి నరు దప్పిని దీర్చదు గాని, నీరము
న్నడకె నిగాను లాగునటు, లీడ్యగురూత్తమబోధతోడ నీ
కడకను చూడ్కి చేర, నొకకష్టమె నిన్ను భజించి కాంచి, నీ
యడుగులయందు మున్గి భవయాతన లేక సుఖించుటంబికా!

557

♦ 'ఉన్నది యొక్కనేనె' యనుచుండును కృష్ణుఁడు గీతలం; దశే
యున్నది యొక్క నేనె యనుచుందువు నీవుఁ ననంతశబ్దసం
పన్నత నెక్కవే యనెడి మాట నెఱింగెడివాఁడు, పూరుషుం
డన్నను నారి యన్న నెడ యంచుఁ దలంపక గొల్తు, రంబికా!

558

♦ పర మొదలైన నాలుగగు వాక్కులు నిక్కము నీవ యాచు ని
స్ఫురణము నొంద, స్తోతయును స్తుత్యమునున్ స్తుతి యన్న భేదమే
పరఁగక, నీవొకర్తవె యుపాధియు జ్యోతియు నాదమైతి వం
చరసి నిరంతరమ్ము సుగమందెద సాంజలినై పరాంబికా!

559

♦ నమ్మికమేడ యెక్కుటకుఁ, నద్వాడి మెట్టులు చూచి నీప్రసా
దమ్మునఁ దెల్వికోల కయిదండగఁ దాల్చిన నాఁడె మాకు సా
ధ్యమ్మగు; నీపదాబ్జములె ధ్యానము చేయుచు, వానియందు నే
మమ్ముఁ బెట్టికొన్నపుడె, మాయయి యాఁతగ నిల్తు, నంబికా!

560

ఏమైమేము గడించుకోఁదగినదా యీజన్మరాహిత్యా? మీ
పేమునొప్పెక్కపు డిచ్చగించితికదా యీసర్జనోల్లిల; య
ట్లేమె నెన్నఁడు దీని కారతిని నీవిచ్చింతో, యండాఁక, మా
బాముల్ సావులుఁ దప్పునంచెటులు విశ్వాసంబగున్ ? శాంభవీ !

561

♦ దీపము లేని వేశ్మమునఁదిర్గుట దుస్తర, మస్లె త్వత్ కృపా
దీపము లేక యున్న జగతీతతి యెల్లను జీఁకటిల్లు కా
దే ? పరశక్తి పేరి బలుదీపశిఖన్ గనుఁగొన్నవాఁడె, తా
నేపనినైనఁ జేయఁగలఁ; డియ్యది చాటును వేదవాక్కులున్.

562

♦ 'అవ-అవ'నాక, పర్చనరహాస్య మెఱుంగక, నీపదాబ్జమం
దవనతి లేక, చేయు వివిధాచరణమ్ములు, సాహసించి నే
ల విడిచి చేయు సాములుగను, లాభము లేని వణిక్ప్రవృత్తులై
యవటములోన దించు చెడు నాటకముల్గదె; చక్రవర్తినీ !

563

ప్రేమమె నీస్వరూపమఁట; ప్రేమమె నానిరపాయభక్తి; యీ
ప్రేమలు క్షీరశర్కరల రీతి నొకండయి, నవ్యమాధురీ
స్తోమము పుట్టుచున్నదియె చూ పరమైక్యత; దాని నొందుటే
కోమలభాష,'ముక్తి'యను కోవిదవాక్యమె రూఢమంబికా !

564

♦ తలఁపతి యైక్యతన్ దనివి తారొకను వేళ కృతంబు; సర్వవ
స్తుల నినె కాంచి యన్యమెది తోఁపని వేళయె త్రేత; నీదు ప
జల నొనరించి నీకె యిడె సర్వముఁగుఱ్ఱడి వేళ ద్వాపరం;
బల కలియున్న నీస్మరణ మాగక చేయుట కాదె, కాళికా !

565

♦ తొలి దుష్కర్మఫలమ్ముకై కలఁచు నా దుఃఖమ్ములన్ నీదు దా
వలి చై నా తొలిపుణ్యపుణ్ ఫలముగా భాసిల్లు కల్పద్రుమకో
మలశాఖంబుల నెంచికొంచు జగదంబా! ధీరతం బొల్చి బె
గ్గలముం జెందను; పాదభక్తజనరక్షాదక్షా! రాజేశ్వరీ!

566

♦ ఇంటను జిన్న దివ్వెయు నొకింతగ సందడి యున్న, దొంగ లే
వెంటను దూర లేరొ, యటు విశ్వజనిత్రిమహాత్త్వబోధ నూ
లొక్కంటయు శుద్ధచింతలును గూడిన చిత్తగృహంబుఁ గల్మషం
బంటదటంచుఁ జిన్నటనె యార్యులు నీమను విచ్చు టంబికా!

567

♦ తన యాత్మార్పణశక్తిఁ బట్టియును స్వార్థత్యాగముం బట్టి, భ
క్తునిలో నీశ్వరశక్తి పాఱు, నతఁ డొందు న్నవ్యమోదం బొగిన్;
గనిలో నేర్చిన తాయి శాణతలసంఘర్షమ్మునన్ బల్క ని
గ్గెనయుం గాంచిన శిల్పిఁ బోలి, యదె తాయీ! నీకృపావిత్తయా.

568

♦ అమ్మా! శోధనకాఁగి, దార్ఢ్యయుతమై, యత్యంతసంతోషపూ
ర్వమ్మౌనట్టి విధేయతాగరిమ స్వార్థచ్ఛాయ లేకుండ ని
త్యమ్ముం జూపెడి వాఁడె యాత్మనిడఁగా నర్హుండగున్, నీదు పా
దమ్ముం జేరును; కాని నాఁ డతఁడు వ్యర్థప్రక్రియుండే కదా.

569

♦ అహమిక లేని శ్రద్ధగల యాత్మసమర్పణమున్న, నీ యను
గ్రహమును రక్షయుం గలుగు; కానియెడన్ భ్రమతోడి యాసయే
బహుగతి నొంచు; మెట్లు బిగి వాసిన నిచ్చెన నమ్మి యెక్కినన్
మహిఁబడి యంగభంగమయి, మన్గడ దుఃఖద మౌను శాంభవీ!

570

♦ శరణము నేను, త్యాగమును జల్పమటంచును దండ్రి తెల్ప, నే
శరణము, భోగమూలముగఁ జల్పము త్యాగమటందు వీవుః మీ
స్మరణము రెండు బోధల సమానము, ముఖ్యము గాన, బోధలం
దిరవగు త్యాగభోగముల కేకతయే ఘటియిల్లు నంబికా!

571

♦ ఇరువది నాల్గు తత్త్వములు నీవని, వానికి సాక్షినైన నే
నరయఁగ జీవనామకుఁడనై యలరాడ శివుండ నన్న సు
స్థిరమతి, తల్లిఁగొల్వకయె చేకురదంచును, వేదసారమై
పరఁగెడి శ్రీమహామనువె పట్టుగ వద్దునఁ దెల్పి రమ్మికా!

572

♦ అమ్మది మాది యంచుఁదనయల్ కొనిపోయెద రింతో యంతో రొ
క్కమ్మది యంతతో సెలవు కాని, కుమారుని వంతు వచ్చుని
త్యమ్మగు నమ్మ సేవనగు తన్వ్యసుకమ్మొలె చెల్లు; వంచుచే
నమ్మ కుమారరక్ష్య యగునంచు నె కట్టడ చేసి రమ్మరో!

573

♦ పువ్వులనవ్వుతో జగము మో మరవిచ్చెడి వేఁగుఁబోటిపై
నవ్వుల కీవు రువ్విన ఘనంబగు నూఁదుపసిండి బంతి య
ట్లువ్విన మింటికెక్క నొక యుత్తమవస్తువునందు నిల్పినీ
నవ్వు మొగంబు కన్న, గగనమ్మ? యనామయసిద్ధి, శాంభవీ!

574

♦ నీరూపంబు మనస్సు, నీతనువును న్నీరూపు నిక్కంబు, తె
నీరూపే యని కొల్చు జన్మికిలలో నీరూపలా శక్తులా
ధారంబై సుగమిచ్చు చింతమున నిత్యమ్మైన తావిచ్చు నం
చేరాళమ్ము మహార్షులన్న నుడుతే, యీశాని మాఁప్రాసుదుల

575

♦ నిను సేవించి వశంవదుండగుచుఁ దన్నే నీకు నర్పింప మా
ని, నినున్ లోఁగొనఁజూచు స్వార్థపరుఁడో నీచుండు, సర్వేశ్వరీ!
తనుఁ గష్టంపడి పెంచి సర్వమిడి వాత్సల్యంబుఁ జిల్కించు తం
డ్రిని స్వాధీనుఁగఁ జుల్కఁగాఁ గనెడి యెడ్డెంబోలి వ్యర్థుండగున్.

576

కులము నశింపఁ జేయుమని కోరఁడెవండును, నేను గోరెదన్;
కులములతోడి లంకె విడఁగొట్టుము; నన్నకులమ్ముఁ జేర్పు; మీ
యులజడి మా యెడన్ గుపితవైనపుడే యగునమ్మ! దుఃఖస
మ్మిళితసుఖానుభూతి విరమింపఁగఁ జేయు మమర్ష మూర్తితో.

577

ఊడిచి నా యహంమమత, లోఁపిన యంతగఁ జూచికోఁగ, జి
డ్డూడదు మూలముట్టు; మిగులున్న రవంతయు నూడ్చి, విప్పవా
మూడవ గ్రంథి? నాదు బలముం జలమున్ సరిపోక కాదె, యీ
యేడుపు? చేయి చేసికొనవే నిఁక నాగతి యేమి? శాంభవీ!

578

కడమగు నాల్గు జన్మముల కర్మఫలాలు కుదించి యిప్పుడే
కుడిపి, మఱొక్క తల్లి చనుగ్రోలక గోడడలింతు, నిన్ను నా
యొడి నిడుకొందు నమ్మలిక మొందకు బిడ్డడ! యన్న నివ్యాపు
న్నుడి మఱువంగ రానిఁక, జనుర్మృతిపీడ సహింపలే; నుమా!

579

అతిహితు నట్ల యుండి, కుశలాహతికే గుఱిచేసి నన్ను, స్వ
స్థత కెడఁబాపి, నీదరికిఁ జేరెడి నాయడుగాడనీని య
స్మిత, మమతాద్వితీయుఁడయి, చేసెడి భంగముఁ జూచియున్ గృపా
చ్యుత వగుదే? నిశుంభయుతశుంభునిఁ గూల్చవె వేగ చండికా!

580

ంచున యాత్మసంయమన మెట్టులో యబ్బినయంత నే, జగ
ద్వంచక బుద్ధిఁ దుచ్ఛధనదంబగు గారడి విద్దె గాగఁ జె
ర్వంచుచు, నాట సాగ నవలేపము పెంచి చరించు బిడ్డలన్
ాంచి, సుఖించెదో, కరము గాసిలెదో, కనఁజాల; నంబికా!

581

న మేజిక్ పను లెల్ల సిద్ధులనుచున్, దాపించె రాజేశ్వరీ
ఘన కారుణ్యము చేతనంచు, భవదాఖ్యన్ దాలుగాఁ జేయు వం
చన సిద్ధున్ దొలఁగింప కాత్మసుసుఖున్ గావింపవే తల్లి! యె
ఘనుఁ నీపేరె కదా ముఖమ్మునఁ బొ కాలున్ మంచికో చెడ్డకో.

582

అపవర్గదాత్రివను నిక్క మెఱింగిన బిడ్డ, లమ్మ యే
కావలెనంద్రు; తుచ్ఛధనకాంక్షులు తోలెదు లమ్మ సొమ్ము లే
కావలెనంద్రు; బిడ్డ నయగారము నీపట్టియైన, వారి మో
హావిలతన్ దొలంచుటయు నమ్మ పనే కద; చూడు మంబికా!

583

ఇతరము లేల? మాఱు నుడి యిమ్మిక దానికిఁ దల్లి! నీవు సం
తతులను నిన్నెఱుంగని విధమ్మునఁ జేసితి; నిన్నెఱుంగు మా
ర్జితనము తండ్రినిం దెలుపు సాధనమాటయె కాక. యీ యభి
జ్ఞత నెఱింగింపదో? తెలిపి మాయురియాటల మాన్పుమంబికా!

584

అలసత లేకె కొల్చితిఁ గులాంగనగా నొక కొన్ని నాళ్లు; ల
వ్వల భజియించినాఁడఁ గులపాలిని పోటమ గొన్ని నాళ్లు; త
త్ఫల మనుభూతమయ్యె, నిఁక వాంఛిత [illegible] నా
వలసినదంతె; నా కృతుల పై భవ మింపుగ వేగఁ జండికా!

585

♦ ధనముంగూర్చ, యశమ్ముంగై కొనంగ నిత్యంబేను బడ్డట్టి యా
తనతో నిన్నును గ్లేశపెట్టితిని గాదా, నాఁటి చుట్టాలు కా
మన మున్నా బడవాలు కన్నొంగఁగ నిత్తైపోయె నాబుద్ధి, చే
సిన నేరమ్ములు నొప్పుకొంటి, నిఁక నీ చిత్తమ్ము నా భాగ్యమా.

586

♦ కాకుల కొంటెబుద్ధి, పులి క్రౌర్యము, నల్లుల దొంగ యెత్తు, జం
బూకపు జిత్తులు న్వెలయఁ బుట్టిన మానిసులెల్ల నిస్పృహా
లోకము లేక కాదె బహుళ నటులాట, జగజ్జనిత్రి! స
ల్లోకము వారి బాధలకు లోనయి యుండుట నీకు ముచ్చటా?

587

♦ ధనము భవత్స్వరూపము కదా, మఱి దానికె సేవ చేసి పెం
పొనరుచు వారి నీదు కరుణోన్నతి కష్టాలుగా నొనర్చుకే
నిను మఱపించు వస్తువుగ, నీచపు దాంధ్యముఁ గూర్చు దానిఁగాఁ
బొనరుతు రెందుకింత పనిపూనుట లీలయొ? వారి కర్మమో?

588

♦ ధనము గడించె నీయఁడని తండ్రి చావునె కోరు బిడ్డ; పె
ట్టని కొడుకంచు నుం జెడఁబడక శపియించును దండ్రి; ఆ స్థితిం
తనుచును బుత్రపంక్తుల నన్నలుఁ దమ్ములుఁ గుందుచుండ్రహా!
ధనతనువ్రాని నీవు నరుఁడార్చెడి సౌఖ్యమిదా? హరిప్రియా!

589

♦ జనకుం బోలిన పుత్రు నీయ వలెటా! దాంపత్యమందేడనో
యనుకూలత్వముఁ గూర్చు; మాపనున రమ్యత్వమ్ములో సద్గుణ
మ్మొనయం జూడవు; నీదు సర్గనిబంధము బేలాగుదా? వింత! నీ
గొనము ల్భిన్నన గాదియో; కరుణ లేకో, పన్నిది ట్టంబికా!

590

అనఘతపస్వివంశజని నందియు నీమహిమామృతాబ్ధిలో
మునుఁగను, దత్కృపారసముం జవి చూడను, వాంఛ లేని ప
ర్జనములు, మున్ను దేవపితృశాపవశమ్మున నీయెడన్మొగ
మ్మును చెడఁద్రిప్పివారలన మోసము దోసము లేదు; వాసవీ!

591

జ్ఞానవిశిష్టజన్తువుగఁ జల్పితి మానిసిఁ; గొంతమంది క
జ్ఞానకృతజ్ఞతాఫలదసాధనమే నదికా కజాగళ
స్థానపయోధరద్వితయసన్నిభ మాటది పాపమో? నిర్
గానని లోపమో? బుధుల గాటపు శాపమొ? పాపనాశినీ!

592

ఎగ దిగఁజూచి యంకెలు గుణించెడి వారల పల్కులేల న
మ్మఁగ? గ్రహతారకాళిని ఖమార్గమునందునఁద్రిప్ప నీవు; మ
న్పఁగలవు పెక్కులేఁడులు కృపన్నను; లోకసుఖప్రదక్రియల్
నెగడఁగఁజేయు యంత్రమిది నీది చిరస్థముఁజేయవా? శివా!

593

కొడుకుల్ సద్గతులిత్తురంచు నవివేకుల్ సుప్రతిక్లేశముల్
పడి, యాసంతతి పుట్టమాచు మనఁగాఁ బాతిత్యమే పంటగాఁ
జెడరే యెందరొ? స్వర్గమోక్షదము నీ(శ్రీ)పాదమే యంచు నిర్
విడకుంటే సుగతిప్రదంబు తనయాపేక్షన్ గనన్ శాంభవీ!

594

జననీ! నీకుఁ బ్రసిద్ధమైనది కృతజ్ఞానాము, మాశ్రేష్ఠమా
గౌనమే భక్తిగ కూటఱు, సుతులలో గొంత లోపైనచో
జనులెన్ని త్రిం భక్తుండౌనె? పయిపేసా తెన్నియో న్వేసినన్
జనపూజార్హ్యుఁడు కాఁడు; పామరజనుల్ప్రక్క రి యుండప్పనే?

595

♦ అన్నిట సామరస్యమును నందము నెన్నుచు, స్వార్థతాగ్రహా
భ్యున్నతినైచ్యముల్, కినుక, మోటుతనమ్మును లేని చోట, సం
పన్నదయారసంబొలుక భాగ్యముల న్గురియింతువు; వట్టి శా
కన్నమె యైన, వేచి యడుగంటఁగఁ జేయు మెఱుంగనా? రమా!

596

♦ కులసతి నేడిపించినను, గోవుల మేపక తాను దిన్నఁ బా
సలఁ బ్రహరించినన్ మదిరపానము చేసినఁ జేసినట్టి మే
ల్దలఁపక యున్న, వంద్యపదుల న్గనినన్ దలవంచకున్న, వా
రల సిరి లేవఁదీయుదు వరాతులు గాఁగని, కిన్కతో నుమా!

597

♦ ఆస, యసూయ, గబ్బు, దురహంకృతి, స్వార్థపరత్వముఖ్యముల్
మాసిన భక్తహృత్కమలమందిరమందె యథేచ్ఛ నీవనా
యాసముగాఁ జరింతువు; విహారవనమ్మున గాబు నిండిపోఁ
గా, సుకుమారు లందు దిగఁ గాలిడ నేర్వరుగా; గుణాలయా!

598

పైకము నీదు రూప మది పార్థివభోగదమంచు గొప్పగాఁ
బ్రోక యొనర్పఁ బాడ విడి పూను దురాశుఁడు నీదు దివ్యమా
శ్రీకరరూపముం గన నరింపఁడు; చిత్రము! నాఁడె యచ్ఛమా
పైకము పైకమట్లు పయిపై కెగురుంద్రుటిలోన; శ్రీరమా!

599

మనసున నొక్క టుంచుకొని మా కొకరీతిని వెల్లడించు దు
ర్మనుజుల చిత్తవృత్తిపయి రంజిలు దంతియె గాని, సాదులా
తనయుల కెంత రట్టడి కతంబగునో, యది యెన్నఁడంట, మా
మనసుఁ బరీక్ష చేయు నెపమా? యది స్వార్థము? వృత్తిరూపిణీ!

600

తనుఁదనియింపనే ముదియు దాఁక శ్రమంపడు తల్లిదండ్రులన్
దనుపఁగ నింత యొల్లని కృతఘ్నసుతుల్, గయిపెత్తినట్టు లె
వ్వనిఁదనియింపనే వివిధభావములం బరువెత్తు దట్టి నీ
వనువఁగలేని జీవునకుఁదార్చు గతుల్ వినిపింపు మంబికా!

601

♦ కొడుకుంగోడలు మన్మలున్ హితులు నాకుంగూర్చు చుట్టాలుఁగ
ల్లొడలింపంగల వారు కారు; ఋణమెట్లో చెల్లు పెట్టించుకో
బడగారమ్మును జూపువారె; జగదంబా! వీరి యప్పింతతోఁ
గడముట్టింపనె నీదు పాదవికసత్కంజాతముల్పట్టితిన్.

602

♦ నా సంకల్పము, మాట, పూన్కి, పనియు, న్నానిశ్చయం బీవమై
భాసిల్లన్ బరబాధకమ్ము లగునా? భక్తాకృతీ! భక్తివి
శ్వాసముల్ గొఱవడ్డ నెమ్మదులకే వ్యత్యస్తమై తోఁచు, న
మ్మా! సైరించి వివేకదీప మిడుమా, యాచీఁకటిండ్లన్, శివా!

603

♦ "దాసుని తప్పులన్నియును దండముతో సరి" కాదె; యిందు నా
వ్రాసిన తప్పులన్ సయిపు, వందనముల్; మఱి వైఖరీగతిన్
భాసిలి లోననుండి వెలువడ్డది నీవె కదా, మదంబ! యీ
దాసుని మాటకుంగినియుదా? కనెదా కృపతో సరస్వతీ!

604

♦ జననిరో! నీవె ముచ్చటల చాడ్పున నన్నవి గాని, గొప్పకే
ననినవి కావు; కావున మహాస్థఁబఠించెడి సాధకవ్రజ
మ్మునకు ముదావహమ్ములగుఁబో; మఱి వీని రహస్యముల్ గ్రహిం
చిన యతఁడీ స శర్మగతిఁజెందక యుండునె? శర్మదాయినీ!

పద్యముల వరుసను కొన్నిమాటల కర్థములు.

1. తాలాంక=బలరాముడు, ఠిక్క=స్థానము.

8. విందులు = అతిథులు, చుట్టాలు.

ఒజ్జబంతి = వ్రాత నేర్చునకై ఉపాధ్యాయుడు వ్రాసిపెట్టు మొదటిపంక్తి.

9. మన్నట్టి=జీవించినట్టి.

12. గుఱువులువాఱు=శోభించు, రవడి=అప్పు.

13. కావ్యాహారాంతార్చనము=శుక్రవార సాయంకాలపూజ.

17. కందువమ్ము=రహస్యము.

22. పుట్టునిక్కచ్చి=జన్మవ్యాధి, ముచ్చట=ప్రేమము.

25. అటమటబుద్ధి=మోసగించుబుద్ధి.

26. నిప్పచ్చరము=దారిద్ర్యము, ఒచ్చెము=నింద.

27. తేట=తెలివి, రెక్కోక్క=బయుల్పడక.

31. నిలువు=శరీరము, సూరులు=పండితులు.

32. తలము=శక్యము.

34. ఒడయండ్రు = ధనాఢ్యులు.

35. గేహేవీరుడు=ఇంట బీరములు పలుకువాడు.

ఆలపుదల=యుద్ధవేళ.

37. తలవాకిట=నోరక.

41. వాతెఱ=పెదవి.

42. ఆనినాడను=త్రాగినాడను.

43. రిమ్మ, పిచ్చి, పిచ్చ, తిక్క, ఉమాదము = వెఱ్ఱి.

వెజ్జు = వైద్యుడు.

46. రచ్చి = హెచ్చి, అచ్చునన్ = విధమున,
నచ్చు = దుఃఖము, ఒచ్చెము = నింద.

47. జానుగులు = చెవులు.

49. జోర = వక్షము.
అక్షుగ్రసక్కు = పూసలపేట. 'అ' మొదలు 'క్ష' వఱకు
గల మాతృకార్ణముల మాల.

50. పంచదశీ త్రికూటములు = (1) ఐం, క, ఏ, ఈ, ల, హ్రీం
(2) క్లీం, హ, స, క, హ, ల, హ్రీం
(3) సౌః, స, క, ల, హ్రీం—
చాల్పు = వరుసపేర్పు, జనులు = జన్మములు.

52. మహాసరోజము = సహస్రారము.

53. మెయి = శరీరము.

54. షడధ్వములు = వర్ణము, కళ, పదము, తత్త్వము,
మంత్రము, భువనము.

55. కసెపుఁజీరెలు=కాషాయవస్త్రములు.

56. పులుకుటీరము=గడ్డిగుడిసె.

57. సద్దు = ధ్వని.

58. నిక్కము=సత్యము, వాలకము=విధము.

61. సామయి=సమయాచారతత్పరుఁడు.

64. ఆజ్ఞ=కనుబొమ్మలయు ముక్కుమీఁదికొనయు సంధిస్థలము
(ఆజ్ఞాచక్రము)

70. తేఁకువ=నిలుకడ, కన్కలి=చూపు.

71. గాలుల్ రెండు = ప్రాణాపాన వాయువులు.
లాగు = తెఱవు, విధము.

72. ఆయాతు=వచ్చుగాక, సందెవార్చు=సంధ్యావందనము.

73. ముద్దాక్షరముల్=సంతోషమునిచ్చు నక్షరములు.

75. ఎన=సాటి, పద్య=మార్గము.

76. ముడులు = బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర గ్రంథులు, చిక్కుబడిన దారములందలి ముడులు.

గాలినిగట్టుట = వాయువును నిరోధించుట.

దివ్యనేత్రము=మనోహరమైనవస్త్రము, అమానుషదృష్టి.

83. మొకమ్మున=ఎదుట.

85. సాహం = (బ్రహ్మస్వరూపిణియైన) ఆమెయే నేను.

ఆజ్ఞనునిల్చి=ఆనమీరక, ఆజ్ఞాచక్రమందు నిల్చి.

88. హార్షికతమస్సు=ఇంద్రియములవల్లనైన అజ్ఞానము.

కుహూవులు=అమావాస్యలు.

91. లాతి = ఇతరుఁడు.

93. గదులు = రోగులు.

95. భవరుజన్నాత్మమంత్రము=సంసారరోగమును పోగొట్టు శ్రీ మాతృ మంత్రము.

96. అగదంకారుఁడు = చికిత్సకుఁడు.

101. క్రేపు = దూడ

103. మనువు = మంత్రము.

104. ముడి = సందేహము

105. జని = జన్మము. విష్ణుపదము=ఆకాశము. సర్వవ్యాపక పరమాత్మపాదము.

మహాకవీంద్రుఁడు = మహాకవిశ్రేష్ఠుఁడు, కాళిదాసుఁడు.

చిద్గగనచంద్రిక = జ్ఞానాకాశమందలి వెన్నెల. చిద్గగన చంద్రిక మహాకవి కాళిదాసుని రచనములందు మిన్న.

06. నిర్వారము=మిగులు.

09. షట్సరోజములనాళము=సుషుమ్నామార్గము.

110. దాత్రము=చేసఁగోసికొను కొడవలి.

15. తదనూద్భవుఁడు = ఆమె తమ్ముఁడు.

16. సాయించువారు=చెప్పెడివారు.

117. మంత్రి=రాజుల కాలోచనను చెప్పెడివాఁడు, మంత్రము జపించువాఁడు.

పురము = పట్టణము, దేహము.
జనములు = ప్రజలు, ఇంద్రియములు.
పెనుదారి = రాచబాట, మోక్షమార్గము.
గాయత్రి = తన్ను గానముసేయువారిని రక్షించునది, గాయమును (ప్రాణమును) రక్షించునది అనగా దీర్ఘాయురారోగ్యములను నిచ్చునది.

119. అమవసచూడ్కి=పూర్తిగా అెప్పలుమూసి చూచుట.
పున్నమచూపు=బాగుగా కనులువిప్పి చూచుట.
పాడ్యమికనుబాటు=అరమోడ్పుగనులతోఁ జూచుట.

121. పద్మవని = సుషుమ్నామార్గము.
కల్పవని = సహస్రారము.
శుక్లరక్తచరణములు = ప్రకాశచరణము, విమర్శచరణము (గురుముఖవేద్యము).
ఎరఁగుట = మ్రొక్కుట.

123. వలి = గాలి.

125. మందరి=వైద్యుఁడు. నలక=వ్యాధి.

126. ఎఱ్ఱజుట్టుపుంజు=కోడిపుంజు.

130. అపర్ణుఁడు=ఆకై నను దిననివాఁడు, అప్పాతీరినవాఁడు.

133. మన్కి=జీవనము, విత్రపము=సిగ్గుమాలినది.

134. తోకములు = బిడ్డలు.

141. అలవడి=వశమయి. తెక్కలి=ప్రమాదము.

142. ఎడ = స్థానము.

144. అక్షరక్షణము = ఇంద్రియ పరిపాలనము.

అక్షర+క్షణము=నాశనరహిత పరమాత్మవస్తువు నందలి వేడుక.

164. ఇవము = మంచు.

166. ఉవ్వెత్తుగ = ఒక్కసారిగ.

167. మేతాల్పు = దేహధారణము.

169. గాములు = గ్రహములు.

171. వాగులు=ప్రవాహములు, పడఁకులు=కొండలు, నీటితిట్ట=సముద్రము, లావర్లు=బలవంతులు.

175. గాసి = ఆయాసము.

176. అగ్గంబగు = లోఁబడు.

178. నవనాథాగ్ర్యశరీర = అమ్మ తన తత్త్వమును జగములఁ బ్రవచించుటకై నాథసంజ్ఞతోఁ దొమ్మండ్రను సృష్టించెను. శ్రీచక్రమందు అమ్మసమీపమంచే వారికి స్థానము. వారు దేవీస్వరూపులే.

నవయజ్ఞము = కృషికుఁడు ఆశ్వీజ శుద్ధ పూర్ణిమకుఁ గ్రొత్తపంటను గౌరీదేవి కర్పించుట.

183. నీఱు=బూడిద, ముదల=ఆజ్ఞ.

184. చిప్ప = అల్పము, ఖండము.

188. మేసాము = దేహమందలి సగము.

195. విద్యారాజము = పంచదశాక్షరీ విద్య.

198. వృత్తులు = సమాసములు.

199. అనంతము = ఆకాశము.

201. తూరల్=తుంపురులు, కళుకులు=కిరణములు.

203. కాతరుఁడు = భయభీతుఁడు.

204. రసరూపము = ఆనందస్వరూపము.

205. నెలవెలుఁగు = చంద్రకాంతి.

210. ఎడ = దూరము.

211. ముమ్మూర్తులు = బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర గ్రంథులు.
ఇవే ఆగామిసంచిత ప్రారబ్ధకర్మములు.

219. మానిసిపుర్రె పేరు = నరరుండమాల.

226. కన్నొలఁగించు = మోసపుచ్చు.

228. అట్టిత = మెడ.

233. ఒబ్బిడి = నాశము, వైనము = కారణము.

235. కొసరు = అతిశయించు.

చొక్కటము = మంజులము, అందము.

236. తడికొన్న లు = జలములతోడి యర్ఘ్యములు.

లలి = ప్రేమము.

242. నా వ్రాసిన శ్రీసూక్త రహస్యార్థ మను గ్రంథమును జదువునది.

243. దక్షిణకాళి = ఆశ్రితులయెడఁ బ్రేమనుఁజూపు కాళి.

247. ఓగిరము = ఆహారము.

253. మాతృకార్ణనిచయాకృతి=అదక్షాంతములైన వర్ణముల సముదాయమనెడి యాకారము.

రాయిడి = ఒత్తిడి, అల్లరి.

266. నెమ్మియాట = నెమలి నృత్యము.

268. దరియు = సమీపించు.

270. కాకవి = కాకి.

271. ఉద్వాసము = చంపుట.

273. కనుకలులు = చూపులు.

ఎల్ల = హద్దు.

275. సౌధమ్ము = అమృతమయము.

జనుశ్చక్రిక = జన్మమనెడి తిరుగలి.

281. లగ్గు = మేలు.

289. కక్కసపెట్టు = బాధపెట్టు.

290. నిరాగసుఁడు = పాపరహితుఁడు.

రాసవిలాసుఁడు = ఆనందవిలాసము గలవాఁడు.

292. ఇలి = మెతుకు, అన్నకణము.

విపద్ఘనములు = ఆపదలనెడి మేఘములు.

296. ఉరువు = రూపము.

300. అగడు = తొట్రుపాటు.

309. తిగమైలను = (స్థూల సూక్ష్మ కారణముల నెడి) మూడు శరీరములందు.

311. ఆడరే = నిందింపరే.

315. దగ = దప్పి.

317. తెల్విచిచ్చు = జ్ఞానాగ్ని.

319. అరయు = పరీక్షించు.

వంతు = పంతము.

321. ఆమెత, కట్టడము = అన్నము, వస్త్రము.

పాపతమి = వాత్సల్యము.

322. బాములు = కష్టములు, జన్మములు; లోఁబాము = కుండలిని, సబాము=స్వభావము, మదిఁబామునిరులు= మనసునుగ్రమ్మిన చీఁకటులు, ములుచ = మూర్ఖుఁడు, టప్పాలు = డాబులు అను నర్థమిచ్చు వ్యావహారిక గ్రామ్యము.

326. ఉదాసీనత్వము=ఎత్తైనచోటఁ గూర్చుండుట, జోక్యము లేకుండుట.

329. శిలోచ్చయపుత్రి = కొండకూఁతురు.

330. శవతతియాసనము = అమ్మ. పంచప్రేతమంచాధిశాయిని. బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర మహేశ్వరులు నాలుగు మంచ పాదములు. సదాశివుఁడు పై ఫలకముగానున్న మంచము అమ్మ యాసనము. అనఁగా సృష్టి స్థితి లయ తిరోధానానుగ్రహము లనెడి శక్తులు ఏరివి. అవి సర్వశక్తిమయియైన అమ్మవే కాఁగా వీరు ప్రేతలుగా భావింపఁబడిరి.

శ్మశానము = సుషుమ్నామార్గము.

దెసల్ వసనము = దిక్కులే వస్త్రము. అనఁగా దిగంత వ్యాప్తమగు విశ్వవిరాట్ జగత్తు అమ్మ స్థూల ముగ నెన్నఁబడినపుడు ఆ దేహమునకు దిక్కులే వస్త్రములు.

ఉత్పథలోల = ఉన్మార్గగామిని. మూలాధారమునుండి సహస్రారమువరకు నైన మార్గమందు సంచరించునది.

333. నీడము = పక్షిగూఁడు.

334 విడుపుబాట = మోక్షమార్గము.

త్రిపురాంతకుఁడు = పురములరూపున గూఢచరిత్రులైన ముగ్గురు దైత్యుల జంపినవాఁడు, భక్తుల స్థూల సూక్ష్మ కారణము లనెడి మూఁడు శరీరముల నశింప జేయువాఁడు.

దణి = మగఁడు.

త్రైపురమనువు = ఐం, క్లీం, సౌః అనెడి మూఁడువర్ణముల మంత్రము.

340. వామాచారులు = అందమైన యాచారము గలవారు, శ్రుతివిరుద్ధమైన యాచారముగలవారు.

మద్వయము = 'మమ' అనుమాట.

వామాత్రయాకారిణి = మూఁడు శక్తులు రూపముగాఁ గలది.

341. అంబరనీరసంచరములు=ఆకసమందుఁ దిరుగు పక్షులు, నీటదిరుగు చేఁపలు మున్నగునవి.

34.. కనలు = కోపము. కన్కలి = చూపు.

349. ఫూటము = భారము.

356. రసమూర్తి = ఆనందమే విగ్రహముగాఁ గలది.

360. నమస్య = మ్రొక్కు.

367. వరివస్య = ఉపాసనము.

376. బురడాలు = అసత్యములు, మోసములు.

అంబేదలు = తిండికిలేని పేదలు.

శర్మరూప = ఆనందస్వరూప.

380. అగదరత్నము = ఔషధశ్రేష్ఠము.

384. చివ్వపనిముట్లు = యుద్ధసాధనములు.

392. దవ్వుచూపు = దూరదృష్టి.

399. స్తనయిత్న్వంతరగుప్తచంచలలు = మేఘములలో నిమిడి యున్న మెఱపులు.

402. వైషయికక్ష్వేళనిగారకారణ = విషయసంబంధమైన విషమును మ్రింగుటవలని తీవ్రయాతన.

405. రసాయనము = ముసలితనమనెడి వ్యాధినిమాన్పు బలవర్ధకౌషధము.

407. కసగుడ్డలు = కాషాయవస్త్రములు.

409. కుంభసంభవుఁడు = ప్రాణాయామ కుంభక (వాయువును నిరోధించు) క్రియయందుఁ జక్కఁగా నిల్వఁగలవాఁడు.

412. విశ్వాసి = నమ్మకముగలవాఁడు, శ్వాసము నిరోధించినవాఁడు.

416. కట్టనాల్ విరియంజేయు = స్థూల సూక్ష్మ కారణములనెడి త్రిపురములను నశింపజేయు.

425. ఆలము = ఉపేక్ష.

438. జిర్వాఁజు = తొలఁగు, అపసరిల్లు.

443. కేరఁడే = పరిహసింపఁడే.

444. ముచ్చట = ప్రేమము.

447. శర్మజలరాశి = ఆనందసముద్రము.

452. నిడుసెకయూర్పులు = వేడినిట్టూర్పులు.

462. అగ్గించు = కొనియాడు.

474 ఆగూ = జ్ఞానము.

477. ఈపద్యమందలి విషయమునుగూర్చి నా దేవీసూక్త పరమార్థమందలి సోఽహం, సమాధి భాగమును జూచునది

478. వాసోరచనమ్ము = వస్త్రనిర్మాణము.

485. అష్టశరీర = ఆదిక్షాంతములైన మాతృకావర్ణముల మాల శరీరముగాఁ గలది.

488. అరవాయి = సంకోచము.

490. సర్జనము = సృష్టి.

493. ఎరియుచు = పరితపించుచు.

494. క్రించు = అల్పుఁడు.

495. తఱిచేటు = కాలవ్యర్థత.

499. ఈఁదు = గాలి.

503. హృషీకోపధి = ఇంద్రియముల కపటము.

511. ఆదట = తృప్తి.

518. ముత్తియుగులు = మూఁడుచుట్లు. సీద్రము = పాము.

532. కున్నా = విద్దా.

534. బ్రహ్మాత్మ = తపస్సు.

542. టంకారము = ఆశ్చర్యము.

560. ఏమైకె = ఏవిధమున.

562. అవటము = గొయ్యి, నేలకన్నము.

566. వెంట = విధము.

576. కులము = సముదాయము. ఇచట విషయ సమాహారమనెడి ఖండఖండజ్ఞానము.

అకులము = అఖండజ్ఞానము.

580. అవలేపము = గర్వము. డోలు = మదింపు.

583. ఉరియాట = ఆందోలనము, చాంచల్యము.

584. కులనాశనము - చూడుడు (576)

598. పైకము = ధనము, చిలుక పిల్ల.

599. రట్టడి = ఉపద్రవము.

తప్పొప్పుల పట్టిక.

పద్య సంఖ్య	తప్పు	ఒప్పు
8	నడ్వది	నడ్వడి
20	త్రక్షర	త్ర్యక్షర
35	సంకటపెట్టి	సంకటపెట్ట
49	అక్షయపల	అక్షయఫల
58	భ్రమశ్చిత	భ్రమనిశ్చిత
77	సంగాదము	సంగానము
98	అంతయునిలుప	అంతయున్నిలుప
129	కాఘుదింత	కాపురింప
132	మహాత్ముడంచు	మహాత్ముడటంచు
168	వేములను	లేమూలను
182	హేతతౌను	హేతులౌను
191	కాంచగదు	కాంచగుదు
231	ఎన్నికోటులు	ఎన్నోకోటులుం
284	హృషిక	హృషీక
287	నిస్సంగని	నిస్సంగను
	285 వ పద్యమే పొరపాటున 287 గా పునర్ముద్రితమైనది.	
304	ఎఱుగు	ఎఱుంగు
306	దరితంబు	దురితంబు
320	శ్రయమ్ము	శ్రమమ్ము
327	శాకరీ	శాంకరీ
341	నిలు	నిను
345	సిదిచు	సిద్ధించు
357	సుతాళికికిఁ	సుతాళికిఁ
359	జనద్రాఃఖ	జనుద్రాఃఖ
365	యామడి	కౌముది
368	దృశ్యము	దృశ్యమ్ము
370	మ్మునెఱ	మ్మున్నెఱ
398	అలంది	అలంతి
411	టతయున్	టంతయున్
424	విది	విడి
430	యుట్లే	యెట్లే
433	సుతులెగతో	సుతులెంతో
476	ప్రణీత	ప్రణీత
477	కొండఱకె	కొండఱక
	ఆది	రది
483	పిడె	పిడ
499	ఈదు	ఈఁదు
520	క్షణంబడెల్ల	క్షణంబుండెల్ల
521	శరమ్ము	శిరమ్ము
526	నిచ్చలో	నిచ్చలో
527	ఆధ్యాత్మక	ఆధ్యాత్మిక
530	సంజ	సంజ్ఞ
532	నిడునే	విడునే
533	దీరాయాస	దీర్ఘాయాస
539	లతనిని	లతనిన్
548	సూలమ్ము	స్థూలమ్ము
565	ఫలమ్ముకై	ఫలమ్ములై
581	దాలు	డాలు
590	చెడ	బెడ
599	రట్టతి	రట్టడి
602	నెమ్మదులకె	నెమ్మదులకే

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

స్థాపితము : 1945

కర్మ, భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్య, నీతి, చారిత్రక ప్రబోధములైన ఉత్తమ ఆధ్యాత్మిక గ్రంథములు వెలువరించు సంస్థ.

చందా : మహారాజపోషకులు (శాశ్వతము) రు 116/- లు.
రాజపోషకులు ,, రు 58/- లు.
సభ్యులు (ప్రతి సంవత్సరము) రు 10/- లు.

ఈ మూడు తరగతులవారి పేర్లు ప్రతిగ్రంథమున ప్రకటించి గ్రంథములు ఉచితముగా పంపబడును. పోస్టుఖర్చులు మేమే భరింతుము. మండలిలో చందాదారులుగా చేరి మా కృషిని ప్రోత్సహింప ప్రార్థన.

1 భగవత్ప్రాప్తి - ఉపాయములు 0- 4-0
2 నరసదాసు కీర్తనలు 0-10-0
3 హరినామమహిమశతకం 0-4-0
4 సప్తమహావ్రతములు 0- 6-0
5 ఈశ్వరసాక్షాత్కారము 0- 3-0
6 శ్రీ సీతారామశతకము 0- 2-0
7 గీతాప్రతిభ 0-12-0
8 భాగవతకథ 1, 2, 3, 4, 5 భా. భా 1కి 2- 0-0
6, 7 భా. భా 1కి 2- 8-0
9 శ్రీ త్రిపురాంతకేశ్వర శతకము 0- 4-0
10 శ్రీ త్యాగరాజచరిత్ర 0- 4-0
11 పరమసాధన 0-12-0
12 కాళహస్తీశ్వరశతకం 0- 8-0
13 ఆశ్వినమాహాత్మ్యము 2- 0-0
14 భారతీయతత్త్వశాస్త్రం 2-0-0
15 శ్రీరామపూజావిధానము 0-4-0
16 బదరీయాత్ర 1- 0-0
17 కల్యాణకుంజము 1- 4-0
18 సిద్ధాంతకల్పవల్లి 1- 0-0
19 మానవధర్మము 1- 0-
20 అష్టాదశశ్లోకగీత 0-12-
21 భక్తితత్త్వము 0-12-
22 ముక్తిగీత 0- 6
23 గురుశిష్యులు 1-
24 సంకీర్తన మీమాంస 1-
25 పరమార్థతత్త్వము 0-12
26 శ్రీ శుకుడు 0-1

27 శ్రీరామనామప్రభావము 0-6-0
28 హిందూకోడ్ బిల్లుసమీక్ష 1-0-0
29 రాధారహస్యము 1-4-0
30 జడభరతుడు 0-12-0
31 పద్మపురాణము
బ్రహ్మఖండము 1-0-0
32 ,, ఆదిమఖండము 1-8-0
33 ,, భూమిఖండము 2-0-0
34 మహాత్మా ఉపాసనీబాబా 1-3-0
35 అర్థపంచకము 0-12-0
36 గోవిందదామోదర
స్తోత్రం 0-8-0
37 భక్తిరసాయనము 2-0-0
38 గీతాకదంబము 1 భా 1-4-0
39 ,, 2 భా 1-4-0
40 శంకరగ్రంథరత్నావళి 3-0-0
41 భారతీయదర్శనము 1-8-0
42 సుందరభారతయాత్ర (770 పైగా పేజీలు 280 చిత్రములు) 4-0-0

43 తులసీ-గోపూజ 0-3-0
44 ధ్యానపద్ధతి 0-8-0
45 ఉపన్యాసరామాయణం 0-4-0
46 శివతాండవము 1-0-0
47 శ్రీతులసీమహిమామృతం 1-8-0
48 శ్రీకనకదుర్గానందలహరి 0-4-0
49 భగవద్గీత (మూలం) 0-6-0
50 భగవన్నామసంకీర్తన 0-4-0
51 అష్టాదశశ్లోకగీత 0-2-0
52 నేపాలయాత్ర 1-4-0
(చిత్రములు-మ్యాపులతో)
53 శ్రీదేవీసూక్తపరమార్థం 0-12-0
54 భీష్మేశ్వరనుతి 0-8-0
55 నే నెవరు ? 0-12-0
56 దేవపూజారహస్యము 1-12-0
57 శాస్త్రసాధనము 0-8-0
58 హరినామమహిమ 0-4-0
59 మహాసౌర మంత్రపాఠము
(సస్వరము, ఆంధ్రపద్య, ఆంగ్ల
గద్యానువాదములతో) 0-12-0

మరా:- రు 1-0-0 కు లోపు వి.పి. లేదు. రు 5-0-0 లకు మించిన ఆర్డరుకు రు 1-0-0 కు రు 0-3-0 లు, రు 25-0-0 లకు మించిన ఆర్డరుకు రు 1-0-0 కు రు 0-4-0 లు కమీషను యివ్వబడును. రు 100/- లకు 33-0-0 లు కమీషను యివ్వబడును.